

Α.Τ.Ε.Ι ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ & ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ

**Η ΑΛΛΑΓΗ ΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΤΗΣ
ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ & Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ,
ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΖΩΝΗ**

ΚΑΤΣΙΩΝΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

ΙΟΥΝΙΟΣ 2005

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ & ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΘΕΜΑ: "Η ΑΛΛΑΓΗ ΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
& Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ, ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΖΩΝΗ"**

Εισηγητής καθηγητής: **ΜΠΙΤΣΑΝΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ**

Σπουδάστρια: **ΚΑΤΣΙΩΝΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ**

ΚΑΛΑΜΑΤΑ ΙΟΥΝΙΟΣ 2005

*Στους γονείς μου, που βρίσκονται
πάντοτε δίπλα μου, ως συμπαραστάτες
και υποστηρικτές*

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελ.
ΕΙΣΑΓΩΓΗ: Ο Σύνθετος ρόλος των Τραπεζών στην Οικονομία.....	5
Α΄ ΜΕΡΟΣ: Ανάγκη για περιχαράκωση του Χρηματοπιστωτικού Συστήματος της χώρας.....	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι. Ιστορική Αναδρομή & οι Σχέσεις της με το Δημόσιο.....	13
Ι. α. Ιστορική Αναδρομή και Λειτουργία.....	13
Ι. β. Οι σχέσεις της με το Δημόσιο.....	22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ. Ο Χαρακτήρας της Τράπεζας της Ελλάδος.....	24
ΙΙ.α. Νομικό Πλαίσιο Λειτουργίας.....	24
ΙΙ.β. Θεσμικό Πλαίσιο Λειτουργίας.....	27
ΙΙ.γ. Δομή της Τράπεζας: Όργανα που τη διοικούν.....	30
ΙΙ. γ. 1. Γενική Συνέλευση.....	31
ΙΙ. γ. 2. Γενικό Συμβούλιο.....	32
ΙΙ. γ. 3. Εκτελεστική Επιτροπή.....	33
ΙΙ. γ. 4. Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής (Σ.Ν.Π).....	34
ΙΙ. γ. 5. Συμβούλιο Διευθύνσεως.....	35
ΙΙ. γ. 6. Προσωπικό της Τράπεζας.....	35
ΙΙ. γ. 7. Ελεγκτές.....	36
Β΄ ΜΕΡΟΣ: ΟΛΕΣ ΟΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.....	37
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ. Οι Αρμοδιότητες της Τράπεζας.....	37

III. α. Πριν την ένταξη της χώρας στην Ο.Ν.Ε.....	38
III. β. Μετά την ένταξη της χώρας στην Ο.Ν.Ε.....	43
III. β. 1. Τα Στάδια της Ο.Ν.Ε.....	45
III. β. 2. Οι κύριες αρμοδιότητές της.....	47
III. β. 3. Η Ενιαία Αγορά.....	48
III. β. 4. Στόχοι της Ελληνικής Προεδρίας.....	50
III. β. 5. Δραστηριότητα επί Ελληνικής Προεδρίας.....	52
III. β. 6. Η Συμμετοχή της Τ.τ.Ε. στο Σύστημα TARGET.....	54
III. β. 7. Εποπτεία της Τράπεζας της Ελλάδος.....	56
ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV. Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (Ε.Κ.Τ)	
και Τράπεζα της Ελλάδος (Τ.τ.Ε).....	61
IV. α. Η ενοποίηση του Νομισματικού Συστήματος της Ε.Ε.	
και ο ρόλος της Ε.Κ.Τ.....	61
IV. β. Σχέσεις της Ε.Κ.Τ με την Τ.τ.Ε.....	65
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ: Η Τράπεζα της Ελλάδος, φύλακας του	
χρηματοπιστωτικού μας συστήματος.....	74
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	77
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	80
1. Συμπληρωματικές Πληροφορίες Υποσημειώσεων.....	81
2. Η Ιστορία της Δραχμής.....	87
3. Χαρτονομίσματα & Κέρματα ΕΥΡΩ.....	96
4. Η Έκθεση της Τ.τ.Ε. για τη Νομισματική Πολιτική 2003 – 2004.....	100
5. Η «ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ» Α.Ε.....	110
6. Το Οργανόγραμμα Αναλυτικά.....	117

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο Σύνθετος ρόλος των Τραπεζών στην Οικονομία

Για να κατανοηθεί καλύτερα η λειτουργία και ο σκοπός των τραπεζών και του τραπεζικού συστήματος, θα πρέπει να αναλυθούν πρώτα η εξελικτική πορεία την οποία ακολούθησαν οι τράπεζες και κατόπιν, οι αιτίες οι οποίες δημιούργησαν και ανέπτυξαν το τραπεζικό σύστημα.

Κατ' αρχάς, θα πρέπει να αναφερθεί ο βασικός ρόλος της διαδικασίας των αποταμιεύσεων και των επενδύσεων και στη συνέχεια ο ορισμός, η ποσότητα και η κυκλοφορία του χρήματος.

Σε μια κοινωνία ή σε μια οικονομία, ό,τι παράγεται από τη συνολική οικονομική δραστηριότητα, θα καταναλωθεί ή δε θα καταναλωθεί. Με τον όρο κατανάλωση, ως γνωστόν, ορίζουμε την ανάληψη των παραγομένων αγαθών ή εισοδημάτων σε εφήμερα αγαθά ή υπηρεσίες. Το μέρος του εισοδήματος που δεν καταναλώνεται παραμένει για μελλοντική κατανάλωση, δηλαδή, για κάλυψη μελλοντικών αναγκών. Άρα, μια κοινωνία, μπορεί να επιλέγει μηχανισμούς, οι οποίοι θα εξασφαλίζουν κάθε φορά την παρούσα ή την επιθυμητή μέλλουσα κατανάλωσή της, δηλαδή, θα καταναείμουν το συνολικό εισόδημα μεταξύ κατανάλωσης και αποταμίευσης.

Η αποταμίευση, δεν έχει όμως πάντα την έννοια της χρονικής μετατόπισης της κατανάλωσης. Οι συσσωρευμένες αξίες που δεν καταναλίσκονται, αλλά αποταμιεύονται, είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν για την παραγωγή αγαθών που θα βελτιώσουν το βιοτικό επίπεδο, τις μεθόδους και τα μέσα παραγωγής δηλαδή, για επενδύσεις. Αυτό είναι που υποδηλώνει μια άριστη αξιοποίηση των οικονομικών πόρων. Οδηγούμεθα έτσι στην απορία του πρωτοετούς φοιτητή, σχετικά με την ταυτότητα:

«αποταμίευση = επένδυση» ($S = I$).

Από την άλλη πλευρά, σε κάποια εξελικτική φάση του οικονομικού συστήματος, εμφανίστηκε το χρήμα ως αγαθό, μέσο ανταλλαγής και αποταμίευσης των αξιών, ενώ αργότερα, ως αντιπροσωπευτικό και γενικά αποδεκτό μέσο συναλλαγής, αποτίμησης και αποταμίευσης, με τις γνωστές του ιδιότητες. Εξελίχθηκε, δε, σταδιακά, φτάνοντας αισίως στην σημερινή, αν και ακόμη εξελισσόμενη, μορφή του.

Η έρευνα για την Τράπεζα της Ελλάδος αποσκοπεί στη διερεύνηση των αλλαγών της τράπεζας. Δηλαδή σκοπός είναι να δειχθούν οι αλλαγές των λειτουργιών και του ρόλου ως Κεντρική Τράπεζα, μετά την ένταξη της χώρας μας στην Ευρωζώνη.

Στην εκπονηθείσα εργασία που ακολουθεί, έγινε μια προσπάθεια σύγκρισης των αρμοδιοτήτων και του ρόλου της Τράπεζας της Ελλάδος, πριν και μετά την ένταξη της χώρας μας στην Ευρωζώνη. Καθώς και μια αναφορά στη σχέση αυτής με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, αποσκοπώντας στην παρουσίαση μιας πιο σφαιρικής εικόνας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Για την επίτευξη αυτής της διερεύνησης, που είναι και ο σκοπός της παρούσης εργασίας, θα πρέπει να αναλυθεί το θεσμικό, νομικό και λειτουργικό πλαίσιο, που βρισκόταν και βρίσκεται η Τράπεζα, πριν και μετά την ένταξη.

Σ' αυτό στοχεύοντας, στην παρακάτω εκπονηθείσα εργασία, το πρώτο μέρος, γίνεται λόγος, σε γενικές γραμμές, για την ιστορία της, ενώ επιχειρείται μια μάλλον συνοπτική, αλλά ταυτόχρονα λεπτομερής ανάλυση, για τη σχέση της με το ελληνικό κράτος.

Στο δεύτερο μέρος, θα αναλυθούν το νομικό πλαίσιο λειτουργίας της, οι αρμοδιότητές της, ως Κεντρική Τράπεζα και οι αλλαγές του ρόλου της, πριν και μετά την ένταξη στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση.

Κλείνοντας θα γίνει συσχετισμός όλων των παραπάνω με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και μια μάλλον συνοπτική αναφορά στην Οικονομική και Νομισματική Ενοποίηση.

Μετά από αυτή τη διερεύνηση, γεννάται το εύλογο ερώτημα, ποιες ήταν οι αιτίες που οδήγησαν σε αυτή την πληθώρα αλλαγών, που υπέστησαν τόσο η Τράπεζα της Ελλάδος όσο και ολόκληρη η οικονομία της χώρας μας.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ:

Επιθυμώ να εκφράσω τις ευχαριστίες μου, σε εκείνους που βοήθησαν για την εκπόνηση της παρούσης εργασίας.

Ιδιαίτερα, θα ήθελα να ευχαριστήσω τους συναδέλφους μου, κατά την πρακτική μου άσκηση στην Γενική Τράπεζα, για τη βοήθειά τους, τους υπαλλήλους διαφόρων τραπεζικών καταστημάτων, για τις προσωπικές τους σημειώσεις, την άδεια χρήσης στοιχείων παρεμφερών εργασιών, και τις πολύτιμες πληροφορίες που με προμήθευσαν. Τέλος τον καθηγητή μου, Κ^ο Μπιτσάνη Παναγιώτη, για τις χρήσιμες συμβουλές και παρατηρήσεις του.

*Με εκτίμηση
Κατσιώνη Ευαγγελία*

Α΄ ΜΕΡΟΣ

Ανάγκη για περιχαράκωση του χρηματοπιστωτικού συστήματος της χώρας από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Ο όρος «Τράπεζα», προέρχεται από το επίπλο «τράπεζα», «τραπέζι», κοινώς πάγκος, πίσω από το οποίο στέκονταν οι «νομισματοπλάστες», οι αργυραμοιβοί, για να ασκήσουν το επάγγελμά τους¹.

Σήμερα, με τον όρο «τράπεζα» νοείται ένας οργανισμός που μεσολαβεί για τις πιστωτικές συναλλαγές, δέχεται χρήματα από εκείνους που έχουν διαθέσιμα κεφάλαια και θέλουν να τα τοποθετήσουν, κατά τον πιο ασφαλή τρόπο, παρέχει πιστώσεις σ' εκείνους που έχουν ανάγκη συμπληρωματικών κεφαλαίων για να ενισχύσουν ή ακόμη, να επεκτείνουν ή ν' ανανεώσουν την παραγωγική τους εργασία.

Επιπλέον, στο σημερινό έργο των τραπεζών εντάσσονται και άλλες εργασίες, κάποιες συναφείς με την πιστωτική λειτουργία, άλλες με την εμπορική ή βιομηχανική δραστηριότητα και μερικές με την παροχή – επενδυτικών – συμβουλών.

Πιο συγκεκριμένα, σήμερα, ο όρος «**ΤΡΑΠΕΖΑ**», χρησιμοποιείται, για να ορίσει την εμπορική² επιχείρηση που κερδοσκοπεί πάνω στο χρήμα και την πίστωση³, δεχόμενη κατ' επάγγελμα, καταθέσεις χρημάτων ή άλλων αξιών⁴.

Τα κεφάλαια αυτά, τα χρησιμοποιεί για βραχυπρόθεσμη πιστοδότηση του εμπορίου και της βιομηχανίας, καθώς και για μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση της επενδυτικής δραστηριότητας⁵.

¹ Για την ιστορική εξέλιξη των Τραπεζών βλ. Βελέντζα, *Τραπεζικό Δίκαιο*, σελ. 49 – 51.

² Για τις διακρίσεις των τραπεζών βλ. Βελέντζα, *Τραπεζικό Δίκαιο* 1992, σελ. 85 και Αλεξάκη / Πετράκη, σελ. 35 επ., 75 επ., 123 επ.

³ Ripert, *Traité élémentaire de droit commercial*, 1973, no 2216.

⁴ Άρθρο. 10 Ν. 5076/1931, ΕφΘεσ 2659/1990 Αρμ.1991.37, Τσιμπάλης, *Μελέται εκ του δικαίου των τραπεζών*, 1949, σελ. 41.

⁵ Chorley, *Law of banking*, 6^η έκδ. 1974, σελ. Χχix, Milnes Holden, *The Laws and Practice of Banking*, τομ. 2, *Securities for Banker's Advances*, 6^η έκδ., 1980 – 1982, σελ. 3.

Τέλος μεσολαβεί στην κυκλοφορία του κεφαλαίου, είτε με τη μορφή πιστώσεων, είτε με τη μορφή εμπορευμάτων, διευκολύνει τις πληρωμές και διαχειρίζεται ή φυλάσσει πολύτιμα αντικείμενα, ιδιαίτερα αξιόγραφα⁶.

Τα στοιχεία που «γέννησαν» την ανάγκη για τη δημιουργία των τραπεζών είναι: πρώτον η ανάγκη για έναν οργανισμό ο οποίος θα έπρεπε να απολαμβάνει την εμπιστοσύνη όλων των μελών της κοινωνίας και συγχρόνως, το κράτος να εγγυάται για τη σωστή εκπλήρωση του σκοπού του.

Ο οργανισμός αυτός, έπρεπε να δύναται να αναλαμβάνει τη διοχέτευση των αποταμιεύσεων στις επενδύσεις. Δηλαδή να είναι ο έμπιστος μεσολαβητής, μεταξύ του αποταμιευτή και του επενδυτή. Το ρόλο αυτό ανέλαβαν οι εμπορικές τράπεζες.

Δεύτερον, η ανάγκη για την ύπαρξη ενός φορέα, του οποίου κύριο μέλημα θα ήταν η έκδοση και ο έλεγχος της ορθής διακίνησης του χρήματος, οδήγησε στον προβληματισμό λήψης αποφάσεων, σχετικά με το τι ακριβώς ορίζουμε ως χρήμα, τις διάφορες μορφές του, την ποσότητα και την ταχύτητα κυκλοφορίας του. Αυτή η ευθύνη ανατέθηκε στις Κεντρικές Εκδοτικές Τράπεζες.

Οι δύο αυτοί λόγοι, βοήθησαν στη δημιουργία των τραπεζών και την ανάπτυξη του Τραπεζικού συστήματος. Το τραπεζικό σύστημα στα διάφορα κράτη του κόσμου και σε διάφορες εποχές, πέρασε από πολλά στάδια ανάπτυξης και εξέλιξης. Σημασία, δε έχει, ότι παρ' όλη τη διαφορετικότητά τους, οι εξελικτικές πορείες, είχαν πάντα ως γνώμονα την εξασφάλιση κάποιου μέσου συναλλαγής, του χρήματος, με την εγγύηση του κράτους και κάποιου μεσάζοντα για τη διοχέτευση των αποταμιεύσεων στις επενδύσεις.

Ο προβληματισμός που ανακύπτει σε αυτό ακριβώς το σημείο, αφορά την κατανομή της συνολικής επένδυσης στους επιμέρους τομείς και κλάδους της οικονομίας, διαχειριστής και πραγματοποιητές των οποίων, είναι οι τράπεζες, οι οποίες επίσης ρυθμίζουν σε μεγάλο βαθμό το πόσα δάνεια θα χορηγηθούν και πού.

⁶ Κοτσίρης, Προβλήματα αστικής ευθύνης τραπεζών έναντι τρίτων κατά την άσκηση της πιστωτικής λειτουργίας. Αφιέρωμα στον Κ. Ρόκα, 1985.229 επ.

Η συνολική δραστηριότητα των τραπεζών προς αυτή την κατεύθυνση, μπορεί να επηρεάσει την πορεία μιας οικονομίας και να επιταχύνει ή να επιβραδύνει το ρυθμό ανάπτυξής της.

Οι τράπεζες, δεν επηρεάζουν και κατευθύνουν την οικονομική δραστηριότητα και ανάπτυξη μόνο με τις δανειοδοτήσεις, αλλά και με τις απ' ευθείας επενδυτικές πρωτοβουλίες που αναλαμβάνουν, ή ακόμη και με τη συμμετοχή τους στο κεφάλαιο διαφόρων επιχειρήσεων.

Το τραπεζικό σύστημα, και ειδικότερα οι εμπορικές τράπεζες, δημιουργούν χρήμα, με το λεγόμενο «πολλαπλασιαστή τραπεζικού χρήματος»⁷. Η δημιουργία χρήματος, κατά αυτόν τον τρόπο, είναι γνωστή στις νομισματικές Αρχές και οπωσδήποτε λαμβάνεται υπ' όψιν, στον υπολογισμό της συνολικής προσφοράς χρήματος. Ελέγχεται μάλιστα, με τον καθορισμού του υποχρεωτικού ποσοστού καταθέσεων, των εμπορικών τραπεζών, στην Κεντρική Τράπεζα.

Πιο αναλυτικά, με τον όρο «εμπορική τράπεζα», νοείται το είδος των επιχειρήσεων, που το προϊόν τους είναι το Χρήμα. Έτσι, λοιπόν όπως όλες οι επιχειρήσεις, έτσι κι αυτές, λαμβάνουν κερδοσκοπικό χαρακτήρα και είτε δανείζονται χρήματα με τη μορφή καταθέσεων, πληρώνοντας κάποια τιμή/«ενοίκιο», δηλαδή τον τόκο καταθέσεων και δανείζουν το χρήμα αυτό, εισπράττοντας κάποια τιμή – «ενοίκιο» - , ήτοι τον τόκο δανειοδότησης, είτε επενδύουν, κυρίως αγοράζοντας μετοχές. Η τιμή αγοράς κυμαίνεται φυσικά σε χαμηλότερα επίπεδα από την τιμή πώλησης, (ο τόκος καταθέσεων είναι σαφώς μικρότερος, από τον τόκο δανειοδοτήσεων), ενώ αν από την διαφορά αυτή, αφαιρεθούν τα λειτουργικά έξοδα, προκύπτει το κέρδος της Τράπεζας.

Η διακριτική ευχέρεια σχετικά με το ποιον θα δανείσουν και για ποιους σκοπούς, παραμένει στις τράπεζες. Στη χώρα μας, πριν το 1993, υπήρχε θέσπιση προδιαγραφών κι οδηγιών, που αφορούσε τις ροές του τραπεζικού χρήματος και τα επιτόκια, ενώ αναφερόταν και στον αυστηρό έλεγχο από το κράτος.

⁷ Βλ. Παράρτημα, σελ.81, «Πολλαπλασιαστής Τραπεζικού Χρήματος». Σχετικό παράδειγμα, αναλυτικά.

Παρ' όλα αυτά όμως, η απελευθέρωση των επιτοκίων έχει ήδη επέλθει και οι εμπορικές τράπεζες, ελεύθερες πλέον, ορίζουν τα επιτόκια, ακολουθώντας τους νόμους της αγοράς.

Επιπροσθέτως, τα ελληνικά τραπεζικά καταστήματα, έχουν μόνα τους αναλάβει τις «ευθύνες τους», σχετικά με τη ροή των δανειοδοτήσεων και αντιμετωπίζουν με δικό τους κόστος, τον κίνδυνο από αποτυχημένες χρηματοδοτήσεις.

Ενδέχεται επίσης, να έχουν συμφέρον, να δανείζουν επιχειρήσεις από τις οποίες θα αναμένουν όσο το δυνατόν υψηλότερο όφελος (κέρδος – τόκο), ανεξαρτήτως ύψους ανάληψης κινδύνου και αύξησης της χρηματικής ποσότητας που δημιουργεί η δανειοδότηση εκ μέρους των. Δύνανται λοιπόν, να κατευθύνουν τη ροή των δανειοδοτήσεων, σε τομείς και κλάδους αυξημένου κινδύνου, με υψηλές αναμενόμενες αποδόσεις, χωρίς όμως ιδιαίτερη στρατηγική σημασία, για την οικονομία και με μέλλον χαμηλή παραγωγικότητα.

Τέλος, καθήκον των οικονομικών αρχών, είναι η διαφύλαξη των καταθέσεων των πολιτών και η κατεύθυνση των τραπεζικών κεφαλαίων, σε επενδύσεις, αναπτυξιακής ή στρατηγικής σημασίας, για την εθνική οικονομία. Σ' αυτό αποβλέποντας, οδηγούν τις τράπεζες σε αυτές τις κατευθύνσεις, προσφέροντας ειδικά κίνητρα, αλλά και εκπτώσεις για τέτοιου είδους χρηματοδοτήσεις.

Εν κατακλείδι λοιπόν, οι εμπορικές τράπεζες, αποτελούν το *νευρικό σύστημα* της αγοράς χρήματος⁸ και δεν είναι απλός *“επιβάτης του οικονομικού πλοίου”*⁹, ούτε απλός *δανειστής χρημάτων*¹⁰ και καθώς η ομαλή λειτουργία του τραπεζικού συστήματος,¹¹ επηρεάζει το σύνολο της οικονομίας της χώρας, η Τράπεζα θεωρείται ότι αποτελεί την *“καρδιά”* του χρηματοδοτικού συστήματος της χώρας¹².

⁸ Lindow, Inside the Money Market, 1972, pg. 85.

⁹ Hart / Keren / Entine, Money, Debt and Economic Activity, 4^η έκδ., 1969.21.

¹⁰ Milnes Holden, pg. 3.

¹¹ Alhadeff, pg. 9ep. Graddy / Spencer / Bruncken, Commercial Banking and the Financial Service Industry, 1985, passim.

¹² Αλεξιάκης / Πετράκης, σελ. 15.

Στην Ελλάδα, το πιστωτικό ίδρυμα τράπεζα, μπορεί να λειτουργήσει είτε με τη μορφή ανώνυμης εταιρίας, είτε αστικού συνεταιρισμού¹³.

Η Α.Ε. που στηρίζει το τραπεζικό και όχι μόνο, σύστημα στην Ελλάδα είναι η Τράπεζα της Ελλάδος, που ως Κεντρική Τράπεζα της χώρας είναι η τράπεζα του δημοσίου και των άλλων τραπεζών¹⁴.

Σύμφωνα με απόσπασμα των πρακτικών της 14^{ης} Μαΐου του 1928ου έτους, ανακοινώθηκε, από τον Κο Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, ότι το έμβλημά της, *«σχεδιασθέν εν είδει αρχαϊκού Νομίσματος, παριστά την Αθηνάν καθήμενη επί αρχαϊκού καθίσματος εν κατατομή και βλέπουσαν προς τα δεξιά. Επί της κεφαλής φέρει το Αττικόν κράνος, κρατεί δε δια της δεξιάς κλάδον ελαίας, σύμβολον της ειρήνης.*

Παρά το κάθισμα της Αθηνάς ίσταται το μυθικόν ζών «Γρύψ» όστις παρ' αρχαίοις εθεωρείτο «χρυσοφύλαξ».

Έχει σώμα λέοντος περωτού και κρατεί βέλος εις το στόμα, στηρίζεται δε δια των τριών ποδών επί στάχυος, συμβόλου της χρυσοφόρου πηγής και ευημερίας.

Κάτωθι ακριβώς του στάχυος, είναι το έτος ιδρύσεως της Τραπέζης της Ελλάδος, 1928 και κυκλικώς περί την Αθηνάν εντός του περιβάλλοντος αυτήν κύκλου, ο τίτλος της Τραπέζης, με κεφαλαία κλασσικά ψηφία».

Ο βασικός στόχος της Κ.Τ. είναι η εξασφάλιση της σωστής λειτουργίας του χρηματοπιστωτικού συστήματος, η οποία επιτυγχάνεται με σωστή οργάνωση και κατάλληλες ρυθμίσεις.

¹³ Βελέντζας Γ., *Δίκαιο Τραπεζικών Συμβάσεων*, σελ. 49 - 51

¹⁴ Πολυχρονόπουλος Γ. και Κορρές Γ., *Βασικές αρχές Οικονομίας και Διοίκησης*, σελ. 101

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΚΑΙ ΟΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΕ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ

Ξεκινώντας θα κάνουμε μια συνοπτική ιστορική αναδρομή της Τράπεζας, από την ίδρυσή της έως σήμερα. Στη συνέχεια θα γίνει αναφορά στη σχέση της με το Δημόσιο.

Ι. α) Ιστορική Αναδρομή και Λειτουργία

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, στα τέλη της δεκαετίας του 1920, μια εποχή που η χώρα μας αντιμετώπιζε πολλαπλές ανάγκες, (δημοσιονομική εξυγίανση, αποκατάσταση νομισματικής σταθερότητας και επίλυση προβλήματος αποκατάστασης προσφύγων), είχε βαθμιαία αποκτήσει μονοπώλιο επί του εκδοτικού προνομίου κι ασκούσε τις λειτουργίες της Κ.Τ. Υπήρχε όμως ασυμβίβαστο για την άσκηση δημόσιας εξουσίας, παράλληλα με την δραστηριότητά της, ως εμπορική τράπεζα.

Γι' αυτό, το Μάρτιο του 1927, με προτροπή της Δημοσιονομικής Επιτροπής της Κοινωνίας των Εθνών και προκειμένου να εξασφαλισθεί ένα δάνειο από την Κοινωνία των Εθνών, αποφασίστηκε να περάσει το εκδοτικό προνόμιο από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, σε μια νέα τράπεζα που θα είχε ως αποκλειστικό αντικείμενο, την άσκηση της νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής.

Η πρόταση για τη δημιουργία κεντρικής τράπεζας έγινε από την Κοινωνία των Εθνών, προκειμένου να στηριχθούν οι προσπάθειες της ελληνικής κυβέρνησης, να ξεπεραστούν τα σοβαρά οικονομικά και δημοσιονομικά προβλήματα της εποχής.

Μέχρι την ίδρυση της τράπεζας της Ελλάδος, οι λειτουργίες κεντρικής τράπεζας, ασκούνταν από την βασική εμπορική τράπεζα της χώρας, την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία είχε ιδρυθεί το 1841 και βαθμιαία είχε αποκτήσει μονοπώλιο επί του εκδοτικού προνομίου.

Σύμφωνα με την Κοινωνία των Εθνών, στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, υπήρχε ασυμβίβαστο για την άσκηση δημόσιας εξουσίας, όπως η έκδοση του χαρτονομίσματος, παράλληλα με την δραστηριότητα απλής εμπορικής τράπεζας.

Έτσι, στις 15 Σεπτεμβρίου του 1927, υπογράφηκε το πρωτόκολλο της Γενεύης, το οποίο προέβλεπε την ίδρυσή της Τράπεζας της Ελλάδος.

Σε εκτέλεση του πρωτοκόλλου, ακολούθησε στις 27 Οκτωβρίου του 1927, υπογραφή σύμβασης, μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Ε.Τ.Ε., περί παραιτήσεως αυτής από του προνομίου εκδόσεως τραπεζικών γραμματίων και περί συστάσεως νέας τράπεζας υπό την επωνυμία «Τράπεζα της Ελλάδος¹⁵».

Με το ίδιο Πρωτόκολλο καθορίστηκε το περιεχόμενο της δραχμής σε χρυσό και ορίστηκε ότι η δραχμή θα ακολουθούσε τον Κανόνα Χρυσού – Συναλλάγματος (Κανόνας Bretton – Woods).

Σύμφωνα μάλιστα με το άρθρο 4 του αρχικού Καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος, *«κύριον καθήκον της Τραπεζής, είναι η εξασφάλιση της σταθερότητας, της εις χρυσόν αξίας των γραμματίων αυτής. Προς το σκοπόν τούτον, θα ρυθμίζη, εντός των ορίων του Καταστατικού αυτής, την κυκλοφορίαν και την πίστιν εν Ελλάδι»*.

Η Τράπεζα της Ελλάδος λειτούργησε στις 14 Μαρτίου του 1928 και ταυτόχρονα έγινε και η σύνδεση της δραχμής με το χρυσό. Με την ίδρυση της νέας τράπεζας, της μεταβιβάστηκαν στοιχεία ενεργητικού (κυρίως χρυσός και ομόλογα του Δημοσίου) και παθητικό (το εκδοθέν χαρτονόμισμα και ιδίως οι καταθέσεις του Δημοσίου) από την Εθνική Τράπεζα.

Άνοιξε πρακτορεία και υποκαταστήματα, για την τροφοδότηση των τοπικών αγορών σε χαρτονομίσματα και την διενέργεια πληρωμών και εισπράξεων για λογαριασμό του Δημοσίου.

Στα πρώτα χρόνια της λειτουργίας της, έδρασε σε αντίξοες συνθήκες και με περιορισμένους πόρους. Παρ' όλα αυτά, ανταποκρίθηκε στις περιστάσεις της εποχής εκείνης.

¹⁵ Κιόχος Π. και Παπανικολάου Γ., *Χρήμα – Πίστη – Τράπεζες*, σελ. 216
Βελέντζας Γ., *Τραπεζικός Κώδικας*, σελ. 811 - 824

Στις αρχές της δεκαετίας του '30, στη διάρκεια της βαθιάς κρίσης στην παγκόσμια οικονομία, η Τράπεζα συνέβαλε ώστε η δραχμή να εγκαταλείψει ομαλά τον κανόνα χρυσού. Την ίδια δεκαετία, αναδείχτηκε σε θεσμό ζωτικής σημασίας για τη διαχείριση της οικονομίας, υποβοηθώντας την προσέλκυση αποταμιεύσεων στο τραπεζικό σύστημα.

Την περίοδο του πολέμου, η νόμιμη Διοίκηση της Τράπεζας, διέσωσε τα συναλλαγματικά της διαθέσιμα και το απόθεμα χρυσού, συνεργαζόμενη με την εξόριστη ελληνική κυβέρνηση. Κατά τη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, ο Διοικητής της Τράπεζας ακολούθησε την Ελληνική Κυβέρνηση στην εξορία. Το απόθεμα σε χρυσό της Τράπεζας μεταφέρθηκε πρώτα στη Νότια Αφρική και ύστερα στο Λονδίνο.

Μετά το τέλος του Πολέμου, η οικονομία εν γένει και ιδιαίτερα το χρηματοπιστωτικό σύστημα, βρίσκονταν σε έντονα αποδιοργανωμένη κατάσταση. Το 1945 το κόστος ζωής εικοσαπλασιάστηκε, ενώ η βιομηχανική παραγωγή βρισκόταν στο ένα τρίτο του προπολεμικού της επιπέδου και οι τραπεζικές καταθέσεις, στο ένα τριακοστό του επιπέδου, που καταγραφόταν το 1939. Η κατάσταση αυτή, υπό τις συνθήκες κρίσης της εποχής, κρίθηκε ότι απαιτούσε στενή συνεργασία μεταξύ της Κεντρικής Τράπεζας και των Κυβερνήσεων.

Τη συνεργασία αυτή θεσμοποίησε η δημιουργία, το 1946, της Νομισματικής Επιτροπής. Η Επιτροπή περιελάμβανε τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας ως πρόεδρο, τέσσερις άλλους Υπουργούς και το Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος. Η θέση της Τράπεζας της Ελλάδος, ήταν σημαντική, καθώς η ίδια είχε την ευθύνη σχεδιασμού και πρότασης μέτρων πολιτικής που, κατά κανόνα, υιοθετούνταν από την Ευρώπη.

Με την απελευθέρωση, η Τράπεζα, συνέβαλλε στη σταδιακή αποκατάσταση της νομισματικής και οικονομικής σταθερότητας, μετά τον υπερπληθωρισμό που είχε ταλαιπωρήσει τη χώρα, κατά τη διάρκεια της Κατοχής.

Με την καθοριστική αυτή συμβολή της Τράπεζας, ο πληθωρισμός μειώθηκε κατακόρυφα, μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του '50 και η δραχμή συνδέθηκε επιτυχώς με το δολάριο, για είκοσι περίπου χρόνια.

Όμως παρά την επιτυχή σταθεροποίηση του νομίσματος, που σημειώθηκε, το πιστωτικό σύστημα της χώρας βρέθηκε αντιμέτωπο με αξεπέραστες, για εκείνο, δυσκολίες, αφού ουσιαστικά μετά τον πόλεμο, λειτουργούσε μέσα από ένα πλέγμα αυστηρών περιορισμών που θεσμοθέτησε η Νομισματική Επιτροπή.

Στόχος αυτής, ήταν η κατανομή των περιορισμένων κεφαλαίων, σε συγκεκριμένους κλάδους της οικονομίας. Η πολιτική αυτή, υπήρξε αρχικά επιτυχής. Σύντομα όμως, οι περιορισμοί μετέτρεψαν το πιστωτικό σύστημα της χώρας σε εκτελεστικό όργανο των αποφάσεων της Νομισματικής Επιτροπής.

Η δεκαετία του '80, που ακολούθησε, η Τράπεζα της Ελλάδος κατάφερε να προχωρήσει στη σταδιακή απελευθέρωση του χρηματοπιστωτικού συστήματος, καθώς με την ανατολή της επόμενης δεκαετίας και τη συμμετοχή της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (Ε.Ο.Κ), η προοπτική της ενιαίας αγοράς, καθιστούσαν αναγκαίο τον εκσυγχρονισμό του πιστωτικού συστήματος της χώρας.

Το 1982 η Νομισματική Επιτροπή καταργήθηκε και οι περισσότερες των αρμοδιοτήτων της, μεταβιβάστηκαν στην Τράπεζα της Ελλάδος (Νόμος 1266/1982).

Το περίπλοκο όμως σύστημα άμεσων ελέγχων και πιστωτικών κανόνων, αν και κατ' επανάληψη τροποποιήθηκε, παρέμεινε σε ισχύ, μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του '80.

Υπό το σχήμα αυτό, υιοθετήθηκε μία προσέγγιση σε δύο επίπεδα, σύμφωνα με τα οποία, η Κυβέρνηση είχε την ευθύνη χάραξης της γενικής οικονομικής πολιτικής, ενώ η Τράπεζα της Ελλάδος ασκούσε τη νομισματική και συναλλαγματική πολιτική, μέσα στα όρια του Καταστατικού της.

Αυτή ήταν η προϋπόθεση, προκειμένου να αντιμετωπιστεί ο ανταγωνισμός των ξένων πιστωτικών ιδρυμάτων και οι συνέπειες των κινήσεων απελευθέρωσης της κίνησης των κεφαλαίων και γενικά ολόκληρου του χρηματοπιστωτικού συστήματος, όπου άλλαξε και πάλι ο ρόλος της (τέλη δεκαετίας '80).

Σηματοδοτήθηκε έτσι η πρώτη φορά, που στη μεταπολεμική περίοδο, οι τράπεζες, άρχισαν να αναλαμβάνουν και κυρίως να επιτελούν το παραδοσιακό τους έργο, δηλαδή:

1. Τη συγκέντρωση των κεφαλαίων και την κατανομή τους με ιδιωτικό-οικονομικά κριτήρια, στους πιο αποδοτικούς τομείς της οικονομίας.

2. Η απελευθέρωση του πιστωτικού συστήματος, συνέπεσε και με την εφαρμογή του προγράμματος της δημοσιονομικής εξυγίανσης και της πολιτικής της «σκληρής δραχμής».

Η αναπόφευκτη (λόγω ενιαίας αγοράς) απελευθέρωση της κίνησης κεφαλαίων στην Ελλάδα το Μάιο του 1994, δημιούργησε αρκετά προβλήματα στην εθνική οικονομία, με κυριότερο την άνοδο των επιτοκίων, τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα¹⁶.

Η αντιμετώπιση της κερδοσκοπίας, που προέβλεπε σοβαρή υποτίμηση της δραχμής και προέβη σε μαζικές πωλήσεις δραχμών στην αρχή, έγινε με λογικές απώλειες στο συναλλαγματικό απόθεμα. Αυτό οφειλόταν στην αποφασιστικότητα της κυβέρνησης και της Τράπεζας της Ελλάδος, που έπεισαν σύντομα την αγορά ότι δε σκόπευαν να υποτιμήσουν σοβαρά την δραχμή, πέρα από τη συνηθισμένη διολίσθηση.

Σαφές δείγμα των προθέσεων κυβέρνησης και Τράπεζας της Ελλάδος, να υπερασπιστούν την δραχμή, ήταν τα υψηλά επιτόκια που έφτασαν το 186% ετησίως, για τοποθετήσεις επτά ημερών στις 27 Μαΐου. Εξίσου πειστικοί ήταν οι λόγοι που επικαλέστηκαν, την ανάγκη να πέσει ουσιαστικά ο φθίνων αλλά επίμονος πληθωρισμός και να μπορέσει η Ελλάδα να γίνει δεκτή στην ΟΝΕ.

¹⁶ Παπαδήμος, *Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ) και η Ελληνική Οικονομία*, Οικονομικό Επιμελητήριο, Αθήνα, 1992.

Μία άλλη αρνητική ιδιομορφία της ελληνικής οικονομίας, που αποθαρρύνει την υποτίμηση, ήταν η σχετικά μέτρια ελαστικότητα ζήτησης εισαγωγών – εξαγωγών, αφού αφορούν αγροτικά προϊόντα ή βιομηχανικά καταναλωτικά αγαθά που καλύπτουν βασικές ανάγκες.

Πρόσφατες μελέτες¹⁷ κατέληξαν στο συμπέρασμα, ότι μια υποτίμηση (10%) βελτιώνει μετρίως το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου (6%) επιβεβαιώνοντας το σκεπτικισμό παλαιότερων μελετών για συχνή χρήση αυτής της πολιτικής¹⁸.

Τώρα πλέον, η πορεία των επιτοκίων έχει πλήρως εξομαλυνθεί και παρακολουθεί την (ούτε αργή, ούτε γρήγορη) μείωση του πληθωρισμού. Το πρόβλημα είναι βέβαια ότι αυτή η «εξομάλυνση» έχει επιτευχθεί με υψηλό κόστος, τις υψηλές πραγματικές αποδόσεις στην Ελλάδα, των κεφαλαίων στο εξωτερικό. Το κόστος αυτό θα μειωνόταν, μόνο αν η χώρα έμπαινε αποφασιστικά στο δρόμο μιας ταχύρυθμης ανάπτυξης. Ένα σταθερό αναπτυξιακό πλαίσιο, θα επέτρεπε την επιστροφή στη χώρα σημαντικού τμήματος του ελληνικού κεφαλαίου, που βρίσκεται στο εξωτερικό, κάτι που θα μείωνε το πραγματικό επιτόκιο, κατά τη γνώμη κάποιων¹⁹.

Προς αυτή την κατεύθυνση, η κυβέρνηση μπορεί να βοηθήσει με ενεργοποίηση του παραγωγικού δυναμικού της χώρας, βάσει του νέου αναπτυξιακού Νόμου 2234/1994 και το Δεύτερο Πακέτο Delors.

¹⁷ Αθανασόγλου Π., *Οικονομική Πολιτική και Ισοζύγιο Πληρωμών στην Ελλάδα*, Τράπεζα της Ελλάδος, Αθήνα, 1992, Athanasoglou P. and Zompanakis G., "External Debt and Macroeconomic Policy", in *External Imbalances and Policy Constraints in the 1990s*, Milner and Snowden (eds), Macmillan, 1992, Zompanakis G. (1994).

¹⁸ Brissimis S. and Leventakis J. "The Effectiveness of Devaluation", *Journal of Policy Modeling*, Vol. II, 1989,

Λεβεντάκης Ι., *Διαμόρφωση της Συναλλαγματικής Ισοτιμίας της δραχμής*, Τράπεζα της Ελλάδος, Αθήνα, 1986,

Παναγιωτόπουλος Δ., *Η Αποτελεσματικότητα της Συναλλαγματικής Πολιτικής*, Αθήνα, 1986,

Ευδωρίδης Γ., *Συναλλαγματικές Ισοτιμίες και Οικονομική Μεγέθυνση*, Παρατηρητής, Θεσ/νίκη, 1987

¹⁹ Ένωση Ελληνικών Τραπεζών 1994, Βλ. Πουλή (1994)

Το σταθερό αναπτυξιακό πλαίσιο είναι αναγκαίο και για έναν άλλο πολύ σοβαρό λόγο. Η δραματική διόγκωση του δημοσίου ελλείμματος στην Ελλάδα το 1993, που έφτασε τα 2.408 δις, δυστυχώς δεν επιτρέπει ηπιότερη πολιτική: το δημόσιο έλλειμμα έπρεπε να μειωθεί κατά 300 – 400 δις περίπου το έτος επί επτά έτη, ενώ στη συνέχεια η μείωση του ελλείμματος μπορούσε να σμικρυνθεί μέχρι να μετατραπεί σε πλεόνασμα και να περιορίσει βαθμιαία το δημόσιο χρέος.

Αυτή η έντονα περιοριστική πολιτική, αναπόφευκτα θα αυξήσει ουσιαστικά την ανεργία, σε περίπτωση μη ύπαρξης αντίστοιχης σημαντικής αύξησης των δημοσίων επενδύσεων και δε παρασχεθούν κίνητρα για περισσότερες επενδύσεις στο συνεταιριστικό και ιδιωτικό τομέα.

Αναγκαία ήταν επίσης η επιδότηση νέων θέσεων εργασίας, η αναβάθμιση της επαγγελματικής κατάρτισης και εκπαίδευσης, η πλήρης ενημέρωση για τη σχέση προσφοράς – ζήτησης σε κάθε κλάδο κ.λ.π.²⁰.

Αυτόματα, λοιπόν, νομιμοποιείται η Ελλάδα, να απαιτήσει από την Ευρωπαϊκή Ένωση ακόμη μεγαλύτερη άμεση ενίσχυση, ιδιαίτερα επειδή όπως εξηγήθηκε, η διαφαινόμενη ανάκαμψη των εξαγωγών συνοδεύεται από ανάκαμψη των εισαγωγών, χωρίς όμως ταυτόχρονη μείωση του ελλείμματος.

Όσον αφορά τη σχέση της Ελλάδας με την Ο.Ν.Ε, θα πρέπει να τονίσουμε ότι αυτή την περίοδο (1994), δεν ταυτίζεται ασφαλώς με αυτή των προηγμένων χωρών – μελών, όπως η Αγγλία ή η Γαλλία. Ξεκινώντας από το τότε ισχύον καθεστώς 15% περιθωρίου διακυμάνσεων της συναλλαγματικής ισοτιμίας, η Ελλάδα δεν ήταν δυνατό να υποτιμήσει σοβαρά τη δραχμή.

Τα ελληνικά επιτόκια έπρεπε βαθμιαία να μειωθούν αρκετά, επωφελούμενα από τη γενική μείωση των επιτοκίων στην Ευρώπη και την υποχώρηση του εγχώριου πληθωρισμού, ενώ η διαφορά μεταξύ των χορηγητικών και καταθετικών επιτοκίων, των εμπορικών τραπεζών, φαινόταν υπερβολικά μεγάλη και έπρεπε να περιοριστεί.

²⁰ Ντόγκας Δ., Σκέψεις για την αναγκαία σταθεροποιητική & αναπτυξιακή πολιτική & το ρόλο της Τράπεζας της Ελλάδος ενόψει της Οικονομικής & Νομισματικής Ένωσης, ΚΕΠΕ: Εργασίες για Συζήτηση Νο 55, Αθήνα, Ιούνιος 1996.

Έτσι τον Ιούνιο του 1994 καταργήθηκε η νομισματική χρηματοδότηση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων, σύμφωνα με τη συνθήκη του Μάαστριχ, για την κατοχύρωση της ανεξαρτησίας της Τράπεζας της Ελλάδος.

Η δέσμευση του προγράμματος σύγκλισης για μέση διολίσθηση της δραχμής, κατά 3% το 1995 και 1% το 1996, συνεπαγόταν ότι η Ελλάδα θα εγκατέλειπε οριστικά την ουσιαστική υποτίμηση, που ασκούσε τουλάχιστον μέτρια επίδραση στις εξαγωγές και τις εισαγωγές της.

Με στόχο την γρήγορη μείωση του πληθωρισμού, καθώς και τον περιορισμό της επίθεσης της κερδοσκοπίας, που μάστιζε τα χώρες – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μη σεβόμενη ούτε την ανθηρή, εκείνη την εποχή, γαλλική οικονομία.

Η κρίση ωστόσο του 1993, μπορεί να θεωρηθεί σήμερα ως «ευτυχής συγκυρία», αφού απάλλαξε την Ελλάδα από την υποχρέωση να εισέλθει η χώρα μας στο περιθώριο διακυμάνσεων της συναλλαγματικής ισοτιμίας Μ.Σ.Ι (Μηχανισμός Συναλλαγματικών Ισοτιμιών) το 1994.

Η επαναλειτουργία του «στενού» περιθωρίου του Μ.Σ.Ι, εξαρτιόταν από το κατά πόσο θα αντιμετωπιζόταν το θέμα της κερδοσκοπίας ή όχι. Το παρόν περιθώριο 15% θα μπορούσε, για την εποχή, να κριθεί «λογικό», δεδομένου ότι και την κερδοσκοπία φαινόταν να αποθαρρύνει, αλλά και να επιχειρείται η λειτουργία του ως «de facto» στενό περιθώριο.

Αναφορικά με την επικαλούμενη «μικρή Ο.Ν.Ε.», ανάμεσα στους προηγμένους εταίρους, τονίσθηκε παραπάνω ότι δε θα μπορούσε να το βλέπουν με ενθουσιασμό χώρες όπως η Ελλάδα και ότι η ελάχιστη προϋπόθεση, έτσι ώστε να γίνει αποδεκτή, ήταν η διατήρηση του δικαιώματος των υπολοίπων χωρών, προσχώρησης στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση, όποτε αυτές θα το έκριναν δυνατό, καθώς και η μη μείωση της «κοινοτικής» αλληλεγγύης, προς τους πτωχότερους εταίρους.

Η αύξηση των ελληνικών εξαγωγών αγαθών (σύμφωνα με τις συναλλαγματικές και τελωνειακές στατιστικές) το 1995, παρά την περιορισμένη διολίσθηση κατά 3% περίπου, αποτελούσε ένδειξη ότι οι ελληνικές εξαγωγές μπορούσαν να τα καταφέρουν, ακόμη και με την κατά 1% διολίσθηση του 1996, ιδιαίτερα εάν συνεχιζόταν με την ίδια αποφασιστικότητα η αντιπληθωριστική πολιτική και η δημοσιονομική εξυγίανση.

Το γεγονός λοιπόν ότι το ονομαζόμενο «Πράσινο Βιβλίο» της Επιτροπής προέβλεπε ότι για την πρώτη προθεσμία, το τέλος του 1996, θα έπρεπε να υπήρχε πλειοψηφία χωρών – μελών που να επιθυμεί την Ο.Ν.Ε και να πληροί τους όρους της (πράγμα απίθανο, με αποτέλεσμα η Ελλάδα να κερδίσει πολύτιμο χρόνο).

Το φλέγον όμως ζήτημα ήταν ότι δεν ήταν εφικτό να συμμετάσχει η χώρα μας στην Ο.Ν.Ε με την πρώτη ομάδα κρατών, στις αρχές του 1999, λόγω του ότι έπρεπε να τηρεί τα κριτήρια μέχρι το τέλος του 1997.

Δύναται παρόλα αυτά να συμμετάσχει με την δεύτερη ομάδα κρατών το 2000, διότι το «Πράσινο Βιβλίο» προνοεί για τα κράτη που εισέρχονται με κάποια καθυστέρηση στην οικονομική και Νομισματική Ένωση, επιτρέποντάς τους, να διατηρήσουν πλήρως τα δικαιώματά τους.

Οι πολιτικές αυτές διασφάλισαν τις κατάλληλες προϋποθέσεις, με συνέπεια το Μάρτιο του 1998, η δραχμή να ενταχθεί τελικά, ομαλά, στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών (Μ.Σ.Ι) του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος, όπως έγινε λόγος παραπάνω.

Ως αποτέλεσμα, η χώρα μας την ίδια περίοδο, ανταποκρίθηκε στη δέσμευση που ανέλαβε με τη Συνθήκη του Μάαστριχ και προχώρησε στην παραχώρηση πολιτικής και οικονομικής ανεξαρτησίας στην Τράπεζα της Ελλάδος, με νόμο που είχε ψηφιστεί το Δεκέμβριο του 1997.

Υπό αυτές τις προϋποθέσεις, η τότε κυβέρνηση, θα έπρεπε να συνεχίσει τη δημοσιονομική και αντιπληθωριστική πολιτική, που ακολουθούσε με την ίδια αποφασιστικότητα και τον ίδιο ζήλο, για την επίτευξη του κύριου στόχου, που ήταν η προετοιμασία της Ελλάδος, για την ένταξή της στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση.

Σημειώνουμε εδώ, ότι υπήρχαν και οι χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, που λόγω υπερβολικών υποτιμήσεων των νομισμάτων τους, πολιτικών ανακατατάξεων και κοινωνικών αναταραχών στο εσωτερικό τους, θεωρούνταν πολύ πτωχότερες από τη χώρα μας, γι' αυτό και διεκδικούσαν ένα μελλοντικό Πακέτο Ντελόρ.

Τέλος, σαν επιστέγασμα όλων των παραπάνω, την 1^η Ιανουαρίου του 2001, η Ελλάδα έγινε το 12^ο μέλος της ζώνης του Ευρώ, όπου θεματοφύλακας της σταθερότητας των τιμών, είναι η ανεξάρτητη Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Ευρωσύστημα²¹.

Επίσης, δημιουργήθηκε ένα νέο όργανο στη Τράπεζα, το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής, αρμόδιο για την άσκηση της νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής.

Σήμερα, διανύοντας το 2005, διοικείται από τον Κ^ο Γκαργκάνα Χ. Νικόλαο, εκτός από το κεντρικό της κατάστημα στην Αθήνα, λειτουργούν ακόμη 27 υποκαταστήματα σε όλη την επικράτεια, ενώ όντας ενταγμένη στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση, έχουν κατά πολύ περιοριστεί οι αρμοδιότητές της και έχει σχεδόν άρδην αλλάξει το θεσμικό της πλαίσιο, για το οποίο θα γίνει αναλυτικότερη αναφορά παρακάτω.

I. β) Οι σχέσεις της με το Δημόσιο

Η ανεξαρτησία της Τράπεζας έγκειται στο να μην ζητούν ούτε να δέχονται οδηγίες από την κυβέρνηση ή οργανισμούς, η Τράπεζα και τα μέλη των οργάνων της, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

²¹ Ομιλία του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, Κου Νικόλαου Χ. Γκαργκάνα, στην εκδήλωση, για την επέτειο των 75 χρόνων, από την έναρξη λειτουργίας της Τράπεζας (03/11/03), www.bankofgreece.gr/announcements/speeches.asp, 03/04/04.

Όμως, κάθε έτος υποβάλλει, στη Βουλή των Ελλήνων και στο Υπουργικό Συμβούλιο, έκθεση για τη νομισματική πολιτική του προηγούμενου και του τρέχοντος έτους και κατά τη διάρκεια του έτους συμπληρωματική έκθεση για τις εξελίξεις. Επίσης, μετά την ίδρυση του Ε.Σ.Κ.Τ., συμβάλλει στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων της Ε.Κ.Τ. για υποβολή εκθέσεων.²²

Ο Διοικητής της Τράπεζας καλούμενος μπορεί να εμφανίζεται ενώπιον αρμόδιας επιτροπής της Βουλής ή να παρίσταται στις συνεδριάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου για θέματα που σχετίζονται με αυτήν.

Ακόμη, η Τράπεζα μπορεί να διατυπώνει προτάσεις προς την κυβέρνηση επί θεμάτων της αρμοδιότητάς της ή να ζητείται η γνώμη της για σχέδιο νόμου σχετικό με αυτά.²³

Η Τράπεζα της Ελλάδος υποχρεούται δε, να δέχεται δημοκρατικό έλεγχο εκ μέρους της Βουλής των Ελλήνων, όποτε θεωρηθεί αναγκαίος από την τελευταία.

Επίσης, το κράτος έχει δώσει στην Τράπεζα κάποια ειδικά προνόμια. Επί παραδείγμασι: απαλλάσσεται από κάθε άμεσο ή έμμεσο φόρο, τέλος, δασμό ή οποιαδήποτε άλλη αναγκαστική εισφορά, συμπεριλαμβανομένων και των ταχυδρομικών και τηλεγραφικών τελών εσωτερικού.

Αξιοσημείωτο, είναι το γεγονός, ότι οι διατάξεις περί Α.Ε. και τραπεζικών νόμων δεν έχουν εφαρμογή στην Τράπεζα της Ελλάδος, εφόσον αντιβαίνουν προς το καταστατικό της.²⁴

Τέλος, οι διατάξεις του καταστατικού έχουν ισχύ διατάξεων νόμου και μάλιστα νόμου αυξημένης τυπικής ισχύος, λόγω του ότι το καταστατικό της Τράπεζας αποτελεί μέρος διεθνούς συμβάσεως επικυρωμένης με νόμο²⁵. Άλλωστε, και το ίδιο το καταστατικό μπορεί να τροποποιηθεί με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, η οποία πρέπει να κυρωθεί με νόμο.²⁶

²²Ν. 2548/1997, άρθρα 3, 4

²³Βελέντζας Γ., Δίκαιο πιστωτικών ιδρυμάτων, σελ. 117 - 118 και Καταστατικό, άρθρα 5Α, 5Β

²⁴Καταστατικό, άρθρα 72, 73

²⁵Σύμφωνα με Νομοθετικό Διάταγμα, παράγραφος β', άρθρο 1 και Σύνταγμα, παράγραφος 1, άρθρο 28

²⁶Καταστατικό, εισαγωγικό σημείωμα, άρθρο 7

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

Ο ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Σ' αυτό το σημείο, θα γίνει μια εκτεταμένη αναφορά, στην ιδιάζουσα νομική φύση της Τράπεζας, ως ιδιόμορφη περίπτωση εταιρίας καθώς και το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της, που την διαφοροποιεί από τις άλλες ανώνυμες εταιρίες.

ΙΙ. α) Νομικό πλαίσιο λειτουργίας

Η σχηματική διάκριση ανάμεσα στο δημόσιο – κρατικό και ιδιωτικό – επιχειρησιακό τομέα της κρατικής λειτουργίας στα σύγχρονα πολιτεύματα, δεν είναι στη βάση της, παρά μια καθαρά οικονομική διάκριση.

Το βασικό σημείο καθορισμού της παραμένει η έμφαση στο ποιος είναι ο κάτοχος των μέσων παραγωγής και συνακόλουθα ο καθορισμός του φορέα που μεγιστοποιεί την οικονομική ευημερία.

Τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, αν και ανήκουν στο κράτος, για λόγους οργανωτικής σκοπιμότητας ή κατανομής της εξουσίας, αποσπάστηκαν από τον κύριο κρατικό οργανισμό με τρόπους ή μέσα, άρρηκτα συνδεδεμένα με το κράτος, ως φορέα.

Τα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου, θεωρούνται από το Νόμο υποκείμενα δικαίου, ισότιμα με τα φυσικά πρόσωπα, χωρίς όμως την δυνατότητα κατοχής όλων ανεξαιρέτως των δικαιωμάτων του ιδιωτικού δικαίου²⁷. Επισημαίνεται δε, ότι βρίσκονται και κινούνται έξω από την κρατική διοικητική οργάνωση²⁸.

Το κριτήριο διάκρισης μεταξύ Νομικών Προσώπων Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, δεν είναι ξεκάθαρο, ενώ η νομολογία μπορεί εύκολα να χαρακτηριστεί, ως ασταθής και ανακριβής στη διατύπωσή της.

²⁷ Ο Αστικός Κώδικας ρυθμίζει την ίδρυση και λειτουργία των νομικών προσώπων στο τέταρτο κεφάλαιο, ρητώς, με τα άρθρα 61 – 77.

²⁸ Λίτρας Π., Οι δημόσιες σχέσεις στο δημόσιο τομέα: Θεωρία και Πράξη, σελ. 63 – 75.

Η σχηματική διαίρεση ανάμεσα στον δημόσιο(κρατικό) και ιδιωτικό (επιχειρησιακό) τομέα της κρατικής λειτουργίας στα σύγχρονα πολιτεύματα, δεν είναι στη βάση της παρά μία καθαρά οικονομική διάκριση. Διότι παρά τη γενική της πολιτικό – ιδεολογική χροιά, βασικό σημείο καθορισμού της διάκρισης παραμένει η έμφαση στο ποιος είναι ο κάτοχος των μέσων παραγωγής και συνακόλουθα ο καθορισμός του φορέα, που μεγιστοποιεί την οικονομική ευημερία.

Στην περίπτωση ανάθεσης της άσκησης της δημόσιας εξουσίας, σε Ν.Π.Ι.Δ., με τον ταυτόχρονο εφοδιασμό, ανάλογων μέσων και προνομίων και προς εξυπηρέτηση γενικού συμφέροντος σκοπών, μόνιμα και συστηματικά, τότε συνειρμικά οδηγούμαστε σε αποδοχή της ιδιότητας του Ν.Π.Δ.Δ. Έτσι σκεπτόμενοι, δημιουργείται η κατηγορία των μικτών ή διφυών νομικών προσώπων, ως λύση αμηχανίας, ασκώντας δημόσια μεν εξουσία, εκτελώντας δε, εργασίες αμιγώς ιδιωτικής φύσεως.

Η Τράπεζα της Ελλάδος, είναι Ν.Π.Ι.Δ. και ως εκ τούτου, η κύρια λειτουργία της, είναι η τραπεζική. Δεν μεταβάλλεται σε Ν.Π.Δ.Δ., εξ' αιτίας της συμμετοχής σε αυτήν του κράτους, ή άλλου Ν.Π.Δ.Δ., ενώ ακόμη και τα έγγραφά της, που εκδίδονται από τους υπαλλήλους της, παραμένουν ιδιωτικά.

Παράλληλα όμως, παρέχει δημόσιες υπηρεσίες πιστωτικής και δημοσιονομικής φύσεως, οι οποίες την καθιστούν αναμφισβήτητα το πλέον κεντρικό όργανο κυβερνητικής πολιτικής, εξετάζοντάς την πάντοτε από οικονομικής και λειτουργικής απόψεως.

Παρ' όλα αυτά, το Συμβούλιο Επικρατείας, επιμένει στον χαρακτηρισμό της, ως Ν.Π.Ι.Δ.²⁹, λαμβάνοντας ως κριτήριο, το νομικό της καθεστώς.

Ορθότερο βεβαίως είναι, να θεωρηθεί ως Ν.Π.Δ.Δ., γιατί όχι μόνο ασκεί δημόσια εξουσία και ορίζεται η διοίκησή της από την κυβέρνηση, αλλά προπάντων, διότι είναι ουσιώδες όργανο άσκησης σπουδαιών τομέων κυβερνητικής πολιτικής.

²⁹ Στ. Ε. 1239 – 1244, 2689 – 2700/69, 174/70.

Θα λέγαμε ότι αποτελεί κλασσικό παράδειγμα Ν.Π.Δ.Δ., όμως πρόκειται για μικτό ή διφυή οργανισμό.³⁰ Έχει όμως προσλάβει δημόσιο χαρακτήρα λόγω των προνομίων που της έχουν παραχωρηθεί, ως προς την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, γι' αυτό δεν αποτελεί καθαρά Ν.Π.Ι.Δ. και άρα δεν προσκρούει στις συνταγματικές διατάξεις που καθορίζουν την άσκηση των κρατικών λειτουργιών και ειδικότερα της εκτελεστικής εξουσίας.

Δύναται όμως, από οικονομικής απόψεως, να χαρακτηριστεί ως επιχείρηση μικτής οικονομίας. Δηλαδή επιχείρηση στην οποία μετέχουν από κοινού ιδιώτες και κράτος, αφού διαχειρίζεται κρατικά κεφάλαια με εκχώρηση του κράτους, το οποίο συμμετέχει στα κέρδη της κι έχει υπό τον έλεγχο και την εποπτεία του την Τράπεζα, ενώ ταυτόχρονα το μεγαλύτερο μέρος του κεφαλαίου της ανήκει σε ιδιώτες.³¹

Εξ' αιτίας της φύσης των εργασιών των τραπεζών και του τραπεζικού συστήματος, το κράτος δε θα ήταν δυνατόν να μείνει αδιάφορο. Έτσι, παντού, σε όλα τα κράτη και σε όλα τα οικονομικά συστήματα, το τραπεζικό καθεστώς, ελέγχεται από το κράτος.

Το εκδοτικό δικαίωμα παρακρατείται από το κράτος, αλλά εκ των πραγμάτων, αναγνωρίζεται στις τράπεζες ο ρόλος του επηρεασμού της συνολικής ποσότητας του χρήματος και της ταχύτητας κυκλοφορίας αυτού, με τις διάφορες υποκατάστατες μορφές χρήματος (επιταγές, πιστωτικές κάρτες κ.λ.π).

Το τι ορίζεται ως χρήμα και το πώς προσδιορίζεται και ελέγχεται η ποσότητά του, είναι ένα θέμα το οποίο δε θα μας απασχολήσει στην παρούσα εργασία. Μπορούμε όμως να πούμε, ότι έχει περάσει από αρκετά εξελικτικά στάδια.

³⁰ Δαγτόγλου Π., Γενικό Διοικητικό Δίκαιο,σελ.595-598

³¹ Βελέντζας Γ., Δίκαιο πιστωτικών ιδρυμάτων,σελ.106-108 και Κιώχος Π. και Παπανικολάου Γ.,Χρήμα-Πίστη-Τράπεζες,σελ.216

Παλαιότερα, θεωρούσαν χρήμα την ποσότητα χρυσού που κατείχε κάποιο κράτος, ενώ σήμερα, μετά τη συμφωνία Bretton – Woods³² και την καθιέρωση των κυμαινόμενων ισοτιμιών, η ποσότητα χρήματος που κυκλοφορεί σε μια χώρα και η ισοτιμία του νομίσματός της, με τα αντίστοιχα των ξένων χωρών, προσδιορίζεται, κυρίως από την παραγωγική δυναμικότητα, την οικονομική κατάσταση και τον δυναμισμό της οικονομίας αυτής της χώρας.

II. β) Θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας

Στην Ελλάδα, η τράπεζα – πιστωτικό ίδρυμα, κατ' άρθρ. 5 §1, Ν. 2076/1992, μπορεί να λειτουργήσει είτε με τη μορφή της Α.Ε.³³, είτε με τη μορφή αστικού συνεταιρισμού του Ν. 1667/1986³⁴.

Το καθεστώς, που διέπει τη λειτουργία της Τράπεζας της Ελλάδος, προσδιορίζεται στο καταστατικό της, κυρωμένο με το Ν. 3424/07.12.1927 ΦΕΚ Α' 298 «Περί κυρώσεως του από την 10^η Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ/τος, περί κυρώσεως της από 27^η Οκτωβρίου 1927, συμβάσεως, περί παραιτήσεως της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος από του προνομίου εκδόσεως τραπεζικών γραμματίων και περί συστάσεως νέας Τραπέζης υπό την επωνυμίαν "ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ" και του προσαρτώμενου τη συμβάσει καταστατικού της Τραπέζης της Ελλάδος».

Επίσης στο άρθρο 1 παρ. β' του εν λόγω Ν. Δ/τος της 10.11.'27, ορίζεται ρητά ότι οι διατάξεις του εκάστοτε Καταστατικού έχουν ισχύ διατάξεων νόμου.

³² Βλέπε αναλυτικά, Φωντισούλης Χρ. Καθηγητής της Ν.Ο.Ε. του Α.Π.Θ, «Διεθνείς Νομισματικές Σχέσεις», Θεσσαλονίκη, εκδόσεις Ειρήνη. Κανόνας Χρυσού Bretton – Woods, σελ. 17 – 40.

³³ Βλ. αναλυτικά Βελέντζα, «Τραπεζικό Δίκαιο», σελ. 53 - 54.

³⁴ Σχετικά εκδόθηκε η ΠΔ/ΤΕ 2258/2.11.93. Βλ. και Αντωνιάδη, *Η παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών από αστικούς πιστωτικούς συνεταιρισμούς*, ΕΤρΑξΧρΔ, 1994.35.

Το ίδιο έχει υποστεί διάφορες τροποποιήσεις, οι οποίες αφορούσαν κυρίως την επανέκδοσή του, σε ενιαίο κείμενο, με βάση την αρχική κωδικοποίηση του Π.Δ. της 21^{ης} - 22^{ας} Αυγούστου του 1931, περί κώδικα, όλων όσων αφορούσαν την Τράπεζα της Ελλάδος, διατάξεων³⁵.

Σήμερα, το καταστατικό, έχει φθάσει στη Θ' έκδοσή του, περιεχόμενη τροποποιήσεις, οι βασικότερες των οποίων, επήλθαν με τις από 22 Δεκεμβρίου 1997 και 25 Απριλίου 2000 αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Τράπεζας της Ελλάδος που κυρώθηκαν αντίστοιχα με τους Ν. 2609/11.5.1998 και 2832/13.6.2000.

Τέθηκαν δε, σε ισχύ, μετά το 2000, ενώ η σημαντικότερη εκ των δύο, είναι η απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της 25^{ης} Απριλίου του 2000, επικυρωμένη με το άρθρο 18 του Ν. 2832/2000.

Με αυτόν τον τρόπο διαμορφώθηκε ένα σύγχρονο πλαίσιο λειτουργίας της κεντρικής τράπεζας, επιδιώκοντας δε, την περαιτέρω εναρμόνιση του καταστατικού, προς τις κείμενες διατάξεις της Συνθήκης, για Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και του Καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών, ενόψει της ένταξης της Ελλάδος στο τρίτο στάδιο της Ο.Ν.Ε., όπου η Τράπεζα της Ελλάδος, από την 1η Ιανουαρίου 2001, είναι μέλος.

Σύμφωνα με το ισχύον καταστατικό, πρωταρχικός στόχος της Τράπεζας, είναι η διασφάλιση της σταθερότητας του γενικού επιπέδου τιμών, στηρίζοντας, με την επιφύλαξη αυτού του σκοπού, την οικονομική πολιτική της κυβέρνησης.

Επίσης, καθορίζει τις βασικές της αρμοδιότητες, κατοχυρώνει την ανεξαρτησία της και προσδιορίζει τις σχέσεις της με την Κυβέρνηση και τη Βουλή, δεχόμενη την άσκηση δημοκρατικού ελέγχου εκ μέρους της τελευταίας.

³⁵ Θεσμικό πλαίσιο, www.bankofgreece.gr/bank/legal_framework.htm, (03/04/04) & Βελέντζας Γ. *Τραπεζικός κώδικας*, σελ. 811 - 816 & 824 - 872.

Προβλέπει τέλος, ότι από την 1^η Ιανουαρίου του 2001, δηλαδή της υποκαταστάσεως του Ευρώ στο εθνικό νόμισμα, η Τράπεζα της Ελλάδος, μαζί με τις υπόλοιπες 11 εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών-μελών, της ζώνης του ευρώ και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, θα υπάγεται στο Ευρωσύστημα.

Θα λειτουργεί ως αναπόσπαστο μέρος του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών, του οποίου είναι μέλος η ίδια, καθώς και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (Ε.Κ.Τ.) και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες των υπόλοιπων 14 κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τόσο κατά την επιδίωξη του πρωταρχικού της σκοπού όσο και ως προς σειρά βασικών αρμοδιοτήτων της, ενεργώντας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Τέλος θα συμμετέχει στην άσκηση της νομισματικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Νομισματικής Ένωσης που χαράσσεται από το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας καθώς και της συναλλαγματικής πολιτικής. Στα πλαίσια των αλλαγών αυτών, συστάθηκε στην Τράπεζα της Ελλάδος το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής.

Λόγω του ότι, η Τ.τ.Ε., δεν είναι κερδοσκοπικού χαρακτήρα επιχείρηση, δεν διατηρεί θυγατρικές εταιρείες³⁶, έτσι οι λογαριασμοί και οι καταστάσεις της, καταρτίζονται, με βάση τις ισχύουσες διατάξεις της Ε.Κ.Τ., για λογαριασμό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (Ε.Σ.Κ.Τ.).

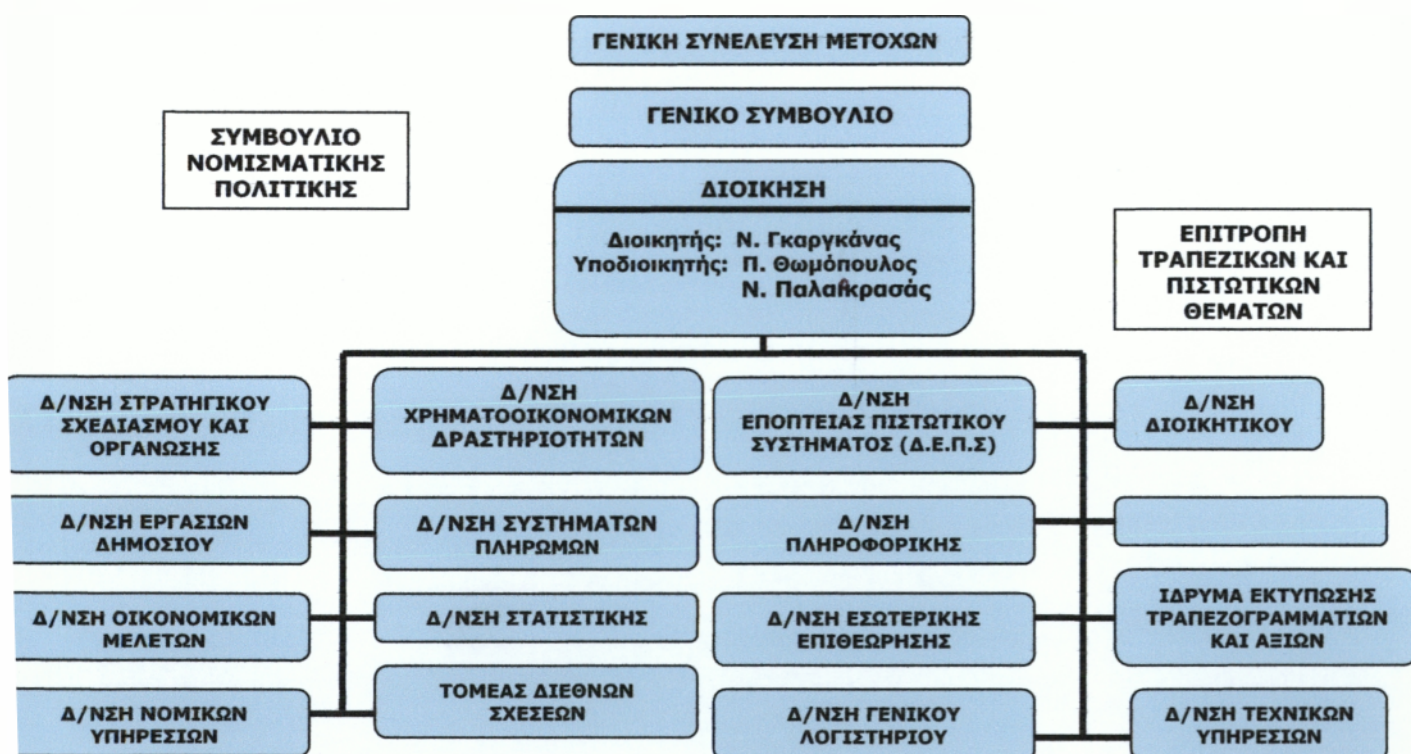
Το μετοχικό της κεφάλαιο αυξάνεται με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας και με έγκριση της εκάστοτε κυβέρνησης. Το δημόσιο και οι δημόσιες επιχειρήσεις, δε μπορούν να κατέχουν ποσοστό άνω του 35% των μετοχών, ενώ λαμβάνουν τα μισά από τα καθαρά κέρδη, μετά την απαιτούμενη αφαίρεση των προβλέψεων, για επισφαλείς απαιτήσεις, του μερίσματος και του τακτικού αποθεματικού, όπως Ν. ορίζει.

³⁶ Συνέντευξη από τον αναπληρωτή Διευθυντή Κο Αγγελόπουλο, την 11^η Μαΐου του 2004 και του Διευθυντή του καταστήματος, της Τράπεζας της Ελλάδος, Καλαμάτας, την πρώτη Ιουνίου του ίδιου έτους.

Προτάσεις για την τροποποίηση του Καταστατικού, εξαιρούμενη της αύξησως του κεφαλαίου, που έγινε αναφορά στην προηγούμενη παράγραφο, είναι δυνατόν να συζητηθούν και σε έκτακτη Γενική Συνέλευση, που συνέρχεται για το σκοπό αυτό. Οι αποφάσεις τέτοιων προτάσεων υποβάλλονται στη Βουλή, από την εκάστοτε κυβέρνηση, για κύρωση.

Η Τράπεζα λύεται σε περίπτωση ανάκλησης του εκδοτικού της προνομίου. Διαφορετικά, η διάρκειά της ορίζεται ως η καταληκτική ημερομηνία της 31^{ης} Δεκεμβρίου του 2020, εκτός εάν αποφασιστεί παράταση αυτής, από τη Γ.Σ. των μετόχων και κατόπιν έγκρισης αυτής με Διάταγμα³⁷.

II.γ. Δομή της Τράπεζας - Όργανα που τη διοικούν³⁸

³⁷ Καταστατικό, Εισαγωγικό σημείωμα, άρθρα 1, 4, 8, 9, 54Α, 71 & 74.

³⁸ Βλέπε Παράρτημα, σελ. 113, «Το Οργανόγραμμα Αναλυτικά»

II.γ. I. Γενική Συνέλευση

Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων, είναι το ανώτατο όργανο της Τράπεζας και εκπροσωπεί το σύνολο των μετόχων. Οι γενικές συνελεύσεις συνέρχονται ως εξής:

Α. Η Τακτική Συνέλευση, η οποία συγκαλείται κατά την διάρκεια του έτους.

Β. Έκτακτες Γενικές Συνελεύσεις, που συνέρχεται όταν εμφανισθεί ανάγκη.

Οι τακτικές και έκτακτες Γενικές Συνελεύσεις συγκαλούνται από το Γενικό Συμβούλιο. Κατόπιν έγγραφης αιτήσεως μετόχων που εκπροσωπούν τουλάχιστον το $\frac{1}{4}$ του μετοχικού κεφαλαίου. Το Συμβούλιο υποχρεούται να σύγκλιση έκτακτης Γενικής Συνέλευσης εντός τριάντα (30) ημερών από τη λήψη της αιτήσεως. Κάθε αίτηση πρέπει να περιέχει τα υποβληθέντα στη Συνέλευση θέματα και να συνοδεύεται από αιτιολογική έκθεση.

Η πρόσκληση της Γενικής Συνελεύσεως ορίζει τον τόπο, την ημέρα, την ώρα και την ημερήσια διάταξη. Τοιχοκολλάτε δε σε εμφανή θέση του καταστήματος της Τράπεζας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα και σε οποιαδήποτε εφημερίδα αποφασίσει το Γενικό Συμβούλιο. Η πρόσκληση γίνεται είκοσι μία τουλάχιστον ημέρες πριν από κάθε Γενική Συνέλευση

Προκειμένου για την Τακτική Συνέλευση αντίγραφα της ετήσιας εκθέσεως τίθενται στη διάθεση των μετόχων σε όλα τα Καταστήματα της Τράπεζας.

Δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στις Γενικές Συνελεύσεις της Τράπεζας, έχει ο κάτοχος τουλάχιστον 25 μετοχών³⁹, ο οποίος είναι εγγεγραμμένος στο ειδικό βιβλίο της Τράπεζας τρεις (3) μήνες πριν την Ετήσια Γενική Συνέλευση⁴⁰.

³⁹ Βλέπε Παράρτημα σελ 81 για περισσότερες λεπτομέρειες. Περαιτέρω πληροφορίες στην επίσημη ιστοσελίδα της Τράπεζας: www.bankofgreece.gr

⁴⁰ Βλέπε Παράρτημα σελ. 81 «Οι αρμοδιότητες της Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης», για περισσότερες πληροφορίες, καθώς και στον επίσημο δικτυακό τόπο της Τράπεζας: www.bankofgreece.gr

Οι υπάλληλοι της Τράπεζας δεν μπορούν να παρίστανται στις Γενικές Συνελεύσεις με την ιδιότητα του αντιπροσώπου μετόχων, παρά μόνο ως αντιπρόσωποι συγγενών τους, μέχρι τετάρτου βαθμού ή ως νομίμως διορισμένοι κηδεμόνες ή διαχειριστές.

Ο πρόεδρος των Γενικών Συνελεύσεων εκλέγεται από τη Συνέλευση. Σε περίπτωση ισοψηφίας, υπερισχύει η ψήφος του προέδρου.

II.γ. 2 Γενικό Συμβούλιο⁴¹ – Μέλη

Η γενική διαχείριση των υποθέσεων της Τράπεζας ανατίθεται στο Γενικό Συμβούλιο, που είναι υπεύθυνο προς τη Γενική Συνέλευση. Το Συμβούλιο δικαιούται να λαμβάνει κάθε απόφαση και να ασκεί κάθε εξουσία, εντός των ορίων του Καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος.

Αποτελείται από τον Διοικητή, δύο Υποδιοικητές⁴², τα λοιπά μέλη⁴³ του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής και έξη Συμβούλους, τρεις τουλάχιστον των οποίων θα εκλέγονται από τους κλάδους της βιομηχανίας, του εμπορίου και της γεωργίας. Οι Διοικητές και οι Υποδιοικητές, ορκίζονται ενώπιον του Προέδρου της Δημοκρατίας. Υποχρέωση τους είναι να διαθέτουν την ολόκληρη του χρόνου τους για τις υποθέσεις της Τράπεζας⁴⁴. Οι ίδιοι μπορούν να μετέχουν στο Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας των Διεθνών Διακανονισμών.

⁴¹ Βλέπε για σχετικά Παράρτημα σελ. 82 «*Αρμοδιότητες Γενικού Συμβουλίου*»

⁴² Ο Διοικητής και οι Υποδιοικητές διορίζονται για μια εξαετία, με προεδρικό Διάταγμα, μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, κατόπιν προτάσεως του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας. *Πληροφορίες, σύμφωνες με το Καταστατικό της Τράπεζας.*

⁴³ Επίσης μπορούν να εκλεγούν ως μέλη της Διοικήσεως της Τράπεζας, οι Πανεπιστημιακοί καθηγητές νομικών ή οικονομικών επιστημών, έχοντας συγχρόνως το δικαίωμα να εκτελούν και τα καθήκοντά που απορρέουν από την πανεπιστημιακή τους θέση. *Βλέπε σχετικά και Καταστατικό της Τράπεζας της Ελλάδος.*

⁴⁴ Εξαιρούνται οι περιπτώσεις που οι ίδιοι από το Νόμο, αποτελούν μέλη Διοικητικών Συμβουλίων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ή Δημοσίων Επιχειρήσεων ή Κρατικών Συμβουλευτικών Σωμάτων. Από το Καταστατικό της Τράπεζας.

Οι έξι Σύμβουλοι⁴⁵ εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση για τρία έτη, ορκίζονται ενώπιον του Διοικητή σε συνεδρίαση του Γενικού Συμβουλίου και είναι επανεκλέξιμοι.

Ο Διοικητής, οι Υποδιοικητές και οι Σύμβουλοι, αναλαμβάνοντας υπηρεσία ορκίζονται να τηρούν αυστηρά και πιστά τις διατάξεις του Καταστατικού της Τραπέζης, να προάγουν τα συμφέροντά της, να αφοσιωθούν τίμια και με ενδελέχεια στη διοίκηση των εργασιών της Τράπεζας και ορκίζονται να τηρούν εχεμύθεια στις τραπεζικές συναλλαγές.

Τηρώντας πάντα τις διατάξεις του Καταστατικού της Τράπεζας, το Γενικό Συμβούλιο αποφασίζει για τον τρόπο διεξαγωγής των εργασιών του. Επιπλέον, έχει το δικαίωμα να καταρτίζει εκ των μελών του Επιτροπές για μελέτη και λήψη αποφάσεων σε θέματα που τους αναθέτει το Συμβούλιο.

Από την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (Ε.Σ.Κ.Τ), ο Διοικητής⁴⁶ μετέχει, ως ανεξάρτητη προσωπικότητα, στο Γενικό Συμβούλιο και στο Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, σύμφωνα με το Καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών.

II.γ. 3. Εκτελεστική Επιτροπή

Σε περίπτωση που, ενώ πρόκειται για υπόθεση που απαιτείται απόφαση του Γενικού Συμβουλίου, παρίσταται ανάγκη λήψης απόφασης επείγοντως, αυτή είναι δυνατόν να ληφθεί από την Εκτελεστική Επιτροπή.

Η τελευταία απαρτίζεται από τον Διοικητή, ενός από τους Υποδιοικητές και δύο μελών του Συμβουλίου. Η Επιτροπή προσκαλείται από τον Διοικητή, ή από τον αναπληρωτή του Υποδιοικητή, εάν αυτός απουσιάζει και βρίσκεται σε απαρτία, αν παρίστανται τρία τουλάχιστον μέλη.

Οι ληφθείσες αποφάσεις καταχωρούνται σε πρακτικά και υποβάλλονται στο Γενικό Συμβούλιο, προς επικύρωση, στην αμέσως επόμενη συνεδρίαση του τελευταίου. Το ιδανικό είναι οι αποφάσεις να λαμβάνονται ομόφωνα.

⁴⁵ Δεν μπορούν όλοι να εκλεγούν ως Σύμβουλοι. Βλέπε σχετικά Παράρτημα σελ. 83

⁴⁶ Βλέπε περαιτέρω πληροφορίες στο Παράρτημα σελ. 84 «Διοικητές»

II.γ. 4. Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής

Το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής είναι αρμόδιο ν' αποφασίζει για τη χάραξη και άσκηση της νομισματικής πολιτικής, τη λειτουργία των συστημάτων πληρωμών και την έκδοση τραπεζογραμμάτων.

Οι αρμοδιότητες αυτές, ασκούνταν με πράξεις του Συμβουλίου. Από της υποκαταστάσεως όμως του ευρώ ως εθνικό νόμισμα, οι ευθέως συνδεόμενες με τη νομισματική πολιτική, αρμοδιότητες, περιορίστηκαν ως κάτωθι:

1. αναλύει τις οικονομικές και νομισματικές εξελίξεις
2. εξετάζει την επίδραση της νομισματικής πολιτικής, που χαράσσεται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών, με την επιφύλαξη της ανεξαρτησίας του Διοικητή
3. ενεργεί σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του Ε.Σ.Κ.Τ
4. μπορεί να αναθέτει την εποπτεία τομέων της αρμοδιότητάς του, σε ορισμένα μέλη

Αποτελείται από τον Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, τους δύο Υποδιοικητές και άλλα τρία μέλη που διορίζονται με Προεδρικό Διάταγμα, εκδιδόμενο μετά από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, ύστερα από γνώμη του Διοικητή.

Πρόεδρος του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής (Σ.Ν.Π), είναι ο ίδιος ο Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, ο οποίος μπορεί να καλεί τα μέλη⁴⁷ του Συμβουλίου σε συνεδρίαση, όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο και τουλάχιστον μία φορά το μήνα.

Το Σ.Ν.Π βρίσκεται σε απαρτία όταν παρίστανται τέσσερα τουλάχιστον μέλη και αποφασίζει κατά πλειοψηφία. Σε περίπτωση ισοψηφίας, υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου. Τέλος, το Σ.Ν.Π. δύναται να λειτουργεί με ελλιπή συγκρότηση, σε περίπτωση θανάτου, λήξης της θητείας ή αποχώρησης μελών του και μέχρι τον ορισμό νέων μελών.

⁴⁷ Βλέπε σχετικά για τα μέλη του Συμβουλίου, στο Παράρτημα, σελ. 85 «Μέλη του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής» και στην επίσημη ιστοσελίδα της Τράπεζας: www.bankofgreece.gr

II.γ. 5. Συμβούλιο Διευθύνσεως

Για την εξασφάλιση ενιαίας κατεύθυνσης και μεθόδου κατά τη λειτουργία των διαφόρων τμημάτων της Τράπεζας, συνίσταται Συμβούλιο Διευθύνσεως, αποτελούμενο από τον Διοικητή, τους Υποδιοικητές και τους Διευθυντές.

Το Συμβούλιο Διευθύνσεως, συνέρχεται μία φορά την εβδομάδα τουλάχιστον, υποβάλλει μηνιαίως προς το Γενικό Συμβούλιο λεπτομερή έκθεση των εργασιών και της κατάστασης της Τράπεζας, κυρίως όσον αφορά τις προεξοφλήσεις και πιστώσεις. Επιπλέον, εκφέρει γνώμη, για όλα τα θέματα που παραπέμπονται σε αυτό από το Γενικό Συμβούλιο.

II.γ. 6. Προσωπικό της Τράπεζας

Το προσωπικό της Τράπεζας, με εξαίρεση των διευθυντών, διορίζεται και απολύεται από το Διοικητή, ύστερα από πρόταση του Συμβουλίου Διευθύνσεως. Οι υπάλληλοι⁴⁸ προσλαμβάνονται στις θέσεις, που δημιουργούνται, μετά από απόφαση του Γενικού Συμβουλίου και ανάλογα με τις ανάγκες της Τράπεζας.

Τόσο οι Διευθυντές⁴⁹, όσο και οι υπάλληλοι της Τράπεζας, οφείλουν να τηρούν εχεμύθεια, σε ότι αφορά τις συναλλαγές και τις τραπεζικές εργασίες. Επίσης, δεν δικαιούνται να ασκούν επιχειρήσεις για δικό τους λογαριασμό, ενώ δεν γίνονται δεκτά από την Τράπεζα, για προεξόφληση ή ως εγγύηση, για την παροχή πιστώσεως, συναλλαγματικές ή εμπορικά γραμμάτια υπογεγραμμένα από αυτούς.

⁴⁸ Βλέπε σχετικά και στο Παράρτημα, σελ. 86 «Ο διορισμός των υπαλλήλων»

⁴⁹ Η αμοιβή των Διευθυντών και των υπαλλήλων, δεν δύναται να ορίζεται με τη μορφή προμήθειας (ποσοστών) ή συμμετοχής, στα κέρδη της Τράπεζας.

II.γ. 7. Ελεγκτές

Η Πρώτη Γενική Συνέλευση και κάθε Ετήσια Γενική Συνέλευση, εκλέγει τρία κατάλληλα πρόσωπα, ως ελεγκτές, καθώς και δύο αναπληρωτές αυτών.

Οι ελεγκτές εξετάζουν και υποβάλλουν έκθεση, επί του Ισολογισμού της Γενικής Συνέλευσης, ο οποίος θα πρέπει επίσης να υποβληθεί στην επόμενη Ετήσια Γενική Συνέλευση.

Σύμβουλοι ή υπάλληλοι της Τράπεζας, δεν είναι εκλέξιμοι ως ελεγκτές. Οι τελευταίοι, υποχρεούνται να υποβάλλουν, στους μετόχους, έκθεση επί του ετήσιου Ισολογισμού, εάν κατά την κρίση τους, αυτός, είναι πλήρης, ακριβής και παρέχει πιστή και αληθινή εικόνα της καταστάσεως των εργασιών της Τράπεζας. Οι εκθέσεις αυτές, διαβάζονται στην Ετήσια Γενική Συνέλευση.

Κατά την εξέταση των λογαριασμών της Τραπέζης της Ελλάδος, οι Ελεγκτές δικαιούνται να συμβουλευονται λογιστές, με έξοδα αυτής, ενώ οι ίδιοι καθώς και οι βοηθοί τους, υποχρεούνται να τηρούν αυστηρά εχεμύθεια, για τις υποθέσεις και την κατάσταση των λογαριασμών της Τράπεζας.

Β΄ ΜΕΡΟΣ

Όλες οι αλλαγές στην Τράπεζα της Ελλάδος και η Ο.Ν.Ε.

Όπως κάθε κεντρική τράπεζα, η Τράπεζα της Ελλάδος είναι στενά συνδεδεμένη με την άσκηση της νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής. Από το 1946 που συστάθηκε η Νομισματική Επιτροπή, ο έλεγχος της κυκλοφορίας τραπεζογραμμάτων και η διαμόρφωση της νομισματικής και πιστωτικής πολιτικής της χώρας περιήλθαν στην αρμοδιότητά της. Στα πλαίσια της Νομισματικής Επιτροπής, η θέση της Τράπεζας της Ελλάδος ήταν πάντα σημαντική. Με το νόμο 1266/1982, οι παραπάνω αρμοδιότητες, με κάποιες εξαιρέσεις, μεταβιβάστηκαν και άμεσα στην Τράπεζα της Ελλάδος και ασκούνται με πράξεις του Διοικητή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Η αύξηση ή η μείωση των επιτοκίων, ανάλογα με την ανταγωνιστικότητα των προϊόντων της κοινής αγοράς, εντός της Ε.Ε., είναι τα κύριο μέλημα / προορισμός της Ε.Κ.Τ. σημαντικός παράγοντας και επηρεάζονται τα επιτόκια της Ε.Κ.Τ, από αυτά της κεντρικής Τράπεζας των Ηνωμένων Πολιτειών, που σημαίνει αύξηση του επιτοκίου π.χ. $i=1\%$, λόγω αποπληθωρισμού.

III. α) Πριν την ένταξη της χώρας στην Ο.Ν.Ε.

Η Τράπεζα της Ελλάδος ήταν «ρυθμιστής» πριν την ένταξη της χώρας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση. Παρακολουθούσε τη Νομισματοπιστωτική πολιτική κατάσταση της χώρας, με το ρόλο του Διοικητή της, καθαρά συμβουλευτικό. Έτσι αν παρατηρούσε άνοδο στα επιτόκια, με άμεση συνέπεια τη μείωση του κυκλοφορούντος χρήματος, έδινε την ανάλογη εντολή.

Σε περιπτώσεις μη ύπαρξης επαρκούς ρευστότητας για δανειοδότηση, ο Διοικητής της Τράπεζας, περιόριζε τις χρηματοδοτήσεις ανάλογα με τις καταθέσεις. Παρακολουθείται έτσι η παραγωγικότητα ανά μονάδα.

Κατ' έτος, ο ίδιος εξέταζε πιθανές αυξήσεις στις μισθοδοσίες των εργαζομένων, τόσο στον ιδιωτικό, όσο και στο δημόσιο τομέα, πάντοτε όμως σε συμβουλευτικό επίπεδο. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι η Τράπεζα της Ελλάδος και το επιτελείο της, ήσαν γενικά φειδωλοί στις αποφάσεις τους, όσον αφορούσε τις αυξήσεις των εργαζομένων.

Σε περίπτωση ίδρυσης μιας νέας τράπεζας, εκτός από τα απαραίτητα κεφάλαια που καθορίζονταν πάντα βάσει Νόμου, η Τ.τ.Ε. είθισται να ελέγχει την ύπαρξη επαρκών ρευστών χρηματικών διαθεσίμων, ως εγγύηση ασφαλείας. Ο λόγος ύπαρξης αυτών των χρημάτων αποσκοπούσε στις περιπτώσεις εκείνες που η νεοϊδρυθείσα τράπεζα, εμφάνιζε κατά την πορεία της λειτουργίας της, (μεγάλες επισφαλείς απαιτήσεις, καθυστερήσεις ή ληξιπρόθεσμες οφειλές, να μπορεί να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις καταθέσεις.

Στην πραγματικότητα, βέβαια, στο παρελθόν η κυβέρνηση ήταν αυτή που έδινε κατευθύνσεις και είχε αποφασιστικό ρόλο στη χάραξη της νομισματικής, πιστωτικής και συναλλαγματικής πολιτικής.

Η Οικονομική και Νομισματική Ένωση όμως, ενίσχυσε σημαντικά την αυτονομία των διοικητών, για να μπορούν να αντιστέκονται στις πολιτικές πιέσεις για αυξημένη χρηματοδότηση της οικονομίας.

Καθ' όλη τη μεταπολεμική περίοδο, η Τράπεζα της Ελλάδος, κατείχε στρατηγικής σημασίας θέση στο πιστωτικό σύστημα. Πέρα από τα γνωστά προνόμια μιας κεντρικής τράπεζας, ανέλαβε την άμεση χρηματοδότηση των κυριότερων πιστωτικών ιδρυμάτων, τον έλεγχο χορήγησης δανείων από εξειδικευμένους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, όπως το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο, τη συγκέντρωση των πλεονασμάτων των δημόσιων οργανισμών με τη μορφή υποχρεωτικών καταθέσεων κ.λ.π. Τη σπουδαιότητα του ρόλου της, διόγκωσε και η έλλειψη αξιόλογης χρηματιστηριακής αγοράς⁵⁰.

Η πιστωτική λειτουργία της κεντρικής τράπεζας μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 1980, συνίστατο στην κατανομή των συνολικών πιστώσεων και στον έλεγχο εφαρμογής της πιστωτικής πολιτικής, έλεγχο που ασκήθηκε από τη Γενική Επιθεώρηση Τραπεζών και αφορούσε α διάφορα πιστωτικά ιδρύματα αλλά και τους πελάτες τους. Η άφθονη χρηματοδότηση με ασήμαντο επιτόκιο, που παρατηρήθηκε την περίοδο αυτή, ενθάρρυνε βέβαια την εκβιομηχάνιση της χώρας, αλλά με τεράστιο κοινωνικό κόστος.

Η ασύνετη και σκανδαλώδης σε αρκετές περιπτώσεις υπερχρηματοδότηση, δημιούργησε τις «προβληματικές» επιχειρήσεις και συνέβαλε στη διεύρυνση του δημοσίου ελλείμματος, όχι μόνον όταν αυτές περιήλθαν στο Δημόσιο, αλλά και πιο πριν, επειδή το ίδιο επιβαρύνθηκε με επιδοτήσεις και κατάπτωση εγγυήσεων.

Η προσπάθεια αντιπαράθεσης ενός «σπάταλου» δημόσιου τομέα σε ένα «νοικοκυρεμένο» ιδιωτικό, είναι επομένως απλοϊκή, αφού στη διόγκωση του δημοσίου ελλείμματος, συνέβαλλαν και οι «προβληματικές» ιδιωτικές επιχειρήσεις. Ούτε είναι σωστή η άποψη ότι το μεγάλο δημόσιο έλλειμμα οδήγησε σε «στραγγαλισμό» του ιδιωτικού τομέα.

Η αλήθεια είναι, ότι η πιστωτική επέκταση προς τον ιδιωτικό τομέα ήταν ταχύτερη από το ρυθμό πληθωρισμού για αρκετά χρόνια, αν και, το σχετικό επιτόκιο δανεισμού, επηρεάστηκε θετικά την πρόσφατη περίοδο και ανήλθε σε πραγματικούς όρους.

⁵⁰ Ντόγκας Δ., *Σκέψεις για την αναγκαία σταθεροποιητική & αναπτυξιακή πολιτική & το ρόλο της Τράπεζας της Ελλάδος ενόψει της Οικονομικής & Νομισματικής Ένωσης*, ΚΕΠΕ: Εργασίες για Συζήτηση Νο 55, Αθήνα, Ιούνιος 1996.

Όσον αφορά τη νομισματική πολιτική, θεωρητικά, αποβλέπει στη διαφύλαξη της εσωτερικής αξίας του νομίσματος. Στην πραγματικότητα όμως, η ελληνική νομισματική πολιτική επεδίωξε τη ρύθμιση της προσφοράς χρήματος, ανάλογα με την επιθυμητή μείωση της εσωτερικής αξίας του, ή αντίστροφα, με τον επιθυμητό ρυθμό πληθωρισμού.

Η αυξομείωση της προσφοράς χρήματος, δε γινόταν με μια πολιτική επιτοκίου ή πολιτική 'ανοικτής αγοράς», δηλαδή αγοραπωλησία χρεογράφων, αλλά με αυξομείωση των πιστωτικών ορίων ή των δεσμεύσεων των εμπορικών τραπεζών, π.χ. υποχρεωτικές καταθέσεις στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Η συναλλαγματική πολιτική, συνίστατο κυρίως στον καθορισμό των συναλλαγματικών ισοτιμιών της τότε δραχμής, αλλά και των επιτοκίων των καταθέσεων σε συνάλλαγμα.

Η «απελευθέρωση» του τραπεζικού συστήματος, που άρχισε στα μέσα της δεκαετίας του 1980, σχετιζόταν με την προσπάθεια της Ε.Κ. για ενιαία τραπεζική αγορά και οπωσδήποτε επηρέασε την πολιτική της Τράπεζας της Ελλάδος. Μέχρι τότε η κεντρική τράπεζα αποφάσιζε με ένα πολύπλοκο σύστημα εξειδικευμένων πιστωτικών κανόνων και ελέγχων για το συνολικό μέγεθος και την κατανομή των πιστώσεων.

Είναι γεγονός ότι αυτό το πολύπλοκο και γραφειοκρατικό σύστημα ποσοτικών και ποιοτικών πιστωτικών ελέγχων δε μπορούσε να συνεχιστεί. Τα αυθαίρετα χαμηλά επιτόκια για βιομηχανικές επενδύσεις που δε λάμβαναν υπ' όψιν την πραγματική κατάσταση στην αγορά και η ασύνετη υπερχρηματοδότηση των μεγάλων επιχειρήσεων, δημιούργησαν τις προβληματικές επιχειρήσεις, όπως έγινε λόγος παραπάνω.

Με το νέο σύστημα η Τράπεζα της Ελλάδος ελέγχει έμμεσα, μέσω μιας πολιτικής επιτοκίου, τη ρευστότητα και τη συνολική πιστωτική πολιτική επέκταση, ενώ για την κατανομή των πιστώσεων στους διάφορους κλάδους αποφασίζουν οι άλλες τράπεζες με όρους και προϋποθέσεις που καθορίζουν οι ίδιες.

Ένα σημαντικό πάντως πρόβλημα στη νέα κατάσταση είναι ότι οι εμπορικές τράπεζες παίρνουν υπ' όψιν τους τη μεγιστοποίηση του κέρδους μόνο, χωρίς κοινωνικά ή αναπτυξιακά κριτήρια. Αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι οι τράπεζες είναι σήμερα ελεύθερες να καθορίζουν τα επιτόκια του μεγαλύτερου τμήματος των πιστώσεων τους προς τις ιδιωτικές και δημόσιες επιχειρήσεις.

Για κάθε αύξηση των καταθέσεων π.χ. κατά 100 δραχμές, οι εμπορικές τράπεζες, είναι υποχρεωμένες να καταθέτουν 9 δραχμές στην Τράπεζα της Ελλάδος (για τον έλεγχο της ρευστότητας) και 15 δραχμές σε έντοκα γραμμάτια Δημοσίου στο Υπουργείο Οικονομικών.

Για τα βιοτεχνικά δάνεια, ειδικότερα, καταργήθηκε η υποχρέωση της Τράπεζας της Ελλάδος, να δεσμεύει τμήμα των καταθέσεων των εμπορικών τραπεζών, που κατευθύνονταν στη χρηματοδότηση της βιοτεχνίας.

Η υποχρέωση των εμπορικών τραπεζών να διαθέτουν το 10% των καταθέσεών τους σε βιοτεχνικά δάνεια, περιορίστηκε δηλαδή, στο 8% την 1^η Ιανουαρίου 1992, στο 7% την 1^η Ιουλίου 1992, στο 2,5% την 1^η Ιανουαρίου 1993 και τελικά καταργήθηκε την 1^η Ιουλίου 1993⁵¹.

Η πορεία προς την Ευρωπαϊκή Ενοποίηση βέβαια, συνεπαγόταν τον περιορισμό των κρατικών επιδοτήσεων σε εθνικό επίπεδο, αλλά η δυσχερής θέση ορισμένων κλάδων της Κοινότητας, υποχρέωσε την τότε Ε.Κ., να ανεχθεί κρατικές επιδοτήσεις στους σχετικούς κλάδους.

Ο τέως Πρόεδρος Κος Ντελór μάλιστα, είχε προτείνει κοινοτικές επιδοτήσεις στην κλωστοϋφαντουργία, την αυτοκινητοβιομηχανία, τα ηλεκτρονικά, τη στρατιωτική βιομηχανία κ.λ.π.

Επίσης, απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (22^ο Ιουνίου 1993), προέβλεπε κοινοτική επιδότηση του επιτοκίου δανεισμού των ευρωπαϊκών μικρομεσαίων επιχειρήσεων, μέχρι τρεις (3) ποσοστιαίες μονάδες, ενώ παράλληλα, διάφορα άλλα κονδύλια, που προβλέπονταν για τους μικρομεσαίους, που όμως ήταν αμφίβολο το κατά πόσον μπορούσαν να καλύψουν τις μεγάλες ανάγκες των Ελλήνων μικρομεσαίων.

⁵¹ Η τελευταία αυτή υποχρέωση καταργήθηκε την 1^η Μαΐου του 1993.

Για την ελληνική οικονομία, ειδικότερα, η οξύτητα των προβλημάτων που αντιμετώπιζε ώθησε την Ε.Κ., να εγκρίνει τη χορήγηση σημαντικής, αλλά όχι επαρκούς ενίσχυσης προς την Ελλάδα⁵² από το δεύτερο πακέτο Delors, που περιελάμβανε και το Ταμείο Συνοχής.

Για τη βιομηχανία και τη βιοτεχνία, ειδικότερα, σχεδιαζόταν κοινοτική ενίσχυση από την προηγούμενη κυβέρνηση, που θα περιλάμβανε και επιδότηση του επιτοκίου των μικρομεσαίων και των βιομηχανιών⁵³, που προτίθετο να εκσυγχρονίσουν τις εγκαταστάσεις τους, ή να επεκταθούν σε νέες αγορές του εξωτερικού⁵⁴.

Η κυβέρνηση που ακολούθησε, υποσχέθηκε σημαντικά μεγαλύτερο ποσό προς τη βιομηχανία – βιοτεχνία, όχι μόνο με οριζόντιες παρεμβάσεις, αλλά και με κλαδικές πολιτικές⁵⁵.

Λόγω του τεραστίου δημοσίου χρέους, επιβάλλεται στη χώρα μας και μετά το 2000, να ακολουθηθεί η ίδια περιοριστική πολιτική καθώς και η δημιουργία πλεονάσματος επί σειρά ετών, ενώ θα πρέπει να συντονίσει τις ενέργειές της με αυτές των χωρών – μελών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.

Στην Τράπεζα της Ελλάδος ειδικότερα, θα πρέπει αρχικά να αναβαθμιστεί ο εποπτικός της ρόλος, με βάση τις δοθείσες κοινοτικές οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για ένα φερέγγυο και αποτελεσματικό πιστωτικό σύστημα. Η ίδια, δύναται να ασκεί αντιμονοπωλιακή πολιτική, όπως η Τράπεζα της Αγγλίας, με κάποια νομική ρύθμιση.

Έτσι ενεργώντας, θα υποχρεώσει το τραπεζικό ολιγοπώλιο να μειώσει περαιτέρω τα περιθώρια κέρδους και τα επιτόκια, που έχουν ήδη κάπως πάρει την κατιούσα οδό και λόγω όξυνσης του ανταγωνισμού⁵⁶.

⁵² Ύψους 4,4 τρις δραχμές περίπου, για την περίοδο 1994 – 1999. *Το Βήμα* της 30^{ης} Οκτωβρίου 1994.

⁵³ Για την κλωστοϋφαντουργία και άλλους προβληματικούς κλάδους, δεν αναφερόταν καμία ειδική επιδότηση και αυτό μάλλον σήμαινε, ότι θα έπαιρναν μόνο όσοι βρίσκονταν σε αποβιομηχανισμένες περιοχές, αντίθετα με τις προτάσεις σχετικής μελέτης του Ι.Ο.Β.Ε.

⁵⁴ Βλ. *Ναυτεμπορική* της 30^{ης} Ιουνίου 1993

⁵⁵ Βλ. *Ναυτεμπορική* της 5^{ης} Νοεμβρίου 1993.

⁵⁶ Ντόγκκας Δ., *Σκέψεις για την αναγκαία σταθεροποιητική & αναπτυξιακή πολιτική & το ρόλο της Τράπεζας της Ελλάδος ενόψει της Οικονομικής & Νομισματικής Ένωσης*, ΚΕΠΕ: Εργασίες για Σύζησηση Νο 55, Αθήνα, Ιούνιος 1996.

Η προβλεπόμενη από τη Συνθήκη Ανεξαρτησία του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, από την εκάστοτε κυβέρνηση, θα επηρεάσει θετικά αν μη τι άλλο την οικονομία, αφού με αυτόν τον τρόπο, θα μπορεί να αντιστέκεται πιο σθεναρά στις πιέσεις για χαλαρότερη δημοσιονομική πολιτική και ιδιαίτερα αν διορίζεται από τη Βουλή, με ενισχυμένη πλειοψηφία.

Επίσης, θα δύναται να δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας, για την απορρόφηση του πλεονάζοντος προσωπικού, με κάποια μετεκπαίδευση.

III. β) Μετά την ένταξη της χώρας στην Ο.Ν.Ε

Η Ελλάδα αρχικά δε μετείχε στην τότε ονομαζόμενη «δέσμη των νομισμάτων του ECU». Στις 17 Σεπτεμβρίου του 1984, όμως η δραχμή συμπεριλήφθηκε στην δέσμη των νομισμάτων που αποτελούσα το ECU.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η απόφαση αυτή ήταν σύμφωνη με την Πράξη Προσχώρησης, που προέβλεπε τη συμμετοχή τη δραχμής στο λεγόμενο «καλάθι» του ECU, όταν θα γινόταν η 1^η αναθεώρηση της σύνθεσης της νομισματοδέσμης και πάντως όχι μετά τη λήξη της πενταετούς μεταβατικής περιόδου.

Η συμμετοχή της Ελλάδος στο ECU, δεν είχε ουσιαστικές συνέπειες για το εθνικό μας νόμισμα, γιατί η σχετική βαρύτητα της δραχμής στο «καλάθι» ήταν μικρή.

Έτσι στις 15 Σεπτεμβρίου 1984, άρχισε να ισχύει ο κανονισμός του Συμβουλίου (αριθμ. 2626/84), σχετικά με την τροποποίηση της αξίας του ECU, έτσι ώστε να ληφθεί υπ' όψιν η συμμετοχή της δραχμής στο ECU.

Στις 17 Σεπτεμβρίου 1984 η σύνθεση του ECU, ήταν η ακόλουθη:

⇒ 0,719 γερμανικό μάρκο	⇒ 0,14 φράγκο Λουξεμβούργου
⇒ 0,0878 λίρα στερλίνα	⇒ 0,219 δανέζικη κορώνα
⇒ 0,00871 ιρλανδική λίρα	⇒ 3,71 βελγικά φράγκα
⇒ 1,31 γαλλικό φράγκο	⇒ 0,256 φιορίνια και
⇒ 1,40 ιταλικές λίρες	⇒ 1,15 δραχμή.

Αντιθέτως σημαντικό βήμα για τη συμμετοχή της χώρας μας στην Ε. Ν. Ενοποίηση, ήταν η απόφαση που πήραν οι Νομισματικές Αρχές της χώρας μας, την 10^η Ιουνίου 1985, να υπογραφεί η πράξη προσχώρησης της Τράπεζας της Ελλάδος στη συμφωνία του ΕΝΣ (όπως ισχύει μετά την τροποποίηση της συμφωνίας του 1979, που καθόριζε τη λειτουργία του ΕΝΣ).

Η Ελλάδα δε συμμετείχε για κάποιο χρονικό διάστημα στο μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών του ΕΝΣ και επομένως η πράξη προσχώρησης, δεν δέσμευε την άσκηση της συναλλαγματικής πολιτικής⁵⁷.

Όμως η Τράπεζα της Ελλάδος, εξέφρασε την επιθυμία να μετάσχει, στο μέλλον, στο μηχανισμό δημιουργίας επίσημων ECU' S (επίσημα ECU χρησιμοποιούταν μόνο από τις Κεντρικές Τράπεζες). Η συμμετοχή όμως της Ελλάδος στο μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών του ΕΝΣ, θα σήμανε την υποχρέωση εφαρμογής μιας σταθεροποιητικής πολιτικής (μείωση πληθωρισμού, περιορισμός δημόσιου τομέα, υιοθέτηση αυστηρής εισοδηματικής πολιτικής, μείωση εξωτερικού δανεισμού κ.λ.π).

Η συμμετοχή της Ελλάδος στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση (Ο.Ν.Ε.), θα συρρικνώσει τις αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος, αφού στο τρίτο στάδιο, η νομισματική πολιτική θα ασκείται πλέον από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (Ε.Σ.Κ.Τ.), το καλούμενο και EURO FED, ενώ τη συναλλαγματική πολιτική θα αναλάβει το Συμβούλιο Υπουργών.

Η Τράπεζα της Ελλάδος, θα ασχολείται στο εξής μόνο με θέματα εποπτείας του χρηματοπιστωτικού συστήματος καθώς και τη συνεπή εφαρμογή των αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, στη διαμόρφωση των οποίων θα συμμετέχει με μία ψήφο.

Σύμφωνα με τη Συνθήκη του Μάαστριχ⁵⁸, η Κοινότητα πρέπει να ακολουθεί μια μάλλον περιοριστική πολιτική, αφού δεν επιτρέπονται δημόσια ελλείμματα, μεγαλύτερα του 3% (ως ποσοστό του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος).

⁵⁷ Φουντούλης Χρ., *Καθηγητής της Ν.Ο.Ε. του Α.Π.Θ, Διεθνείς Νομισματικές Σχέσεις*, Εκδόσεις Ειρήνη, Θεσσαλονίκη.

⁵⁸ Βλ. Ευρωπαϊκή Επιτροπή (1992), σελ. 183.

III. β. 1. Τα Στάδια της Ο.Ν.Ε

Στο πρώτο στάδιο της Ο.Ν.Ε., που άρχισε τον Ιούλιο του 1990 και διήρκεσε μέχρι το τέλος του 1999, περατώθηκε η δημιουργία της ενιαίας αγοράς και ενοποιήθηκαν οι χρηματοπιστωτικές αγορές, με πλήρη απελευθέρωση της κίνησης κεφαλαίων και ελεύθερη παροχή τραπεζικών και λοιπών χρηματοδοτικών υπηρεσιών στην Κοινότητα (μόνη εξαίρεση η Ελλάδα, που απελευθέρωσε και τη βραχυπρόθεσμη κίνηση κεφαλαίων, το Μάιο του 1994).

Κατά τη διάρκεια αυτού του σταδίου όλα τα νομίσματα έπρεπε να συμμετάσχουν στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών (Μ.Σ.Ι), του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος (Ε.Ν.Σ)⁵⁹ Ελλάδα, Μ. Βρετανία και Ιταλία, ήταν οι μόνες χώρες της τότε Ε.Ο.Κ., που δε συμμετείχαν στον Μ.Σ.Ι⁶⁰. Κάποιος πρόσθετος χρόνος ήταν αναγκαίος στην Ελλάδα, για να συμμετάσχει η δραχμή στο ευρύτερο περιθώριο του Μ.Σ.Ι. (+6%).

Η κρίση που δημιούργησε η κερδοσκοπική επίθεση κατά του γαλλικού φράγκου⁶¹, τον Ιούλιο του 1993, υποχρέωσε την Κοινότητα να διακόψει προσωρινά τη λειτουργία του στενού περιθωρίου διακυμάνσεων του Μ.Σ.Ι. και να επιτρέψει ευρύ περιθώριο της τάξεως του 15%⁶².

Το δεύτερο στάδιο της Ο.Ν.Ε., άρχισε την 1^η Ιανουαρίου 1994, σύμφωνα με τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Στο στάδιο αυτό, συστάθηκε νέο κοινοτικό όργανο, το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ινστιτούτο (Ε.Ν.Ι).

⁵⁹ Προϋπόθεση που τίθεται στην έκθεση της Επιτροπής Delors, και επαναλαμβάνεται στη Συνθήκη του Μάαστριχτ

⁶⁰ Οι δύο τελευταίες προσωρινά, λόγω της συναλλαγματικής κρίσης του Σεπτεμβρίου του 1992. Η Ελλάδα ήταν υποχρεωμένη να το κάνει το πρώτο εξάμηνο του 1994, αφού η συμμετοχή στο στενό περιθώριο διακύμανσης του Μ.Σ.Ι. (+ 2,25%) επί δύο τουλάχιστον έτη, χωρίς ουσιαστική υποτίμηση, εθεωρείτο ως αναγκαία προϋπόθεση, για να επιτρέψει τη μετάβαση μιας χώρας στο τρίτο στάδιο της Ο.Ν.Ε.

⁶¹ Η Γαλλία απώλεσε σημαντικό τμήμα των συναλλαγματικών αποθεμάτων της.

⁶² Η κρίση αυτή μπορεί να θεωρηθεί ως «ευτυχής συγκυρία», αφού μας απάλλαξε από τη εφιαλτική προοπτική μιας υπερβολικά πρόωρης συμμετοχής στο στενό περιθώριο του Μ.Σ.Ι.

Βασικός στόχος, ήταν ο συντονισμός των νομισματικών πολιτικών των χωρών – μελών και η προετοιμασία του εδάφους για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, στην τρίτη φάση. Εντός των αρμοδιοτήτων του Ε.Ν.Ι, ήταν η προώθηση της χρησιμοποίησης του ECU στις διεθνείς συναλλαγές.

Στο τρίτο στάδιο της Ο.Ν.Ε, λειτούργησε η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, καθορίστηκαν αμετάκλητα σταθερές συναλλαγματικές ισοτιμίες και καθιερώθηκε ένα ενιαίο νόμισμα, το ΕΥΡΩ (€), ενώ πρωταρχική επιδίωξη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, θα είναι στο εξής, η σταθερότητα των τιμών.

Η 1^η Ιανουαρίου του 1999, είναι η πιθανότερη ημερομηνία έναρξης της τρίτης φάσης, δεδομένου ότι πολύ δύσκολα θα μπορούσε η πλειοψηφία των χωρών – μελών της Ε.Ε. να τηρεί τα κριτήρια, μέχρι το τέλος του 1996, όπως επέβαλλε η συνθήκη του Μάαστριχτ, διαζευκτικά⁶³.

Πέντε ήταν οι προϋποθέσεις συμμετοχής ενός κράτους – μέλους στην Τρίτη φάση:

1. Ο ρυθμός πληθωρισμού (δείκτης τιμών καταναλωτή)⁶⁴, στο τέλος του 1998, σύμφωνα με το πιθανότερο σενάριο και ουσιαστικά στο τέλος του 1997, αφού αυτού του έτους, θα υπάρχουν πλήρη στοιχεία⁶⁵.
2. Το δημοσιονομικό έλλειμμα, ως ποσοστό του Α.Ε.Π., να μην υπερβαίνει το 3%, την ίδια περίοδο, που αναφέρεται παραπάνω.
3. Τα ονομαστικά μακροπρόθεσμα επιτόκια, να μην υπερβαίνουν το μέσο όρο των δύο (2) μονάδων, για τα κράτη – μέλη με το χαμηλότερο πληθωρισμό.
4. Το χρέος του δημόσιου τομέα (χωρίς δημόσιες επιχειρήσεις), εφόσον ξεπερνά το 60% του Α.Ε.Π., να μειώνεται με ικανοποιητικό ρυθμό, κατά την ένταξη και
5. Τα δύο τελευταία έτη, το νόμισμα να συμμετέχει στο στενό περιθώριο διακύμανσης του Μ.Σ.Ι. (+ 2,25%)⁶⁶.

⁶³ Βλέπε Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Πράσινο Βιβλίο» (1995), σελ. 7.

⁶⁴ Δεν πρέπει να υπερβαίνει πάνω από μιάμιση μονάδα, το μέσο όρο των τριών χωρών – μελών, που έχουν το χαμηλότερο πληθωρισμό.

⁶⁵ Βλέπε Ομιλία Υπουργού Οικονομικών Κ^ο Α. Παπαδόπουλου, Εξπρές, 04/11/1995.

Αν και ήταν γνωστό, ότι τα κριτήρια αυτά θα χρησιμοποιούνταν με κάποια ελαστικότητα ιδιαίτερα το τέταρτο, το κόστος σύγκλισης, απεδείχθη παρ' όλα αυτά πολύ σημαντικό.

Πρωταρχικός σκοπός της Τράπεζα της Ελλάδος μετά το Ν. 2548/1997, έγινε η διασφάλιση της σταθερότητας του γενικού επιπέδου των τιμών. Με την επιφύλαξη του πρωταρχικού σκοπού, η Τ.Ε. στηρίζει τη γενική οικονομική πολιτική της Κυβέρνησης (άρθρ. 1 § 1 Ν. 2548/1997).

Από το χρονικό σημείο που υιοθετεί το ενιαίο ευρωπαϊκό νόμισμα (ευρώ) ως εθνικό νόμισμα της χώρας, η Τ.Ε., ως αναπόσπαστο κομμάτι του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (Ε. Σ. Κ. Τ.) και κατά τους όρους του άρθρου 105 § 1 της Συνθήκης για την Ε.Ε., επιδιώκει τον πρωταρχικό της σκοπό της διατήρησης της σταθερότητας των τιμών.

III. β. 2. Οι κύριες αρμοδιότητές της

Οι κύριες αρμοδιότητές της, είναι οι εξής:

- Χαράσσει και ασκεί τη νομισματική πολιτική.
- Ασκεί την πολιτική της συναλλαγματικής ισοτιμίας της δραχμής, έναντι των άλλων νομισμάτων, σύμφωνα με το πλαίσιο της συναλλαγματικής πολιτικής που προκρίνει η εκάστοτε Κυβέρνηση, ύστερα από διαβουλεύσεις με την Τ.Ε.
- Κατέχει και διαχειρίζεται τα επίσημα συναλλαγματικά διαθέσιμα της χώρας, στα οποία περιλαμβάνονται τα σε συνάλλαγμα και χρυσό διαθέσιμα της Τ.Ε. και του Δημοσίου και ενεργεί πράξεις σε συνάλλαγμα.
- Ασκεί την εποπτεία των Π.Ι. και άλλων επιχειρήσεων και οργανισμών του χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας, σύμφωνα με το άρθρο 8 Ν. 2548/1997.

⁶⁶ Αυτό το τελευταίο κριτήριο, ήταν «υπό συζήτηση», μετά την καταστροφική δράση της κερδοσκοπίας, τον Ιούλιο του 1993.

- ▣ Προωθεί και επιβλέπει την ομαλή λειτουργία των συστημάτων διαπραγμάτευσης, διακανονισμού και εκκαθάρισης εξωχρηματοπιστηριακών συναλλαγών επί τίτλων και λοιπών χρηματοπιστωτικών μέσων, σύμφωνα με το άρθρο 11 Ν. 2548/1997.
- ▣ Εκδίδει τραπεζογραμμάτια, τα οποία κυκλοφορούν ως νόμιμο χρήμα σε όλη την επικράτεια.
- ▣ Ενεργεί ως ταμίας και εντολοδόχος του Δημοσίου, σύμφωνα με το Καταστατικό της.

Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της και την εκπλήρωση των κατά το άρθρο 5 του Καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (Καταστατικό Ε.Σ.Κ.Τ), καθηκόντων της, η Τ.Ε. συλλέγει τις απαραίτητες πληροφορίες και στοιχεία κατά τα οριζόμενα ειδικότερα στο άρθρο 9 Ν. 2548/1997 (άρθρ. 2 § 2 Ν. 2548/1997).

Η Τ.Ε. μετέχει στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (Ε.Σ.Κ.Τ.) από την ίδρυσή του. Μετά τη ένταξη της χώρας στην Ευρωζώνη, κατά την άσκηση των καθηκόντων που απορρέουν από τις αρμοδιότητες της § 1 του πρώτου άρθρου, η Τ.Ε. ενεργεί σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες της Ευρωπαϊκής Τράπεζας (Ε.Κ.Τ.Ο κατά το άρθρο 105 §§ 2 και 3 της Συνθήκης Ε.Ε. και κατ' άρθρο 3 και 14 § 3 του Καταστατικού Ε.Σ.Κ.Τ. (άρθρο 2 § 3 Ν. 2548/1997).

III. β. 3. Η Ενιαία Αγορά

Τα όρια της σύγκλισης στο εσωτερικό της ευρωπαϊκής αγοράς κεφαλαίων και χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, από τη μια, και των διεθνών αντίστοιχων αγορών, από την άλλη, είναι δυσδιάκριτα.

Σε πολλές περιπτώσεις, μεταξύ μεμονωμένων κρατών της Ένωσης και της διεθνούς αγοράς, οι σχέσεις στον τομέα της αυτόν είναι πιο ολοκληρωμένες και σε γενικές γραμμές, ακόμη και όταν κρίνονται κατά περίπτωση, απελευθερωμένες.

Το πρώτο εξάμηνο του 2003, περίοδος της Ελληνικής Προεδρίας, ξεκίνησε με πλήθος ερωτημάτων, σημείων συμφωνίας, κατά κανόνα προσωρινών και προφανών με έντονες διαφωνίες.

Από την άλλη, ο προγραμματισμός που είχε γίνει τα προηγούμενα έτη, αλλά και η θέληση των κρατών, οργανισμών και επαγγελματιών του κλάδου υποστήριξαν την αποφασιστικότητα των Ελλήνων τεχνοκρατών να πραγματοποιήσουν όσο το δυνατόν μεγαλύτερα βήματα στην κατεύθυνση της ενιαίας αγοράς.

Η ελληνική προσπάθεια, που στέφθηκε με επιτυχία και δέχθηκε συγχαρητήρια από όλες τις πλευρές, κινήθηκε στο πνεύμα των κατευθύνσεων που είχε δώσει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας το 2000.

Η επιτάχυνση της εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης για τις Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες, με στόχο να έχει ολοκληρωθεί το 2005, έγινε πραγματικότητα, στη διάρκεια του προηγούμενου εξαμήνου.

Η βαθύτερη πεποίθηση που κινεί τις σχετικές διαδικασίες είναι ότι με την ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς και ειδικότερα, της λιανικής αγοράς χρηματοπιστωτικών μέσων αποτελεί βασικό παράγοντα ενίσχυσης της αναπτυξιακής διαδικασίας για την ευρώ-οικονομία.

Οι πτώσεις στην απασχόληση, αναμένονται να είναι θετικές, ενώ αποτελεί μια επιπλέον δικλείδα προστασίας από ενδεχόμενη υψηλή αστάθεια των τιμών.

Τίποτε δεν ήταν εύκολο, όπως άλλωστε υπογραμμίζουν προς το «Δελτίο της ΕΕΤ», οι κ.κ. Παναγιώτης Θωμόπουλος, υποδιοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, Σταύρος Θωμαδάκης, πρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και Γιώργος Ζανιάς, γενικός γραμματέας του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

Αποτέλεσμα όμως υπήρξε και αυτό είναι που αποτελεί πλέον το ισχυρό πρόκριμα για την ευόδωση των προσπαθειών. Οι συνομιλητές μας συμφωνούν πάντως ότι δεν πρέπει να περιμένουμε κάτι εντυπωσιακό πριν το 2005.

Τότε, άλλωστε, αναμένεται, σύμφωνα και με τον Κοινοτικό προγραμματισμό να έχουν ολοκληρωθεί ορισμένες κρίσιμες πλευρές του εγχειρήματος, όπως είναι η εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.

Πιο δύσκολη εμφανίζεται η συμφωνία σε έναν ευέλικτο και αποτελεσματικό κώδικα εξαγορών, που θα ισχύει για ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στα υπόλοιπα θέματα, σημειώνεται επίσης ότι όπου η συμφωνία, δεν έχει ολοκληρωθεί σε τελικό βαθμό, έχει προχωρήσει κατά τρόπο τέτοιο που να αφήνει μόνο λίγα και πολύ συγκεκριμένα θέματα προς αντιμετώπιση. Την προσπάθεια αυτή, θα προχωρήσει η Προεδρία της Ιταλίας , με τη επιφύλαξη των χρονικών περιορισμών, που θα προκύψουν, στους επόμενους δώδεκα μήνες, προκειμένου να ολοκληρωθεί το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα και η εκλογή του νέου Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

III. β. 4 Στόχοι της Ελληνικής Προεδρίας

Κατά τη διάρκεια της εξάμηνης Ελληνικής Προεδρίας, που ολοκληρώθηκε την 30^η Ιουνίου 2003, σημειώθηκε σημαντική πρόοδος σε πολλούς τομείς δραστηριότητας, τόσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσο και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Μολονότι τα θέματα που άπτονται του χρηματοπιστωτικού τομέα, δε συγκαταλέγονται στις άμεσες προτεραιότητές της, όπως αυτές παρουσιάστηκαν το Δεκέμβριο του 2002, η Ελληνική Προεδρία κατέβαλε σημαντικές προσπάθειες για τη επίτευξη προόδου και αναφορικά με την ολοκλήρωση των χρηματοπιστωτικών αγορών στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Αυτό επιτεύχθηκε αφενός μεν με την προώθηση της υλοποίησης πολλών από τους άξονες δράσης του Πλαισίου Δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις Χρηματοπιστωτικές Υπηρεσίες και αφετέρου, με την ανάληψη *ad hoc* πρωτοβουλιών.

Οι κεντρικές προτεραιότητες και οι ειδικότεροι στόχοι της Ελληνικής Προεδρίας που παρουσιάστηκαν το Δεκέμβριο του 2002, αφορούσαν τα εξής:

1. Την ολοκλήρωση της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τις δέκα υπό ένταξη χώρες και την παράλληλη προώθηση των διαπραγματεύσεων με τους άλλους υποψηφίους,
2. Την επιτάχυνση της υλοποίησης της Στρατηγικής της Λισσαβόνας,
3. Τη συναινετική ολοκλήρωση των εργασιών της Συνέλευσης για το Μέλλον της Ευρώπης, με την ένταξη μιας νέας Συνταγματικής Συνθήκης,
4. Την αντιμετώπιση του φαινομένου της μετανάστευσης, με νέες κοινές δράσεις και τη συμπλήρωση των αποφάσεων του Τάμπερε και της Σεβίλλης,
5. Την προώθηση συγκεκριμένων προτεραιοτήτων στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με έμφαση στην αντιμετώπιση της κρίσης στο Ιράκ, τις σχέσεις με τα Δ. Βαλκάνια, την ειρηνευτική διαδικασία στη Μ. Ανατολή, τις σχέσεις με τις Η.Π.Α. και τις σχέσεις με τη Ρωσία⁶⁷.

Επιπλέον, η Ελληνική Προεδρία, επιλήφθηκε (και μάλιστα από το Ιούλιο του 2002, καθώς η Δανία δεν είναι μέλος της ευρωζώνης) σημαντικών θεμάτων που αφορούν τη λειτουργία της οικονομικής ένωσης της Κοινότητας, με άμεση επίπτωση στο χρηματοπιστωτικό τομέα.

Η δωδεκάμηνη περίοδος κατά τη διάρκεια της οποίας η Ελλάδα είχε την Προεδρία της Ευρω-ομάδας⁶⁸ υπήρξε ιδιαίτερα κρίσιμη, καθώς η ανάπτυξη στην Ευρωζώνη κινήθηκε σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα, ενώ, για πρώτη φορά, τρία κράτη - μέλη⁶⁹ παρουσίασαν δημοσιονομικό έλλειμμα μεγαλύτερο του 3% ως προς το Α.Ε.Π. τους.

⁶⁷ Βλέπε και σχετικά «*Η Ελληνική Προεδρία της Ε.Ε. – Ταυτότητα*» και «*Παρουσίαση των αποτελεσμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Θεσσαλονίκης, στην ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου*», από τον προεδρεύοντα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, πρωθυπουργό Κ^ο Κ. Σημίτη, τη 01 Ιουλίου 2003, στο www.eu2003.gr.

⁶⁸ Ως Ευρω-ομάδα (Euro group) καλείται το Συμβούλιο EcoFin σε σύνθεση εκπροσώπων των κρατών - μελών χωρίς παρέκκλιση.

⁶⁹ Πρόκειται για την Πορτογαλία, τη Γερμανία και τη Γαλλία.

Πέραν των συστάσεων που απευθύνθηκαν σε αυτά τα κράτη – μέλη, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, ελήφθη μέριμνα ώστε να διασφαλιστεί η απαραίτητη ευελιξία στην εφαρμογή του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, ιδιαίτερα σε περιόδους οικονομικής επιβράδυνσης.

Σημαντική ήταν η πρόοδος που σημειώθηκε κατά την διάρκεια της Ελληνικής Προεδρίας και προς την κατεύθυνση της ολοκλήρωσης των ευρωπαϊκών χρηματοπιστωτικών αγορών, με την ενεργό προώθηση του νομοθετικού έργου για την υλοποίηση του Πλαισίου Δράσης για τις Χρηματοπιστωτικές Υπηρεσίες.

Όπως είναι γνωστό, το πλαίσιο αυτό προτάθηκε το Μάιο του 1999 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με κύριο στόχο τη λήψη μέτρων για την ουσιαστική ολοκλήρωση των ευρωπαϊκών αγορών και την δημιουργία ενός πράγματι ενιαίου χρηματοπιστωτικού χώρου στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, μέχρι το 2005.

III. β. 5 Δραστηριότητα επί Ελληνικής Προεδρίας

Οι κοινοτικές πράξεις που προωθήθηκαν από την Ελληνική Προεδρία αφορούν κυρίως τις εξής τρεις θεματικές ενότητες:

- ✓ την ενιαία κεφαλαιαγορά
- ✓ την προστασία των καταναλωτών τραπεζικών υπηρεσιών
- ✓ τη φορολογική δέσμη.

Για το σκοπό αυτό, σε συνεδρίαση της Ευρω-ομάδας στο Λουξεμβούργο, συμφωνήθηκε ότι η αξιολόγηση ως προς το αν ο προϋπολογισμός κράτους-μέλους είναι ισοσκελισμένος ή περίπου ισοσκελισμένος, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό 1467/1997, θα γίνεται στο εξής με βάση το κυκλικά προσαρμοσμένο έλλειμμα. Η απόφαση αυτή υιοθετήθηκε από το Εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το Μάρτιο του 2003⁷⁰.

⁷⁰ Βλέπε: «Τα αποτελέσματα της Ελληνικής Προεδρίας ανά τομέα πολιτικής: Οικονομικά και Δημοσιονομικά θέματα – Παρουσίαση στο ευρωπαϊκό κοινοβούλιο από Ν. Χριστοδουλάκη», στο www.eu.2003

Τέλος, η Ελληνική Προεδρία με δική της πρωτοβουλία αμφισβήτησε τη διάταξη της νομοθεσίας των Η.Π.Α για την υποχρεωτική καταχώρηση των ευρωπαϊκών λογιστικών εταιρειών, σε μητρώο του αμερικανικού Εποπτικού Συμβουλίου Λογιστικών Εταιρειών.

Αναλυτικότερα, το Συμβούλιο EcoFin, κατά τη συνεδρίασή του, την 3^η Ιουνίου του 2003, προέβη σε δήλωση, με την οποία εξέφρασε την ομόφωνη αντίθεση των μελών του με την σύμφωνη με το Νόμο Sarbanes-Oxley των Η.Π.Α., υποχρεωτική καταχώρηση, όλων των λογιστικών εταιριών που δραστηριοποιούνται στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, σε μητρώο του Public Accounting Oversight Board των Η.Π.Α. (US P.C.A.O.B.).

Στη δήλωση εκφράζεται η έντονη δυσαρέσκεια του Συμβουλίου, καθώς η διαδικασία καταχώρησης κρίνεται επαχθής, δαπανηρή και περιττή, δεδομένου ότι όλα τα κράτη – μέλη, έχουν υιοθετηθεί ή βρίσκονται σε διαδικασία υιοθέτησης ρυθμίσεων περί λογιστικού ελέγχου και εταιρικής διακυβέρνησης, οι οποίες κρίνεται ότι παρέχουν επίπεδο προστασίας των επενδυτών ισότιμο με εκείνο του νόμου Sarbanes-Oxley.

Για το λόγο αυτό, το Συμβούλιο ζητά να απαλλαγούν πλήρως οι ευρωπαϊκές λογιστικές εταιρίες από την διαδικασία καταχώρησης, κατ' εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 106c, του προαναφερθέντα νόμου και καλεί την Αμερικανική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (S.E.C) και το P.C.A.O.B. να διαπραγματευθούν με την Ευρωπαϊκή Ένωση μια συμφωνία αμοιβαίας αναγνώρισης, η οποία θα βασίζεται στον έλεγχο από τη χώρα καταγωγής.

Προς το σκοπό αυτό, το Συμβούλιο εξουσιοδότησε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συνεχίσει εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης τις διαπραγματεύσεις με την S.E.C. και το P.C.A.O.B.

III. β. 6 Η Συμμετοχή της Τ.τ. Ε. στο Σύστημα TARGET

Η Τράπεζα της Ελλάδος, ως μέλος, πλέον, της οικογένειας του ευρωσυστήματος, είναι επίσης αρμόδια για την εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής στην Ελλάδα, με τη συνεπή εφαρμογή των αποφάσεων, των κατευθυντήριων γραμμών και οδηγιών της Ε.Κ.Τ. Ευθύνεται για τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας του συστήματος πληρωμών, που τελεί υπό τη διαχείρισή της και είναι τμήμα του πανευρωπαϊκού συστήματος TARGET⁷¹.

Το Μάιο του 2003, δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η Κατευθυντήρια Γραμμή της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας ΕΚΤ/2003/6 «για την τροποποίηση της κατευθυντήριας γραμμής ΕΚΤ/2001/3, σχετικά με το διευρωπαϊκό αυτοματοποιημένο σύστημα ταχείας μεταφοράς κεφαλαίων σε συνεχή χρόνο (σύστημα TARGET), όπως τροποποιήθηκε την 27^η Φεβρουαρίου 2002».

Ιδιαίτερα σημαντικό είναι το άρθρο 8, που αφορά το μηχανισμό αποζημίωσης του συστήματος TARGET, σε περίπτωση δυσλειτουργίας του, κατοχυρώνοντας τη νομιμοποίηση των συμμετεχόντων (μέλη του συστήματος) να υποβάλλουν αιτήματα αποζημίωσης, σύμφωνα με τους κανόνες που προβλέπονται στο συγκεκριμένο άρθρο. Το TARGET Working Group οριστικοποίησε – μετά από διαβούλευση – και υπέβαλλε προς την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, το τελικό κείμενο και το παράρτημα πρόσθετων αιτημάτων, αναφορικά με τις επιχειρησιακές ανάγκες των χρηστών.

Η Ε.Κ.Τ., σε επιστολή της προς την Ομάδα Εργασίας, ζήτησε να ληφθεί υπόψη, με δεδομένο το αίτημα της δυνατότητας του τελικού διακανονισμού των υπολοίπων επικουρικών συστημάτων στη μελλοντική κοινή πλατφόρμα, η παρέκκλιση της Ελλάδος από το μακροπρόθεσμο ημερολόγιο αργιών του TARGET στο μελλοντικό σχεδιασμό του συστήματος⁷².

⁷¹ Από το Οικονομικό Δελτίο της Τράπεζας της Ελλάδος

⁷² Εγκύκλιος της Τράπεζας της Ελλάδος (Γραφείου Συμψηφισμού) προς όλα τα ελληνικά τραπεζικά καταστήματα. Γενική Τράπεζα της Ελλάδος, Μάρτιος 2005.

Ως αποτέλεσμα της διαβούλευσης αρμόδιων ομάδων εργασίας της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ομοσπονδίας, βελτιώθηκαν οι παρεχόμενες υπηρεσίες ως προς τη λειτουργική διαθεσιμότητα – καθώς και τον αναμενόμενο χρόνο ανάκαμψης σε περίπτωση δυσλειτουργίας – των επιμέρους εθνικών Συστημάτων Διακανονισμού σε Συνεχή Χρόνο του TARGET Information System⁷³ (T.I.S).

Η διαμόρφωση και λειτουργία ενός σαφούς και συγκεκριμένου μηχανισμού αποζημίωσης του συστήματος αυτού, αποτέλεσε πάγιο αίτημα των χρηστών του συστήματος και αντικείμενο διαβουλεύσεων με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, για περισσότερο από ένα έτος.

Πολλές από τις προτάσεις των ευρωπαϊκών τραπεζών, όπως αυτές εκφράστηκαν από τους συλλογικούς φορείς εκπροσώπησής τους, δηλαδή τις εθνικές ενώσεις τραπεζών και την Τραπεζική Ομοσπονδία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχουν υιοθετηθεί στο άρθρο 8 της Κατευθυντήριας Γραμμής και πλέον μπορούμε να πούμε πως έχουν διαμορφωθεί οι κοινοί όροι αναφοράς για το ζήτημα που είχε δημιουργήσει αρκετές παρανοήσεις και προβλήματα στο παρελθόν.

Όλων όσων αφορούν γενικούς προσανατολισμούς οικονομικών πολιτικών, κατά την διάρκεια της Ελληνικής Προεδρίας, διαμορφώθηκαν προτάσεις οικονομικής πολιτικής για τα επόμενα τρία χρόνια, οι οποίες αποτυπώθηκαν στο κείμενο των Γενικών Προσανατολισμών των Οικονομικών Πολιτικών που υποβλήθηκε από το Συμβούλιο EcoFin, στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για πολιτική υιοθέτηση, για το οποίο θα γίνει λόγος παρακάτω.

Οι εν λόγω προσανατολισμοί, που έχουν ενταχθεί στο ευρύτερο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισσαβόνας, για την επίσπευση της υλοποίησης του προγράμματος μεταρρυθμίσεων και την αναπτυξιακή ώθηση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας⁷⁴, επικεντρώνονται σε τρεις κύριες μεσοπρόθεσμες πολιτικές, που είναι:

⁷³ Ένωση Ελλήνων Τραπεζών, Αθήνα 2003.

⁷⁴ Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας του 2000, οι ευρωπαίοι ηγέτες υιοθέτησαν ένα δεκαετές πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, ώστε «... να καταστεί η Ευρωπαϊκή οικονομία, παγκόσμια, βασισμένη στη γνώση, ικανή για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας καθώς και ισχυρότερη κοινωνική συνοχή».

- η δημιουργία καλύτερων οικονομικών συνθηκών για την προώθηση της ανάπτυξης,
- η υιοθέτηση μεταρρυθμίσεων για τη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας καθώς επίσης και
- η ενδυνάμωση της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών των κρατών – μελών.

III. β. 7 Εποπτεία της Τράπεζας της Ελλάδος

Η Τράπεζα της Ελλάδος λοιπόν, εξακολουθεί να είναι υπεύθυνη για την εποπτεία του τραπεζικού συστήματος της χώρας και τη διαφύλαξη της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα.

Όμως, με βάση την κοινοτική νομοθεσία έχει θωρακιστεί θεσμικά η χρηματοπιστωτική αγορά⁷⁵ κι έτσι ο ρόλος των Κ.Τ. έχει αναβαθμιστεί τόσο θεωρητικά όσο και πρακτικά, με τρόπο που συμβάλλει στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των πολιτών.⁷⁶

Οι διαρκείς και ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις των τελευταίων δεκαετιών, η παγκοσμιοποίηση, η απελευθέρωση και απορύθμιση των χρηματοοικονομικών αγορών, ο εντεινόμενος ανταγωνισμός μεταξύ των χρηματοοικονομικών οργανισμών και ιδρυμάτων, ανάγκασαν το τραπεζικό σύστημα να αναδιαμορφώσει τις στρατηγικές του.

Προκειμένου να πετύχει αύξηση της λειτουργικής κερδοφορίας, καθώς και η βέλτιστη διαχείριση ενεργητικού – παθητικού ή όπως ονομάζεται διεθνώς *Asset Liability Management* (A.L.M.).

Επιπλέον, η αβεβαιότητα που προκύπτει από τη διαχείριση κινδύνων επιβάλλει την ανάπτυξη και εφαρμογή συστημάτων υψηλής ποιότητας για την αξιολόγησή της και την καλύτερη αντιμετώπισή της.

⁷⁵ Ντόγκας Δ., Σκέψεις για την αναγκαία σταθεροποιητική και αναπτυξιακή πολιτική και το ρόλο της Τράπεζας της Ελλάδος ενόψει της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, σελ.50

⁷⁶ Όπως Ομιλία του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος...

Η παρούσα, λοιπόν, έρευνα στοχεύει στην ανάπτυξη ενός συστήματος διαχείρισης ενεργητικού – παθητικού σε ένα περιβάλλον αβεβαιότητας με κύριο χαρακτηριστικό του τη μεταβολή του επιτοκιακού κινδύνου.

Το σύστημα αυτό παρέχει τη δυνατότητα στο διοικητικό συμβούλιο της τράπεζας να προβαίνει σε διάφορα σενάρια σχετικά με την οικονομική τους πορεία για το μέλλον, με κύριο στόχο τη διαχείριση των κινδύνων που προέρχονται από τις μεταβολές των παραμέτρων της αγοράς.

Τα τελευταία χρόνια, οι σημαντικές θεσμικές και διαρθρωτικές αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν στον τραπεζικό χώρο, η αλματώδης πρόοδος της τεχνολογίας και η απελευθέρωση των αγορών χρήματος και κεφαλαίου, αναγκάζουν τα χρηματοοικονομικά ιδρύματα να αποκτήσουν μεγαλύτερο βαθμό τεχνογνωσίας. Να εστιάσουν την προσοχή τους σε πιο εξειδικευμένες εξειδικευμένες αγορές και υπηρεσίες και γενικά να αποκτήσουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στις απελευθερωμένες και ενοποιημένες σε παγκόσμιο επίπεδο χρηματοοικονομικές αγορές.

Συνοψίζοντας, μπορούμε να πούμε, ότι το τραπεζικό σύστημα τα τελευταία χρόνια έχει εισέλθει σε μια περίοδο εξέλιξης και εκσυγχρονισμού, που θα αλλάξει τελικά τη μορφή του, στα επόμενα χρόνια.

Η απελευθέρωση των αγορών χρήματος και κεφαλαίου, η τεχνολογική πρόοδος, οι καινοτομίες των υπηρεσιών και η υποκατάσταση της έμμεσης δανειακής χρηματοδότησης των επιχειρήσεων από άμεσες μορφές άντλησης πόρων, έχουν μεταβάλλει τις συνθήκες λειτουργίας των τραπεζών καθώς και το συνολικό φάσμα των προϊόντων, που παρέχουν στους πελάτες τους.

Στα πλαίσια αυτής της τεχνολογικής έκρηξης, ιδρύθηκε από το σύνολο σχεδόν των Τραπεζών που λειτουργούν στη χώρα, η Ανώνυμη Εταιρεία «ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ⁷⁷», με σκοπό τη διαχείριση αρχείων δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς και συγκέντρωσης κινδύνων.

⁷⁷ Για περαιτέρω πληροφορίες, βλέπε Παράρτημα, σελ.110 και στην ιστοσελίδα: www.tiresias.gr

Αποδέκτες αυτών των δεδομένων είναι μόνο Τράπεζες, Εταιρείες Έκδοσης και Διαχείρισης Καρτών, Εταιρείες Χρηματοδοτικής Μίσθωσης (Leasing), Εταιρείες Πρακτόρευσης Επιχειρηματικών Απαιτήσεων (Factoring), Οργανισμοί του Δημοσίου των οποίων είναι προφανές το έννομο συμφέρον και από Νομικά Πρόσωπα, που παρέχουν Πίστη και ελέγχονται από την Τράπεζα της Ελλάδος ή από άλλες κεντρικές Τράπεζες κατά τους όρους της 2^{ης} Τραπεζικής Οδηγίας και του Ν. 2076/1992.

Όλοι αυτοί οι παράγοντες, έχουν δημιουργήσει μια σειρά τάσεων, οι σημαντικότερες των οποίων, είναι η ένταση του ανταγωνισμού μεταξύ των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, η αποεξειδίκευση των τραπεζικών καταστημάτων και η παροχή νέων χρηματοοικονομικών προϊόντων και κατά συνέπεια, ο σταδιακός εκσυγχρονισμός της τραπεζικής βιομηχανίας.

Έτσι, από την υιοθέτηση του ευρώ ως εθνικό νόμισμα οι κύριες αρμοδιότητες της Τράπεζας είναι:

α) Η άσκηση της εποπτείας των Πιστωτικών Ιδρυμάτων και άλλων επιχειρήσεων και οργανισμών του χρηματοπιστωτικού τομέα της οικονομίας.

β) Να κατέχει και να διαχειρίζεται τα επίσημα συναλλαγματικά αποθέματα της χώρας,

γ) Η προώθηση και επίβλεψη της ομαλής λειτουργίας των συστημάτων πληρωμών, καθώς και των συστημάτων διαπραγμάτευσης, διακανονισμού και εκκαθάρισης εξωχρηματιστηριακών συναλλαγών, επί τίτλων και λοιπών χρηματοπιστωτικών μέσων.

δ) Η έκδοση τραπεζογραμμάτων, που κυκλοφορούν ως νόμιμο χρήμα.

ε) Να ενεργεί ως ταμίας και εντολοδόχος του Δημοσίου.⁷⁸

⁷⁸ Καταστατικό, άρθρο 2

Αποκτώντας δύο νέες αρμοδιότητες, η Τράπεζα θα πρέπει:

στ) Να ασκεί εποπτεία στα ελληνικά Πιστωτικά Ιδρύματα (Π.Ι.) που εδρεύουν στην ελληνική επικράτεια, αλλά αναπτύσσουν τραπεζική δραστηριότητα στην κοινοτική αλλοδαπή, είτε διασυνοριακά, είτε με μόνιμη εγκατάστασή τους εκεί και

ζ) Να ελέγχει τη δραστηριότητα των χρηματοδοτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν ως θυγατρικές ελληνικών Π.Ι., αλλά με εγκατάσταση σε άλλο κράτος-μέλος της Ε.Ε.

Έχασε όμως, από 01.01.1993, την εποπτική της εξουσία, αναφορικά με τα Π.Ι. άλλων κρατών-μελών, που εγκαθίστανται στην ελληνική επικράτεια, διατηρώντας την μόνο σε θέματα ρευστότητας και εφαρμογής μέτρων νομισματικής πολιτικής. Την διατηρεί για όλα τα Π.Ι. που έχουν την έδρα τους σε τρίτες, εκτός Ε.Ε., χώρες.⁷⁹

Τέλος, η υιοθέτηση του ευρώ, επιτάχυνε τις διαδικασίες δημιουργίας μιας πανευρωπαϊκής αγοράς χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και ανέδειξε εντονότερα την ανάγκη μεγέθυνσης των ευρωπαϊκών τραπεζικών ιδρυμάτων.

Όσον αφορά λοιπόν, τα πιστωτικά ιδρύματα, η Τράπεζα της Ελλάδος, είναι επίσης αρμόδια για την παροχή άδειας ιδρύσεως και λειτουργίας τους. Ως πιστωτικό ίδρυμα ορίζεται (άρθρο 2, παρ. 1 Ν. 2076/92) η επιχείρηση, η δραστηριότητα της οποίας συνίσταται στην αποδοχή καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων από το κοινό και στη χορήγηση πιστώσεων για λογαριασμό της.

Τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα επιτρέπεται να συσταθούν και να λειτουργούν μόνο με τη μορφή της ανώνυμης εταιρίας και κατ' εξαίρεση με τη μορφή αμιγούς πιστωτικού συνεταιρισμού του Ν. 1667/86 (άρθρο 5, παρ. 1 Ν. 2076/92).

Η ανάληψη και η άσκηση δραστηριοτήτάς τους, διέπεται κυρίως από το Ν. 2076/92, με τον οποίο ενσωματώθηκε στην ελληνική τραπεζική νομοθεσία η 2^η Τραπεζική Οδηγία (89/646/ΕΟΚ), όπως κωδικοποιήθηκε με την Οδηγία 2000/12/ΕΚ, καθώς και από το Ν. 1665/1951.

⁷⁹ Βελέντζας Γ., *Δίκαιο πιστωτικών ιδρυμάτων*, σελ.114 - 115

Οι βασικοί εποπτικοί κανόνες έχουν καθορισθεί με Πράξεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, με τις οποίες ενσωματώθηκαν αντίστοιχες οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (89/299 Ε.Ο.Κ /89, 91/633 Ε.Ο.Κ/91, 89/647 ΕΟΚ/89, 91/31 Ε.Ο.Κ /90 και 92/121 ΕΟΚ/92/ΕΕ αριθ. L29/1/93) και αφορούν, μεταξύ άλλων, τον ορισμό των ιδίων κεφαλαίων (Π.Δ./Τ.Ε.2053/92, όπως ισχύει), το συντελεστή φερεγγυότητας (Π.Δ./Τ.Ε.2054/92, όπως ισχύει) και την εποπτεία και τον έλεγχο των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων (Π.Δ./Τ.Ε.2246/93, όπως ισχύει).

Με το Ν. 2396/96 ενσωματώθηκαν στην εσωτερική νομοθεσία οι Οδηγίες 93/22/ΕΟΚ για τις επενδυτικές υπηρεσίες στον τομέα των κινητών αξιών και 93/6/ΕΟΚ για την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Ειδικότερα, το θέμα των κεφαλαιακών απαιτήσεων για την κάλυψη των κινδύνων αγοράς (Market risk) του χαρτοφυλακίου συναλλαγών αλλά και του επενδυτικού χαρτοφυλακίου των πιστωτικών ιδρυμάτων έχει εξειδικευτεί με την Π.Δ./Τ.Ε.2397/96. Με την Π.Δ./Τ.Ε.2438/98 εξειδικεύτηκαν οι αρχές λειτουργίας και τα κριτήρια αξιολόγησης των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου και των Μονάδων Διαχείρισης Κινδύνων των πιστωτικών ιδρυμάτων που εποπτεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (Ε.Κ.Τ.) ΚΑΙ Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (Τ.Τ.Ε.)

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (Ε.Κ.Τ.), είναι η αντίστοιχη της Τράπεζας της Ελλάδος, Κεντρική Τράπεζα στην Ευρώπη, για το ενιαίο νόμισμα, το ευρώ (€). Κύριο έργο της, είναι η διατήρηση της αγοραστικής δύναμης του ευρώ και της σταθερότητας της τιμής του, εντός της ζώνης του ευρώ. Η ευρωζώνη, αποτελείται από τις 12 χώρες – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που έχουν ενταχθεί σε αυτή, από το 1999⁸⁰.

IV.α) Η Ενοποίηση του Νομισματικού Συστήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ο ρόλος της Ε.Κ.Τ.

Στην Ευρώπη, η υιοθέτηση του ευρώ (€) επιτάχυνε τις διαδικασίες δημιουργίας μιας πανευρωπαϊκής αγοράς χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και ανέδειξε εντονότερα την ανάγκη μεγέθυνσης των ευρωπαϊκών τραπεζικών ιδρυμάτων, ώστε να αποκτήσουν τη δυνατότητα να καλύψουν επαρκώς τη νέα διευρυμένη αγορά και να προστατευθούν από ενδεχόμενες επιθετικές εξαγορές.

Η ένταση του ανταγωνισμού, έχει σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία τραπεζικών καταστημάτων, με νέα λειτουργική και χωροταξική μορφή, την αναβάθμιση της παρεχόμενης εξυπηρέτησης πελατών από τους υπαλλήλους πρώτης γραμμής και την εισαγωγή και χρήση νέων μεθόδων πωλήσεων.

Η διεύρυνση των παρεχόμενων από τις τράπεζες υπηρεσιών, ιδιαίτερα για retail banking, δημιουργεί νέες μορφές αποταμιευτικών και επενδυτικών προϊόντων καθώς επίσης και επέκταση της καταναλωτικής πίστης και των πιστωτικών καρτών.

⁸⁰ Μεταφρασμένο κείμενο, από την ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας: www.ecb.int

Σε αυτά τα πλαίσια, ο ανταγωνισμός, υποχρεώνει τις τράπεζες, να εκσυγχρονιστούν, προκειμένου να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητά τους.

Ειδικότερα, είναι ανάγκη, τα πιστωτικά ιδρύματα, να διαμορφώνουν συστήματα πληροφόρησης του πελατολογίου τους, να σχεδιάζουν νέα πιο ευέλικτα προϊόντα και να μελετούν σύγχρονες στρατηγικές προώθησης των προϊόντων και των υπηρεσιών, που παρέχουν.

Στην προσπάθειά του να αντεπεξέλθει στο νέο περιβάλλον της ενιαίας αγοράς, το ελληνικό τραπεζικό σύστημα αναγκάζεται να αναδιαμορφώσει τις στρατηγικές του προκειμένου να αποκτήσει εκείνο το μέγεθος που θα του επέτρεπε να επιβιώσει αλλά και να λειτουργήσει ανταγωνιστικά στο νέο και ιδιαίτερα απαιτητικό χρηματοοικονομικό και νομισματικό περιβάλλον (Kosmidou and Spathis, 2000)⁸¹.

Επιπλέον, στις άμεσες προτεραιότητες των τραπεζικών ιδρυμάτων είναι η αύξηση της λειτουργικής κερδοφορίας, ο έλεγχος του κόστους, καθώς και η αύξηση των κεφαλαιοποιήσεων των τραπεζών, η οποία συνδέεται με την ενίσχυση της κερδοφορίας, την οργανική ανάπτυξη στο εσωτερικό, την εκμετάλλευση των δυνατοτήτων που έχουν σε επίπεδο λιανικής τραπεζικής, την περιφερειακή ανάπτυξή τους, την αύξηση της συμμετοχής στην κερδοφορία των ομίλων των επενδύσεών τους στο εξωτερικό, όπως επίσης και με τις εξαγορές και συγχωνεύσεις στο εσωτερικό και εξωτερικό.

Η μετάβαση, όμως, στο νέο καθεστώς απαιτεί την ανάπτυξη και εφαρμογή συστημάτων υψηλής ποιότητας για την αξιολόγηση των κινδύνων που αναλαμβάνουν.

Ειδικότερα, οι τράπεζες έχουν να διαχειριστούν το λειτουργικό κίνδυνο, τον πιστωτικό, τον κίνδυνο αγοράς, τον κίνδυνο ρευστότητας και φυσικά τον πολύ σημαντικό κίνδυνο της ίδιας της χώρας. Για καθέναν από αυτούς τους τομείς εφαρμόζουν μια σειρά μέτρων για την καλύτερη αντιμετώπισή τους.

⁸¹ Καθηγήτρια Δρ Κοσμίδου Κυκή, Πολυτεχνείο Κρήτης, Τμήμα Μηχανικών Παραγωγής και Διοίκησης, «Εργαστήριο Συστημάτων Χρηματοοικονομικής Διοίκησης», Spathis Ch. (2000), "Euro and Profitability of Greek Banks", European Research Studies Journal, 3/3-4, 43-56.

Πιο αναλυτικά, λειτουργικός κίνδυνος, είναι ο κίνδυνος που μπορεί να προκύψει από ανεπαρκή ή αποτυχημένη εσωτερική διαδικασία της τράπεζας, κακή λειτουργία των συστημάτων ή από άλλους εξωγενείς παράγοντες.

Ο πιστωτικός κίνδυνος μπορεί να προκληθεί από την αδυναμία του πελάτη της τράπεζας να εκπληρώσει τις συμβατικές υποχρεώσεις του, όπως για παράδειγμα η εξόφληση του δανείου.

Ο κίνδυνος αγοράς προέρχεται από την αβεβαιότητα σχετικά με τις μεταβολές των επιτοκίων, χρηματιστηριακών τιμών, συναλλαγματικών ισοτιμιών και γενικά των παραμέτρων της αγοράς.

Ο κίνδυνος ρευστότητας είναι ο κίνδυνος αδυναμίας ανεύρεσης των επαρκών ρευστών διαθεσίμων για την κάλυψη των υποχρεώσεων της τράπεζας, ενώ ως κίνδυνος χώρας ορίζεται η πιθανότητα η χώρα αυτή να αποτύχει να παράγει αρκετό συνάλλαγμα για να εξυπηρετήσει τα εξωτερικά χρηματικά δάνειά της (Ζοπουνίδης, 1998)⁸².

Τέλος, καθοριστικό ρόλο στην αναδιαμόρφωση του τραπεζικού συστήματος διαδραματίζει η εύρεση νέων πηγών κερδοφορίας καθώς και η βέλτιστη διαχείριση ενεργητικού – παθητικού τραπεζών.

Είναι γεγονός, άλλωστε, ότι ένας από τους τομείς, ο οποίος θα δώσει ώθηση στα λειτουργικά κέρδη των τραπεζικών ομίλων είναι αυτός της διαχείρισης ενεργητικού – παθητικού ή όπως ονομάζεται διεθνώς Asset Liability Management (ALM).

Έτσι, το κεντρικό πρόβλημα της διαχείρισης ενεργητικού – παθητικού περιστρέφεται γύρω από τον τραπεζικό ισολογισμό και η ερώτηση που τίθεται είναι: Ποια θα πρέπει να είναι η σύνθεση των περιουσιακών στοιχείων της τράπεζας κατά μέσο όρο, δεδομένης της αντίστοιχης απόδοσης και του αντίστοιχου κόστους, ώστε η τράπεζα να πετύχει συγκεκριμένους στόχους, όπως η μεγιστοποίηση των εσόδων της.

⁸² Καθηγητής Ζοπουνίδης Κων/νος, Διευθυντής Εργαστηρίου Συστημάτων Χρηματοοικονομικής Διοίκησης και Πρόεδρος του Τμήματος Μηχανικών Παραγωγής & Διοίκησης του Πολυτεχνείου Κρήτης. «Ανάλυση και Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Κινδύνων: Πολυκριτήριες Προσεγγίσεις», Εκδόσεις Κλειδάριθμος, Αθήνα.

Αυτή η ανάγκη οδήγησε τις τράπεζες να καθορίσουν τη βέλτιστη εξισορρόπηση της διαχείρισης στοιχείων των τραπεζών, της κερδοφορίας, του κινδύνου, της ρευστότητας και άλλων αβεβαιοτήτων.

Η βέλτιστη εξισορρόπηση μεταξύ αυτών των παραγόντων δε θα μπορούσε να βρεθεί δίχως τη θεώρηση σημαντικών αλληλεπιδράσεων που υπάρχουν μεταξύ της δομής των στοιχείων παθητικού της τράπεζας, των ιδίων κεφαλαίων της και της σύνθεσης των στοιχείων ενεργητικού της.

Η πορεία, όμως, προς τις σημαντικές αυτές αλλαγές και τη μετεξέλιξη των αγορών, είναι δυνατόν να δημιουργήσει προβλήματα, όπως είναι η έντονη διοικητική αστάθεια που αντιμετωπίζουν αυτή την περίοδο αρκετά τραπεζικά ιδρύματα, οι έντονες διαφορές, στη νοοτροπία των λαών και των διοικούντων, τα οποία λειτουργούν ανασταλτικά για τη λήψη στρατηγικών αποφάσεων.

Επιπρόσθετα, οι μεταβολές και διακυμάνσεις της αγοράς καθιστούν απαραίτητα για κάθε χρηματοοικονομικό οργανισμό τη δημιουργία ενός συστήματος ALM, το οποίο του δίνει τη δυνατότητα να παρακολουθεί την παρούσα χρηματοοικονομική του κατάσταση και επιπλέον να προχωράει σε διάφορα σενάρια της οικονομικής τους πορείας για το μέλλον.

Είναι πολλές οι μεθοδολογικές προσεγγίσεις, στοχαστικές και ντετερμινιστικές, που προτάθηκαν για την ανάπτυξη μοντέλων διαχείρισης ενεργητικού και παθητικού (Kosmidou and Zorounidis, 2001)⁸³.

⁸³ Kosmidou K and Zorounidis C. (2001), Bank Asset Liability Management Techniques: An Overview, Zorounidis C., P.M. Pardalos, G. Baourdakis (Eds.), Fuzzy Set Systems in Management and Economy, World Scientific Publishers, 255 – 268.

IV.β) Σχέσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (Ε.Κ.Τ) με την Τράπεζα της Ελλάδος (Τ.τ.Ε).

Η συμμετοχή της χώρας μας στην Ο.Ν.Ε, μείωσε βέβαια αισθητά τις αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος, τουλάχιστον μετά το τρίτο στάδιο, ενώ περιόρισε την εποπτεία του χρηματοπιστωτικού συστήματος και την εφαρμογή των αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, στη διαμόρφωση των οποίων θα συμμετάσχει στο εξής, με μία ψήφο.

Από την άλλη πλευρά, η προβλεπόμενη από τη Συνθήκη Ανεξαρτησίας, του Διοικητή της Τραπεζής της Ελλάδος, από την εκάστοτε κυβέρνηση, επηρέασε θετικά την ελληνική οικονομία και της επέτρεψε να αντιστέκεται πιο σθεναρά στις πιέσεις για χαλαρότερη δημοσιονομική πολιτική.

Η τουλάχιστον πενταετής θητεία και ο διορισμός από τη Βουλή, υποχρέωσαν την κυβέρνηση, να επιλέγει τους καλύτερους ποιοτικά υποψηφίους, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις που απαιτείται ενισχυμένη πλειοψηφία (π.χ. 65%).

Δημιουργήθηκαν νέες θέσεις εργασίας, ανάλογες προς αυτές που ασκούν οι κεντρικές τράπεζες άλλων ευρωπαϊκών χωρών, απορροφώντας με αυτό τον τρόπο τυχόν πλεονάζον προσωπικό.

Αξίζει να αναφερθούν οι ακόλουθες εργασίες:

- > η συλλογή στατιστικών στοιχείων,
- > η μελέτη της συγκυρίας σε τοπικό επίπεδο,
- > η ανάλυση ισολογισμών και αποτελεσμάτων χρήσης, για μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις,
- > η συγκέντρωση στοιχείων για μεγάλες επιχειρήσεις, σχετικά με τις δραστηριότητές τους, το δανεισμό, τις καθυστερήσεις πληρωμών, την οικονομική τους θέση γενικότερα κ.λ.π.

Όσον αφορά τη νομισματική πολιτική, θεωρητικά, αποβλέπει στη διαφύλαξη της εσωτερικής αξίας του νομίσματος. Στην πραγματικότητα όμως η ελληνική νομισματική πολιτική επεδίωξε τη ρύθμιση της προσφοράς χρήματος, ανάλογα με την επιθυμητή μείωση της εσωτερικής αξίας του ή αντίστροφα, τον επιθυμητό ρυθμό πληθωρισμού.

Η αυξομείωση της προσφοράς χρήματος δεν γινόταν με μια πολιτική επιτοκίου ή «ανοικτής αγοράς», δηλαδή αγοραπωλησία χρεογράφων, αλλά με αυξομείωση των πιστωτικών ορίων ή των δεσμεύσεων των εμπορικών τραπεζών, π.χ. υποχρεωτικές καταθέσεις στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Η συναλλαγματική πολιτική συνίστατο κυρίως στον καθορισμό των συναλλαγματικών ισοτιμιών της δραχμής, αλλά και των επιτοκίων των καταθέσεων σε συνάλλαγμα.

Όπως δείχνει σαφώς η επισκόπηση της ανταγωνιστικής θέσης της Ελλάδος, όπως παρουσιάστηκε την 4^η Απριλίου του έτους που διανύουμε, από τον Καθηγητή Κ^ο Μακρυδάκη, εκ μέρους του Υπουργείου Ανάπτυξης, πρέπει να γίνουν ακόμη πολλά προς αυτή την κατεύθυνση.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (Ε.Κ.Τ), ελέγχει τη νομισματική και συναλλαγματική πολιτική, καθώς και την πολιτική των επιτοκίων, όλων των χωρών – μελών. Η γενική της πολιτική θέση, επηρεάζεται άμεσα από αυτή της αντίστοιχης Κεντρικής Τράπεζας των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής (Η.Π.Α), της οποίας ηγείται επί 20ετίας, στη θέση του προέδρου, ο Κ^{ος} Κρίσπαν.

Η αναφορά του παρακάτω παραδείγματος, θα καταστήσει πιο εύκολα κατανοητή, αυτήν την αλληλουχία των δύο τραπεζών. Προ δύο ετών, στις Η.Π.Α υπήρχε κίνδυνος αποπληθωρισμού, δηλαδή τα παραγόμενα προϊόντα παρέμεναν στους αποθηκευτικούς χώρους, αφού δεν υπήρχε δυνατότητα απορρόφησης τους, ούτε από την εγχώρια, ούτε από την ξένη αγορά.

Ενώπιον αυτού του κινδύνου, ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας των Η.Π.Α, μείωσε το επιτόκιο στο 1%, για την ενίσχυση όλων των βιομηχανιών. Με αυτή του τη απόφαση, όλοι οι οικονομικοί παράγοντες της κοινής αγοράς, ήλπιζαν ότι και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, θα μείωνε αντίστοιχα τα

επιτόκιά της. Κάτι δηλαδή που δεν πραγματοποιήθηκε ποτέ, με αποτέλεσμα τα ομοειδή προϊόντα να μην είναι πλέον ανταγωνιστικά.

Άμεσο αποτέλεσμα ήταν ο χρηματιστηριακός δείκτης NASDAQ της Αμερικής, από τις 5.200 μονάδες, να καταρρεύσει στις 1.400 μον., με κολοσσιαίες εταιρείες από το χώρο της βιομηχανίας και της προηγμένης τεχνολογίας (πληροφορική, τηλεπικοινωνίες, βιομηχανίες μεταλλαγμένων προϊόντων και βιοτεχνολογίας κ.ά).

Η κρίση αυτή του Αμερικάνικου Χρηματιστηρίου, είχε αντίκτυπο σε μεγάλες επιχειρήσεις, όπως η Enron, η Common World κ.ά που χρεοκόπησαν, παρ' όλο τον υποτιθέμενο έλεγχο από την κεντρική Τράπεζα των Η.Π.Α.

Σε αντίθετη περίπτωση, οι χρεοκοπούμενες εταιρείες θα προέρχονταν από τον ευρωπαϊκό χώρο, αφού ο μοναδικός και σημαντικότερος ανταγωνιστής του ευρώ, είναι το δολάριο⁸⁴.

Παρ' όλες τις αντιξοότητες, τα τελευταία χρόνια η χώρα μας παρουσιάζει ταχείς ρυθμούς ανάπτυξης, σε αντίθεση με την πλειονότητα των χωρών της ζώνης του ευρώ. Ταχύτερη από ότι θα δικαιολογούσε η κατάταξή μας, σε σύγκριση με άλλες χώρες, ως προς την ανταγωνιστικότητα.

Ο κυριότερος παράγοντας που συνέβαλε σ' αυτές τις υψηλές αναπτυξιακές επιδόσεις, ήταν η ισχυρή εγχώρια ζήτηση. Γι' αυτό αυτός ο υψηλός ρυθμός ανάπτυξης με τα σημερινά δεδομένα, δεν είναι ίσως διατηρήσιμος μακροχρόνια.

Στο πλαίσιο της ζώνης του ευρώ ή της παγκοσμιοποιημένης πλέον αγοράς, η Ελλάδα είναι μια μικρή ανοικτή οικονομία. Επομένως, δεν μπορεί να βασίζεται στην εγχώρια ζήτηση ως αποκλειστικό παράγοντα της οικονομικής της ανάπτυξης.

⁸⁴ Προσωπική συνέντευξη από τον τέως Διευθυντή του Κεντρικού καταστήματος, της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος και συμμετέχοντα στο Ανώτατο Συμβούλιο της Τράπεζας της Ελλάδος, Κ^ο Πριλιά Ιωάννη.

Για να συνεχιστούν οι υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης και να επιτευχθεί σύγκλιση του βιοτικού μας επιπέδου με αυτό των Ευρωπαίων εταίρων μας σε εύλογο χρονικό διάστημα, θα πρέπει να στρέψουμε την προσοχή μας στους παράγοντες που επηρεάζουν τη διεθνή ανταγωνιστικότητα και να επιδιώξουμε τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας.

Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Τράπεζας της Ελλάδος, ο ρυθμός αύξησης του Α.Ε.Π θα παρουσιάσει επιβράδυνση εφέτος. Οι μεσοπρόθεσμες προοπτικές όμως, για την οικονομική ανάπτυξη παραμένουν αβέβαιες.

Το κλειδί για την επίτευξη διατηρήσιμης ταχύρυθμης ανάπτυξης είναι η αύξηση της παραγωγικότητας και η βελτίωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της χώρας. Επομένως, η επίτευξη του στόχου αυτού είναι η πιο σημαντική πρόκληση που αντιμετωπίζει η ελληνική οικονομία.

Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας εξαρτάται από δύο θεμελιώδεις παράγοντες. Ο πρώτος παράγοντας είναι η μακροοικονομική σταθερότητα.

Αυτή αποτελεί το βασικό πλαίσιο μέσα στο οποίο μπορούν να ασκηθούν πολιτικές με στόχο τη βελτίωση των προοπτικών ανάπτυξης της οικονομίας.

Στην παρούσα συγκυρία, ύψιστη προτεραιότητα έχει η άσκηση αξιόπιστης πολιτικής για την επίτευξη δημοσιονομικής προσαρμογής, η οποία, μεταξύ άλλων, είναι απαραίτητη για να διασφαλίσουμε μακροχρόνια σταθερότητα των τιμών.

Παράλληλα, οι αυξήσεις των πραγματικών μισθών πρέπει να συμβαδίζουν με την εξέλιξη της παραγωγικότητας, έτσι ώστε να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα ως προς τις τιμές.

Ένας από τους παράγοντες που διαβρώνουν τη διεθνή ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας, τα τελευταία χρόνια, είναι η ταχύτερη αύξηση των τιμών και του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος σε σχέση με το μέσο όρο της ζώνης του ευρώ.

Σε μια νομισματική ένωση, όσες χώρες έχουν υπερβολικά υψηλό γενικό επίπεδο τιμών, τείνουν να αντιμετωπίζουν χρόνια προβλήματα χαμηλής απασχόλησης και ανάπτυξης. Σήμερα που δεν υπάρχει πλέον η δυνατότητα άσκησης ανεξάρτητης νομισματικής πολιτικής, θα πρέπει να αναζητηθούν εναλλακτικές πολιτικές προσαρμογής και, πάνω απ' όλα, θα πρέπει να τεθούν υπό έλεγχο τα δημόσια οικονομικά.

Ο δεύτερος παράγοντας, είναι οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, οι οποίες πρέπει να επιταχυνθούν, έτσι ώστε να δημιουργηθούν οι συνθήκες που θα επιτρέψουν την αύξηση της απασχόλησης και την ταχύτερη άνοδο της παραγωγικότητας.

Οι υψηλοί ρυθμοί οικονομικής ανάπτυξης, για να είναι διατηρήσιμοι μακροπρόθεσμα, πρέπει να βασίζονται όχι τόσο σε μέτρα που τονώνουν τη ζήτηση, αλλά περισσότερο σε πολιτικές που επηρεάζουν την πλευρά της προσφοράς, ενθαρρύνοντας τις καινοτομίες, την επιχειρηματικότητα, την παραγωγικότητα και τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Σε πολλούς τομείς, η Ευρώπη γενικά, και η Ελλάδα ειδικότερα, υστερούν σε σχέση με τους κυριότερους ανταγωνιστές τους. Τέτοιου είδους παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν παρακάτω:

1. Ενώ οι δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη είναι χαμηλότερες στη ζώνη του ευρώ από ό,τι στην Ιαπωνία ή στις ΗΠΑ, είναι ακόμη χαμηλότερες στην Ελλάδα, όπου αντιπροσωπεύουν μόλις το 0,5% περίπου του ΑΕΠ, όπως προκύπτει και από την ίδια την Έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος.

2. Η εισαγωγή καινοτομιών, ιδίως στους τομείς υψηλής τεχνολογίας, επίσης εξακολουθεί να είναι περιορισμένη, παρότι έχει αυξηθεί η αναλογία των πτυχιούχων πανεπιστημιακών σχολών τεχνολογικής κατεύθυνσης στο συνολικό αριθμό των νέων αποφοίτων.

3. Τέλος, δεν φαίνεται να υπάρχουν αρκετοί επιχειρηματίες στην Ευρώπη. Εν μέρει αυτό οφείλεται στις δυσκολίες εξεύρεσης κεφαλαίων για την ίδρυση νέων επιχειρήσεων, καθώς επίσης και στο πολύπλοκο σύνολο των διοικητικών ρυθμίσεων και κανονισμών που δυσχεραίνει την ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών.

Είναι βέβαια θετικό, ότι πολλές προτάσεις για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, μέσω της προώθησης των καλύτερων πρακτικών, έχουν ήδη εγκριθεί σε κοινοτικό επίπεδο και θα ήταν ιδιαίτερα επωφελές για την Ελλάδα, να τις θέσει σε εφαρμογή αποτελεσματικά και απαρέγκλιτα.

Με τον τρόπο αυτό μπορούμε να δημιουργήσουμε τις συνθήκες εκείνες που, όπως έχει ήδη διαπιστωθεί από την εμπειρία άλλων χωρών, προάγουν την έρευνα και ανάπτυξη, τις καινοτομίες και την επιχειρηματικότητα.

Τέτοιου είδους πρωτοβουλίες αποτελούν:

- Οι Ευρωπαϊκές Τεχνολογικές Πλατφόρμες, που δημιουργούνται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και συνδέουν φορείς του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, με στόχο τη χάραξη μιας στρατηγικής για την ανάπτυξη και χρήση νέων τεχνολογιών στην Ευρώπη.

- Το Σχέδιο Δράσης για Επενδύσεις σε Έρευνα, του οποίου στόχος είναι η βελτίωση των επιδόσεων της Ευρώπης όσον αφορά την έρευνα και ανάπτυξη, με μια σειρά μέτρων που καλύπτουν ευρύ φάσμα τομέων, όπως η έρευνα, οι καινοτομίες, οι χρηματοοικονομικές αγορές και το ανθρώπινο δυναμικό

- Η εκπαίδευση και η επαγγελματική κατάρτιση έχουν επίσης επιλεγεί ως βασικοί τομείς προτεραιότητας. Στο πλαίσιο αυτό, η Οδηγία για την αμοιβαία αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων, θα διευκολύνει τα εξειδικευμένα στελέχη, να κινούνται από τη μία χώρα της Ε.Ε. στην άλλη.

Επίσης, οι επιχειρήσεις μπορούν να επωφεληθούν από μέτρα που αποβλέπουν στην καλύτερη καταγραφή των ελλείψεων σε δεξιότητες, καθώς και από τη στενότερη συνεργασία τους με τα ανώτερα και ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, έτσι ώστε το εκπαιδευτικό σύστημα να ανταποκρίνεται καλύτερα προς τις ανάγκες των επιχειρήσεων.

Η Ελλάδα πρέπει επίσης να υποστηρίξει ενεργά τις νέες προτάσεις για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, εφαρμόζοντας μέτρα που αποβλέπουν στην ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς.

Παραδείγματος χάριν, το σχέδιο δράσης για την εσωτερική αγορά στον τομέα των υπηρεσιών, θα μπορούσε να δώσει νέα ώθηση στην οικονομική ανάπτυξη.

Οι υπηρεσίες παίζουν σημαντικό ρόλο στις ευρωπαϊκές οικονομίες και στην Ελλάδα ειδικότερα, γι' αυτό και είναι μεγάλα τα οφέλη που μπορεί να προκύψουν από την προώθηση των διασυνοριακών δραστηριοτήτων στον τομέα των υπηρεσιών.

Η διευκόλυνση της παροχής υπηρεσιών σε διασυνοριακό επίπεδο είναι ένας τρόπος με τον οποίο μπορεί να προωθηθεί η διάδοση των καλύτερων πρακτικών. Η πολιτική αυτή μπορεί επίσης να ενθαρρύνει την εισαγωγή καινοτομιών, να οδηγήσει σε μείωση των τιμών και τελικά να προσδώσει νέο δυναμισμό στον τομέα των υπηρεσιών.

Αλλωστε, οι υπηρεσίες ήταν ανέκαθεν ιδιαίτερα σημαντικές για την Ελλάδα και τα οφέλη που μπορούμε να αποκομίσουμε από τον τομέα αυτό είναι τεράστια.

Βεβαίως, προκειμένου να αυξήσει την ανταγωνιστικότητά της, η Ελλάδα δεν πρέπει να στηριχθεί μόνο στις κοινοτικές πρωτοβουλίες. Επίσης πρέπει να κάνει πολλά και μόνη της. Η χώρα μας υστερεί στους τομείς αυτούς σε σχέση με πολλές από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι φανερό λοιπόν πόσο μπορεί να ωφεληθεί από τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς της.

Υπάρχουν πράγματι πολλά περιθώρια για να ενισχύσουμε τον ανταγωνισμό στις αγορές προϊόντων – αγαθών και υπηρεσιών. Η ενίσχυση του ανταγωνισμού θα έχει ευεργετικές συνέπειες μακροπρόθεσμα, καθώς αναμένεται να οδηγήσει σε άνοδο της παραγωγικότητας, βελτίωση της ποιότητας των ελληνικών προϊόντων και μείωση των τιμών. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα της ενίσχυσης του ανταγωνισμού στον τομέα των τηλεπικοινωνιών στην Ελλάδα.

Επιπρόσθετα μέτρα για την αύξηση του ανταγωνισμού στην οικονομία γενικότερα, είναι το μεγαλύτερο άνοιγμα στο διεθνή ανταγωνισμό, η αναμόρφωση και ο εκσυγχρονισμός του ρυθμιστικού πλαισίου και η ολοκλήρωση της διαδικασίας των ιδιωτικοποιήσεων και της απελευθέρωσης των αγορών, που ήδη έχει αποφέρει σημαντικά οφέλη.

Επίσης, το επιχειρηματικό κλίμα μπορεί να βελτιωθεί σημαντικά με την υιοθέτηση καλύτερων πρακτικών, π.χ. με την περαιτέρω απλούστευση του φορολογικού συστήματος, τη δημιουργία σταθερού φορολογικού πλαισίου που θα διευκολύνει το μακροπρόθεσμο προγραμματισμό των επιχειρήσεων, καθώς και με τον περιορισμό και την απλούστευση της πληθώρας των κανονισμών που διέπουν την ίδρυση και τη λειτουργία των επιχειρήσεων στην Ελλάδα.

Η ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας είναι ζωτικής σημασίας για τη βελτίωση των οικονομικών επιδόσεων. Η δημιουργία ενός σταθερού ρυθμιστικού περιβάλλοντος και ενός πλαισίου που θα εξασφαλίζει επαρκή προσφορά χρηματοδότησης θα αποτελέσουν σημαντικά κίνητρα για τους νέους μας ώστε να αναλάβουν επιχειρηματικές πρωτοβουλίες.

Κλείνοντας, καλά θα ήταν να επισημανθεί και πάλι, ότι οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις παίζουν αποφασιστικό ρόλο στην αύξηση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της χώρας. Δίνοντας τα κατάλληλα κίνητρα στα άτομα και στις επιχειρήσεις, μπορούμε να ενθαρρύνουμε τα μεν άτομα να εργάζονται περισσότερο, τις δε επιχειρήσεις να λειτουργούν πιο αποδοτικά, να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους και να δημιουργούν θέσεις εργασίας.

Βέβαια, οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις συνεπάγονται κόστος, παρά το γεγονός ότι εξασφαλίζουν μεγαλύτερη ευημερία για τη χώρα συνολικά. Οι δυσκολίες αυτές είναι αναμενόμενες. Γι' αυτό πρέπει να προετοιμαστούμε για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που συνεπάγεται η διαρθρωτική προσαρμογή.

Πρέπει να προστατεύσουμε αυτούς που ενδεχομένως θα υποστούν τις αρνητικές συνέπειες των αλλαγών, ενώ παράλληλα πρέπει να δώσουμε κίνητρα και να δημιουργήσουμε ένα θεσμικό πλαίσιο που θα τους επιτρέψει να προσαρμοστούν ομαλά στις αναπόφευκτες αλλαγές στον τρόπο ζωής και εργασίας τους.

Η Ελλάδα δεν έχει άλλη επιλογή, παρά να εφαρμόσει μεταρρυθμίσεις προκειμένου να επιτύχει διατηρήσιμη οικονομική ανάπτυξη και πραγματική σύγκλιση. Η παρούσα κατάσταση δεν είναι δυνατόν να διατηρηθεί για πολύ. Ο κόσμος σήμερα έχει αλλάξει ριζικά. Η Ελλάδα πρέπει να προσαρμοστεί δυναμικά στις αλλαγές αυτές, έτσι ώστε να επιτύχει περαιτέρω βελτίωση του βιοτικού επιπέδου της και πλήρη απασχόληση.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Τράπεζα της Ελλάδος, φύλακας του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Στη λειτουργία του τραπεζικού συστήματος, παρεμβαίνουν οι οικονομικές αρχές που το διέπουν, με ποικίλους τρόπους.

Παραδοσιακά, αυτό επιτυγχάνεται, βάζοντας περιορισμούς στο ύψος των επιτοκίων, στις επιτρεπόμενες και μη μορφές χρηματοδότησης, στην ποσοστιαία κατανομή των χρηματοδοτήσεων, ανάλογα με τους τομείς της οικονομίας, τους Παραγωγικούς κλάδους, το μέγεθος και την γεωγραφική κατανομή των επιχειρήσεων, ελέγχοντας την ποιοτική και ποσοτική εξάπλωση των τραπεζών, τη γεωγραφική και χωροταξική επέκταση των καταστημάτων κ.λ.π.

Η χρηματιστηριακή αγορά υποκαθιστά, ως ένα βαθμό, την τραπεζική αγορά, επειδή δίνει στις επιχειρήσεις τη δυνατότητα εναλλακτικού τρόπου άντλησης κεφαλαίων.

Η Τράπεζα της Ελλάδος αποτελεί ιδιαίτερη περίπτωση οργανισμού. Ιδρύθηκε και λειτουργεί υπό νομικές ρυθμίσεις ειδικά θεσμοθετημένες για αυτήν και με τη συμμετοχή του κράτους σε ορισμένες διαδικασίες της. Χαρακτηριστικό της είναι το Ν.Π.Ι.Δ. που έχει, ενώ είναι άμεσα συσχετισμένη με το δημόσιο.

Σκοπός της είναι η λειτουργία της με όσο το δυνατόν μικρότερο τραπεζικό και κοινωνικό κόστος για την ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας, γι' αυτό και εναρμονίζεται με την κυβερνητική πολιτική. Με την ένταξή της, όμως, στο Ε.Σ.Κ.Τ., έχει κατά τρόπον τινά ανεξαρτητοποιηθεί.

Οι αρμοδιότητές της, μετά την ένταξη της χώρας στην ευρωζώνη, περιορίστηκαν αρκετά, αφού ο ρόλος της Τ.τ.Ε. έγινε τυπικά ρυθμιστικός και τόσο η συναλλαγματική και νομισματική πολιτική, όσο και η πολιτική των επιτοκίων, που εξουσίαζε πριν, εκχωρήθηκαν στην Ε.Κ.Τ.

Η νέα αυτή εποχή της Ε.Ε., θωράκισε θεσμικά τη χρηματοπιστωτική αγορά, ενισχύοντας τη φερεγγυότητα του θεσμικού πλαισίου των Κ.Τ., μειώνοντας τον κίνδυνο για καταχρήσεις τύπου Κωσκοτά, ενώ ταυτόχρονα επέφερε μείωση εξόδων, τόσο για το δημόσιο, όσο και για τις εμπορικές τράπεζες.

Διαχρονικά, συνεχίζεται η συζήτηση, για το βαθμό απελευθέρωσης ή ελέγχου των τραπεζών. Διακρίνεται δε μια διαφορά, μεταξύ των εμπορικών τραπεζών, των λεγόμενων Τραπεζών Επενδύσεων και των ειδικών πιστωτικών ιδρυμάτων. Οι τράπεζες Επενδύσεων έχουν ως σκοπό τη χρηματοδότηση αναπτυξιακών δραστηριοτήτων, ενώ τα ειδικά πιστωτικά ιδρύματα διαθέτουν τα κεφάλαιά τους σε συγκεκριμένους σκοπούς.

Οι εμπορικές, αντιθέτως έχουν μια μεγαλύτερη ελευθερία να δανειοδοτούν διάφορες επιχειρηματικές δραστηριότητες, έστω κι αν αυτές δεν έχουν αναπτυξιακό χαρακτήρα, αρκεί να είναι όμως, οικονομικά βιώσιμες. Τα τελευταία χρόνια, τα όρια δράσης των τραπεζών έχουν διευρυνθεί.

Το θέμα των πελατών – καταθετών για τις εμπορικές τράπεζες, παραμένει ανοικτό και αυτές καλούνται να ανταγωνιστούν μεταξύ τους, ώστε η κάθε μία να αυξήσει το μερίδιό της στην αγορά.

Η Οικονομική και Νομισματική ένταξη της χώρας μας στην Ε.Ε, σηματοδότησε την αυτόματη ενεργοποίηση του δικαιώματος της εκάστοτε εμπορικής Τράπεζας, να προσδιορίζει τα επιτόκιά της ανοδικά ή καθοδικά, ανάλογα με τα διαθέσιμά της.

Η ανάπτυξη του Χρηματιστηρίου Αθηνών τα τελευταία χρόνια, σε συνδυασμό με την απελευθέρωση της δραχμής και την εισαγωγής, στη συνέχεια, στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επηρεάζουν τη λειτουργία του τραπεζικού συστήματος.

Ο φύλακας του χρηματοπιστωτικού συστήματος δεν μπορεί παρά να είναι Ν.Π.Δ.Δ. ως όργανο άσκησης διοικητικής εξουσίας. Δεδομένου όμως ότι τα Ν.Π.Δ.Δ. είναι άρρηκτα συνδεδεμένα και αλληλεξαρτώμενα από την κυβέρνηση, με άμεση συνέπεια τη μη ύπαρξη αντικειμενικότητας, αλλά πολιτικών σκοπιμοτήτων, όπως και στην περίπτωση του σκανδάλου

Κωσκοτά, δεν είθισται να ορίζονται ως τέτοιου είδους όργανα, προς διαφύλαξη της ακεραιότητας του ελληνικού χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Συνεπώς, η πολιτική του Ε.Σ.Κ.Τ., για ανεξάρτητη ιδιωτική Κεντρική Τράπεζα (Κ.Τ), με άσκηση δημόσιων εξουσιών και έλεγχο από την κυβέρνηση και την Ε.Ε., είναι μάλλον η καλύτερη μορφή διοικητικού οργάνου, για μία Κ.Τ.

Θα ήταν θεμιτό και ενδιαφέρον, αν γινόταν μια προσπάθεια, να εξετάσουμε τη νομική προσωπικότητα και άλλων Κ.Τ. του Ε.Σ.Κ.Τ., αφού μας ενδιαφέρει άμεσα. Μας αφορά άλλωστε, η λειτουργία τους.

Η έρευνα αυτή θα μπορούσε κάλλιστα να βασιστεί στη κοινή διαπίστωση, ότι η Κ.Τ. κάθε χώρας, οφείλει να εκτελεί το έργο της, εντός σαφώς προσδιορισμένων ορίων, που είναι η διασφάλιση της ακεραιότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος, με τον πλέον καλύτερο τρόπο.

Απορίας άξιο, είναι δε το γεγονός, ότι αν και Ν.Π.Ι.Δ., στην Τράπεζα της Ελλάδος, υπάρχουν γραφειοκρατικές διαδικασίες, όπως αυτές που μόνο στον δημόσιο τομέα δύναται να συναντήσει κανείς. Αξιοσημείωτο είναι, ότι παλαιότερα ο όρος γραφειοκρατία, είχε ιδιαίτερη σημασία, ενώ αποτελούσε βήμα εξέλιξης για έναν οργανισμό.

Σήμερα βέβαια, το άκουσμα και μόνο της λέξεως, μας παραπέμπει σε μια μάλλον δυσάρεστη εικόνα. Τυγχάνει όμως, να αποτελεί τροχοπέδη και μάλιστα να θεωρείται σύγχρονη, όταν μπορεί με τον έναν ή με τον άλλον τρόπο, να εξυπηρετεί καλύτερα και να προωθεί αποτελεσματικότερα τους σκοπούς του εκάστοτε οργανισμού, υιοθετώντας αρχές της διοίκησης επιχειρήσεων και της προώθησης προϊόντων, ήτοι σύγχρονο management και marketing, με σκοπό την επίτευξη καλύτερων οικονομικών και λειτουργικών αποτελεσμάτων.

Κλείνοντας, προσωπική μου άποψη είναι, ότι προκειμένου μια χώρα να αναπτυχθεί, χρειάζεται να υπάρχει οργάνωση, στρατηγική, υπευθυνότητα και πειθαρχία, πράγματα, καθ' όλα πρωτόγνωρα τόσο για τον Έλληνα, όσο και για την ελληνική οικονομία.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

Αθανασόγλου Π., *Οικονομική Πολιτική και Ισοζύγιο Πληρωμών στην Ελλάδα*, Τράπεζα της Ελλάδος, Αθήνα 1992

Βελέντζας Γ., *Δίκαιο Τραπεζικών Συμβάσεων (Εργασιών)*, ΙυS, Θεσσαλονίκη 1996

Βελέντζας Γ., *Δίκαιο Πιστωτικών Ιδρυμάτων (Τραπεζικό Δίκαιο)*, ΙυS, Θεσσαλονίκη 1998

Βελέντζας Γ., *Τραπεζικός Κώδικας*, ΙυS, Θεσσαλονίκη 2001

Δαγτόγλου Π., *Γενικό Διοικητικό Δίκαιο*, Σάκκουλα Ν. Αντ., Αθήνα – Κομοτηνή 1992

Ευδωρίδης Γ., *Συναλλαγματικές Ισοτιμίες και Οικονομική Μεγέθυνση*, Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη 1987

Ζοπουνίδης Κων/νος, *Ανάλυση και Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Κινδύνων: Πολυκριτήριες Προσεγγίσεις*, Εκδόσεις Κλειδάριθμος, Αθήνα

Κιόχος Π. & Παπανικολάου Γ., *Χρήμα – Πίστη – Τράπεζες*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2000

Λύτρας Π., *Οι Δημόσιες Σχέσεις στο Δημόσιο Τομέα: Θεωρία και Πράξη*, Interbooks, Αθήνα 1988

Ντόγκας Δ., *Σκέψεις για την αναγκαία σταθεροποιητική και αναπτυξιακή πολιτική και το ρόλο της Τράπεζας της Ελλάδος, ενόψει της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης*, Κ.Ε.Π.Ε., Αθήνα 1996

Παναγιωτόπουλος Δ., *Η Αποτελεσματικότητα της Συναλλαγματικής Πολιτικής*, Αθήνα 1986

Παπαδήμος κ.ά., *Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ) και η Ελληνική Οικονομία*, Οικονομικό Επιμελητήριο, Αθήνα 1992

Πολυχρονόπουλος Γ. – Κορρές Γ., *Βασικές Αρχές Οικονομίας & Διοίκησης*, Αθ. Σταμούλης, Αθήνα 2003

Ρούσης Γ., *Εισαγωγή στη θεωρία της Δημόσιας Διοίκησης*, Gutenberg, Αθήνα 1984

Ξένη

Δρ. Κοσμίδου Κική, *Euro and Profitability of Greek Banks*, European Research Studies Journal Athanasoglou P. and Zompanakis G., "External Debt and Macroeconomic Policy", in *External Imbalances and Policy Constraints in the 1990s*, Milner and Snowden (Eds), MacMillan 1992

Brissimis S. and Leventakis J., "The Effectiveness of Devaluation", *Journal of Policy Modeling*, Vol. II 1989

Kosmidou K. & Zopounidis C., *Bank Asset Liability Management Techniques: An Overview*
P.M. Pardalos, G. Baourdakis, *Fuzzy Set Systems in Management and Economy*,
World Scientific Publishers
Chorley, *Law of Banking*
Milnes Holden, *Securities for Banker's Advances*
Milnes Holden, *the Laws and Practices of Banking*
Lindow, *Inside the Money Market*
Hart – Kerren – Entine, *Money – Debt & Economic Activity*
Graddy / Spencer / Bruncen, *Commercial Banking and the Financial Service Industry*, Alhadeff
Ripert, *Traité élémentaire de droit Commercial*.

Βιβλιογραφικές Αναφορές

Τσιμικάλης, *Μελέται εκ του Δικαίου των Τραπεζών*
Αντωνιάδης, *Η παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών από αστικούς πιστωτικούς συνεταιρισμούς*
Κοτσίρης, *Προβλήματα αστικής ευθύνης Τραπεζών, έναντι τρίτων, κατά την άσκηση της πιστωτικής λειτουργίας*
Τα Νομίσματα της Νεωτέρας Ελλάδος 1828 – 2000, Εκδόσεις Πυλαρινός
Νομίσματα και Νομισματική, Υπουργείο Πολιτισμού – Νομισματικό Μουσείο
Φουντούλης Χρ., Καθηγητής της Ν.Ο.Ε. του Α.Π.Θ, *Διεθνείς Νομισματικές Σχέσεις*, Εκδόσεις Ειρήνη, Θεσσαλονίκη.

Ημερήσιος και Περιοδικός Τύπος

Εκδόσεις Ευρωπαϊκής Ένωσης, *Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (διασκευή)*, Ναυτεμπορική Ένωση Ελλήνων Τραπεζών, Αθήνα 2003 και 2004
Οικονομικό Δελτίο της Τράπεζας της Ελλάδος, Αθήνα
Η ιστορία της δραχμής, Τύπος της Κυριακής, Νοέμβριος 2001

Διαδικτυακοί Τόποι

Η ιστοσελίδα της Τράπεζας της Ελλάδος : www.bankofgreece.gr

Ο δικτυακός τόπος του περιοδικού Geocities: www.geocities.com/coinscollectors. Άρθρο με θέμα: *Η Ιστορία του Ελληνικού Χαρτονομίσματος – Από το Φοίνικα στο Ευρώ.*

Η ηλεκτρονική διεύθυνση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας: www.ecb.int και η επίσημη σελίδα στο internet, του ευρώ: www.euro.ecb.int

Ομιλίες – Συνεντεύξεις

Ομιλία του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος, Κ^ο Γκαργκάνα Χ. Νικολάου, την 3^η Νοεμβρίου 2003, στην εκδήλωση, για την επέτειο των 75 χρόνων, από την έναρξη λειτουργίας της Τράπεζας

Προσωπική συνέντευξη από τον αναπληρωτή διευθυντή Κ^ο Αγγελόπουλο, την 11^η Μαΐου του 2004 και του διευθυντή του υποκαταστήματος, της Τράπεζας της Ελλάδος στην πόλη της Καλαμάτας, την πρώτη Ιουνίου του ίδιου έτους.

Συνομιλία του συγγραφέα, του υπ' αριθμόν 55 ενημερωτικού φυλλαδίου, με τίτλο «Σκέψεις για την αναγκαία σταθεροποιητική και αναπτυξιακή πολιτική και το ρόλο της Τράπεζας της Ελλάδος ενόψει της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (Ο.Ν.Ε) / Εργασίες για Συζήτηση», με την υποστήριξη του Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (Κ.Ε.Π.Ε), Κ^ο Δ. Ντόγκα με τον Κ^ο Πουλή Π., Διοικητή της Εμπορικής Τράπεζας, που πραγματοποιήθηκε το Μάρτιο του 1994.

Προσωπική συνομιλία, με τον τέως Διευθυντή του Κεντρικού καταστήματος της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος και συμμετέχοντα στο Ανώτατο Συμβούλιο της Τράπεζα της Ελλάδος, Κ^ο Πρινιά Ιωάννη.

Νόμοι & Διατάγματα

Νομοθετικά, Προεδρικά και Κυβερνητικά Διατάγματα

Αποσπάσματα από το Καταστατικό της Τράπεζας της Ελλάδος, από τον Αστικό Κώδικα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Σελ. 10 Υποσημείωση: 7

Πολλαπλασιαστές τραπεζικού χρήματος

Δηλαδή, αν κάποιος καταθέσει σε μια Α΄ Τράπεζα 100 χρηματικές μονάδες, η ίδια δανείζει σε κάποιον άλλον τις 80 χρηματικές μονάδες, εφόσον το υποχρεωτικό ποσοστό καταθέσεων της εμπορικής τράπεζας Α΄, στην Κεντρική Τράπεζα, είναι (στο παράδειγμά μας) 20%.

Μετά από αυτό, έχουμε 180 χρηματικές μονάδες να κυκλοφορούν στην οικονομία. Αν ο δανειολήπτης καταθέσει σε μια άλλη Β΄ Τράπεζα τις 80 χρηματικές μονάδες, που δανείστηκε από την πρώτη (Α΄) Τράπεζα, για να κάνει τις πληρωμές του, μέσω αυτής, τότε η δεύτερη (Β΄) Τράπεζα, μπορεί να δανείσει τις 64 χρηματικές μονάδες. Έτσι έχουμε συνολική προσφορά χρήματος 244 χρηματικές μονάδες. Η διαδικασία αυτή συνεχίζεται, επ΄ αόριστον.

Σελ. 31 Υποσημείωση: 39

Ανά 25 μετοχές παρέχεται στο κύριο τους το δικαίωμα μιας ψήφου. Οι μέτοχοι που έχουν λιγότερες των 25 μετοχών μπορούν να διορίσουν κοινό αντιπρόσωπο μέτοχο, ο οποίος έχει το δικαίωμα να παραστεί στη Γενική Συνέλευση, εφ' όσον συγκεντρώνει την αντιπροσωπεία τουλάχιστον 25 μετοχών.

Σε περίπτωση διασπάσεως των μετοχών κατόπιν αποφάσεως του Γενικού Συμβουλίου και εγκρίσεως της Κυβερνήσεως ο απαιτούμενος ανωτέρω ελάχιστος αριθμός μετοχών για την παροχή δικαιώματος συμμετοχής ή παραστάσεως και ψήφου στη Γενική Συνέλευση αναπροσαρμόζεται κάθε φορά αναλόγως με την απόφαση του Γενικού Συμβουλίου.

Σελ. 31 Υποσημείωση: 40

Αρμοδιότητες της Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης

Η ετήσια Γενική Συνέλευση είναι η μόνη αρμόδια να αποφασίζει για τα αρμόδια θέματα:

1. Εγκρίσεως της ετήσιας εκθέσεως.
2. Εγκρίσεως του Ισολογισμού κατόπιν εκθέσεως των Ελεγκτών.
3. Καταβολή σε αποθεματικά και άλλα ειδικά κεφάλαια, προσδιορισμού του μερίσματος και εν γένει διαθέσεως των καθαρών κερδών.
4. Εκλογής ή ανάκλησης των μελών του Γενικού συμβουλίου και των Ελεγκτών και καθορισμού της αμοιβής και των οδοιπορικών τους εξόδων.
5. Απαλλαγής του Γενικού Συμβουλίου και των Ελεγκτών από κάθε προσωπική ευθύνη. Η ψηφοφορία που γίνεται για το σκοπό αυτό είναι φανερή.
6. Προτάσεων περί τροποποιήσεως του Καταστατικού υποβληθέντων στη Βουλή από την Κυβέρνηση με εξαίρεση την αύξηση του κεφαλαίου.
7. Προτάσεων επί παντός άλλου θέματος που υποβάλλονται στη Συνέλευση από το Γενικό Συμβούλιο.

Σελ. 32 Υποσημείωση: 41

Αρμοδιότητες Γενικού Συμβουλίου

Το Γενικό Συμβούλιο αποφασίζει για τα κάτωθι:

1. Τους γενικούς όρους και την έκταση των εργασιών της Τράπεζας, που εκτελούνται εκτός του πεδίου των καθηκόντων του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (Ε.Σ.Κ.Τ).
2. Την εκλογή των πιστούχων της Τράπεζας, στους οποίους θα παρέχονται ευκολίες, με τη μορφή προεξοφλήσεων ή πιστώσεων, καθώς και εγκρίσεως των προτεινόμενων ορίων από το Διοικητή για τέτοιες πιστώσεις, εφόσον το τελευταίο δεν ανάγεται στην αρμοδιότητα του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής.

3. Την έγκριση ανανεώσεως γραμματίων και πιστώσεων για ορισμένη προθεσμία, καθώς και για περιοδική αναθεώρηση όλων των πιστώσεων προεξοφλήσεων και προκαταβολών, εφόσον τούτο δεν ανάγεται στην αρμοδιότητα του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής.
4. Το διορισμό ή την παύση των Διευθυντών.
5. Ζητήματα σχετικά με την απόκτηση ακινήτων, αναγκαίων για τις εργασίες τη Τράπεζας, καθώς και για την πρόσκαιρη αγορά και πώληση συναφούς χρήσεως ακινήτων.
6. Την απόσβεση ενεργητικού της Τράπεζας.
7. Ζητήματα που αφορούν τον τύπο στο κείμενο, το υλικό, τις κατηγορίες και την προμήθεια τραπεζικών γραμματίων σε δραχμές, την απόσυρση και ακύρωση αυτών, εφόσον είναι πληρωτέα. Το σχέδιο, το κείμενο και οι κατηγορίες, θα ορίζονται σε συμφωνία με τον Υπουργό Οικονομικών.
8. Ζητήματα σχετιζόμενα με την εκκαθάριση επιχειρήσεων σε πτώχευση και χρεών οφειλομένων προς την Τράπεζα.
9. Την ίδρυση και κατάργηση Υποκαταστημάτων και Πρακτορείων της Τράπεζας.
10. Τις ημερήσιες διατάξεις των Γενικών Συνελεύσεων
11. Την έγκριση της ετήσιας εκθέσεως και του Ισολογισμού, που υποβάλλονται στην Ετήσια Γενική Συνέλευση.

Σελ. 33 Υποσημείωση: 45

Δεν είναι εκλέξιμοι ως σύμβουλοι:

- 1) Μέλη της Κυβερνήσεως,
- 2) Δημόσιοι υπάλληλοι,
- 3) Υπάλληλοι δημοσίων ιδρυμάτων και επιχειρήσεων,
- 4) Μέλη της Βουλής,
- 5) Σύμβουλοι ή υπάλληλοι άλλων Τραπεζών και
- 6) Οι μη έχοντες την Ελληνική υπηκοότητα.

Σελ. 33 Υποσημείωση: 46

Διοικητές

Ο Διοικητής, ή κατά την απουσία αυτού, ο αναπληρωτής Υποδιοικητής, προεδρεύει στις Συνεδριάσεις του Γενικού Συμβουλίου. Εκπροσωπεί την Τράπεζα ενώπιον κάθε βαθμού Δικαστηρίων

Μπορεί να αναθέσει οιοδήποτε από τα καθήκοντά του στους Υποδιοικητές. Ο αρχαιότερος Υποδιοικητής της Τράπεζας αναπληρώνει τον Διοικητή κατά την απουσία του, ενώ αν απουσιάζει και ο τελευταίος, αναπληρώνεται από το νεότερο, κατά την αρχαιότητα, Υποδιοικητή.

Η αρχαιότητα, μεταξύ των Υποδιοικητών καθορίζεται από το χρονικό σημείο του διορισμού τους. Αν, τέλος, όλα τα μέλη της Διοικήσεως κωλύονται, τον Διοικητή αναπληρώνει άλλο μέλος του Γενικού Συμβουλίου, που ορίζεται στην αρχή κάθε έτους, για το σκοπό αυτό.

Ο Διοικητής, ασκεί εξ' ονόματος του Γενικού Συμβουλίου, διαρκή έλεγχο, επί της διαχείρισης του ενεργητικού και των γενικών εργασιών της Τράπεζας.

Επιπλέον, λαμβάνει αποφάσεις, για οιαδήποτε θέματα, εκτός αυτών που διέπονται από κανονισμούς, που εκδίδονται από το Γενικό Συμβούλιο, ή το Συμβούλιο της Νομισματικής Πολιτικής.

Επίσης αποφασίζει για θέματα που εμπίπτουν στα καθήκοντα του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών, με εξαίρεση αυτά που ανατίθενται στο Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής.

Τέλος, με πράξη του Διοικητή, συνίσταται υπηρεσιακή μονάδα από υπαλλήλους των δύο ανώτατων βαθμών, οποιουδήποτε κλάδου και ειδικότητας, οι οποίοι κατά την διάρκεια σύστασης της μονάδας, δε θα ασχολούνται με καμία άλλη υπηρεσία της Τράπεζας.

Σελ. 34 Υποσημείωση: 47

Μέλη Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής

Τα μέλη του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής (Σ.Ν.Π), είναι ως εκ του λειτουργήματός τους μέλη και του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας.

Επιλέγονται μεταξύ προσώπων αναγνωρισμένου κύρους και επαγγελματικής εμπειρίας, σε νομισματικά ή τραπεζικά θέματα και είναι πλήρους απασχόλησης. Οι υπάλληλοι του Δημοσίου ή Νομικών Προσώπων Δημοσίου (Ν.Π.Δ.Δ) ή Ιδιωτικού (Ν.Π.Δ.Ι) δικαίου, δεν μπορούν να διατηρήσουν τη θέση τους, μετά την αποδοχή του διορισμού τους, ως μέλη του Σ.Ν.Π. Κατ' εξαίρεση, δύναται να διοριστούν μέλη του Συμβουλίου, καθηγητές Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, οι οποίοι έχουν συγχρόνως δικαίωμα άσκησης των καθηκόντων τους, στα εν λόγω ιδρύματα.

Επίσης οφείλουν και μετά την παύση των καθηκόντων τους, να μην αποκαλύπτουν πληροφορίες, των οποίων έλαβαν γνώση, κατά την άσκηση του έργου τους και που προστατεύονται από το επαγγελματικό απόρρητο. Οι όροι απασχόλησης και οι αποδοχές τους, καθορίζονται με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας.

Ο Διοικητής και οι Υποδιοικητές είναι μέλη του Σ.Ν.Π. ως εκ της ιδιότητάς τους και η θητεία τους διαρκεί για όσο χρόνο φέρουν την ιδιότητα αυτή, σε αντίθεση με τη θητεία των υπόλοιπων μελών, που είναι εξαετής και είναι δυνατόν να ανανεώνεται.

Σε περίπτωση θανάτου ή αποχώρησης, για οιονδήποτε λόγο, μέλους του Σ.Ν.Π., εκτός από τον Διοικητή και τους Υποδιοικητές, προ της εκπνοής της θητείας τους, η θητεία του μέλους που διορίζεται, σε αντικατάσταση του αποβιώσαντος ή αποχωρήσαντος μέλους, θα περιλαμβάνει το υπόλοιπο της θητείας του τελευταίου και επιπλέον μια πλήρη θητεία, εφ' όσον το υπολειπόμενο μέρος αυτής είναι μικρότερο των δυο ετών.

Κατά την πρώτη σύνδεση του Σ.Ν.Π. η θητεία των λοιπών, πλην του Διοικητή και ενός Υποδιοικητή, μελών μπορεί να καθοριστεί, κατ' εξαίρεση μικρότερη των έξη ετών, έτσι ώστε να εξασφαλιζεται σταδιακή και τμηματική ανανέωση των μελών του Συμβουλίου. Ο ακριβής χρόνος της θητείας του εκάστοτε μέλους θα καθορίζεται στην πράξη του διορισμού.

Όσα εκ των μελών δε σχετίζονται με τη Διοίκηση της Τράπεζας, μπορούν μεν να συνεδριάζουν και εκτός έδρας, εντός δε της Ελληνικής Επικράτειας. Το ίδιο το Σ.Ν.Π., επικουρείται στο έργο του, από υπηρεσιακές μονάδες της Τράπεζας και από Επιτροπές αποτελούμενες από μέλη και υπαλλήλους της Τράπεζας. Στις Επιτροπές αυτές, μπορεί να ανατίθεται η λήψη αποφάσεων ορισμένων θεμάτων, διατηρώντας την αρμοδιότητά του, να αποφασίζει και επί των θεμάτων αυτών.

Σελ. 35 Υποσημείωση: 48

Ο διορισμός των υπαλλήλων

Η πρόσληψη των υπαλλήλων μέχρι και το βαθμό του υπολογιστού, γίνεται κατόπιν διεξαγωγής διαγωνισμού. Για το βοηθητικό προσωπικό, αρκεί μια δοκιμασία ύστερα από συγκριτική έρευνα των προσόντων, όλων των υποψηφίων.

Δύναται να προσληφθούν για ορισμένη ή μη χρονική περίοδο, τεχνικοί υπάλληλοι, με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου, που είναι υπεύθυνο για τον καθορισμό των αποδοχών τους. Υπό την αιγίδα του και κατόπιν εξετάσεων, μονιμοποιούνται υπάλληλοι τέτοιου είδους ειδικοτήτων.

Λυδία τα νομίσματα, αν στην α. ήρ της ι, είναι ηριστικό της ής εποχής.

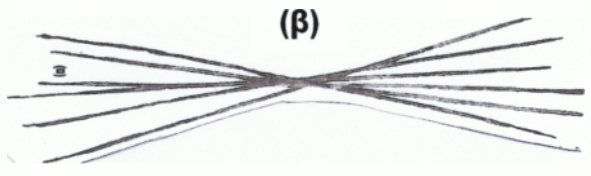
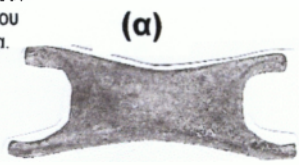
Η Ιστορία της Δραχμής: Η αρχή και το τέλος της «σιδηράς κυρίας»

Από το αθηναϊκό δίδραχμο το 550 π.Χ., μέχρι το Δεκέμβριο του 2001, λίγο πριν τον αποχαιρετισμό της δραχμής, ενός εκ των αρχαιότερων νομισμάτων του κόσμου, η ιστορία του έως χθες εθνικού μας νομίσματος, είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την πορεία και τους αγώνες του Ελληνισμού. Η ιστορία αυτή ξεφυλλίζεται παρακάτω.

Η λέξη δραχμή προέρχεται από το ρήμα «δράπτω», που σημαίνει «κρατώ» και η ιστορία της... κρατά πριν από τον 5^ο αιώνα π.Χ. Ως εθνικό νόμισμα του Ελληνικού Κράτους με παρουσία 169 ετών. Τον Δεκέμβριο του 2001 παρέδωσε τα... σκήπτρα στο ευρώ.

Από την 3^η – 4^η χιλιετία π.Χ. εμφανίζονται τα αρχαία χάλκινα **τάλαντα**, τα οποία είχαν σχήμα δέρματος. Οι πραγματικοί πρόδρομοι του νομίσματος, είναι οι σιδερένιοι **οβελοί**, που ήσαν όμοιοι με τους μαγειρικούς οβελούς. Δηλαδή τις σουβλες. Αποδίδονται στο βασιλιά του Άργους Φείδωνα. Το πάχος τους ήταν τέτοιο, ώστε κάθε χέρι να μπορούσε να κρατήσει έξη συγχρόνως. Από τη λέξη «δράπτω» προήλθε επίσης η λέξη δραχμή, η νομισματική μονάδα της Αθήνας, που υποδιαιρείται σε έξη οβελούς.

Η προκερματική περίοδος, στις αρχές του 7^{ου} αιώνα π.Χ., χαρακτηρίζεται από τους οβελούς (α), δηλαδή τις 6 χάλκινες ράβδους που ισοδυναμούν με 1 δραχμή και τα τάλαντα (β) που ήταν κατασκευασμένα από δέσμα.

Τό τα πρώτα νομίσματα που κλοφόρησαν την Ελλάδα, σαν ο στατήρ της Ίμβρου, πασκευασμένος τό ήλεκτρο, στο μισό του 7ου

Τα πρώτα όμως πραγματικά νομίσματα με μορφή κερματοφόρου τεμαχίου, εμφανίσθηκαν στην Ιωνία και τη Λυδία της Μικρά – Ασίας⁸⁵, το β΄μισό του 7^{ου} π.Χ. αιώνα και ήταν το **ήλεκτρο** (φυσικό κράμα χρυσού και αργύρου).

Εκτός από τους Έλληνες, ανακάλυψαν το νόμισμα οι Ινδοί και οι Κινέζοι, ανεξάρτητα ο ένας από τον άλλον. Έτσι το νόμισμα, σαν μέσο συναλλαγών διαδόθηκε σε όλο τον τότε γνωστό κόσμο.

Τα πρώτα νομίσματα που κόπηκαν στον ελληνικό χώρο, μετά το 570 π.Χ., ήσαν οι **χελώνες** της Αίγινας, τα **εραλδικά**, που ήταν αργυρά δίδραχμα και υποδιαιρέσεις τους και προς το τέλος της περιόδου, λίγα τετράδραχμα.

Θα περάσουν περισσότεροι από είκοσι αιώνες έως ότου ένας Ιταλός εξερευνητής από την πόλη της Βενετίας, ο Μάρκο Πόλο, επιστρέφοντας από ένα μακρινό ταξίδι στην Κίνα, αναφέρει για ένα άλλο είδος χρήματος που χρησιμοποιούσαν εκεί: είναι χάρτινο, έχει πάνω του ζωγραφισμένα τα μεταλλικά νομίσματα, στα οποία αντιστοιχεί η αξία του και που λόγω του βάρους τους οι Κινέζοι το αποκαλούν «ιπτάμενο χρήμα». Αυτή είναι και η γένεση του χαρτονομίσματος.

Επιταχύνοντας την πορεία μας στο χρόνο, θα φτάσουμε στις αρχές του 19^{ου} αιώνα μ.Χ., στην τουρκοκρατούμενη Ελλάδα, όπου επίσημο νόμισμα ήταν το ασημένιο **γρόσι**. Οι μεταλλικές υποδιαιρέσεις του, οι «παράδες», ήταν υποτιμημένες λόγω συχνών νοθειών στην περιεκτικότητά τους σε ασήμι.

Τό το γρόσι
ο «Φοίνικα»

85 «Όταν προς τα τέλη του 7^{ου} π.Χ. αιώνα στις όχθες του Πακτωλού ποταμού, οι μικρασιάτες Έλληνες, χέρι - χέρι με τους Λύδιους, επινοούσαν το νόμισμα στην κερματική μορφή που το γνωρίζει και το χρησιμοποιεί ακόμη και σήμερα ο πολιτισμένος κόσμος, ασφαλώς δε μπορούσαν να φανταστούν ότι ταυτόχρονα πρόσφεραν στην ανθρωπότητα έναν νέο Θεό...» Χαιρετισμός της Μελίνας Μερκούρη το 1988 στην έκθεση «Ο πρώτος αιώνας του Νομισματικού Μουσείου»

«Φοίνικας»),
κυκλοφόρησε τον
Ιούνιο του 1831. Τα
χαρτονομίσματα της
περιόδου αυτής, είχαν
μόνο μία όψη.

Με την έναρξη του Απελευθερωτικού Αγώνα, η ανάγκη εύρεσης οικονομικών πόρων, ήταν άμεση. Η προσωρινή διοίκηση της επαναστατημένης Ελλάδος, προχώρησε στην έκδοση ομολόγων σε γρόσια με τόκο 8% ετησίως. Τα έντοκα γραμμάτια που υπέγραψε ο «Μινίστρος της Οικονομίας», Πανούτσος Νοταράς, αποτέλεσαν τον πρόδρομο των μετέπειτα ελληνικών χαρτονομισμάτων.

Στην Δ' Εθνοσυνέλευση στο Άργος, τον Ιούλιο του 1829, ο Ιωάννης Καποδίστριας, πρώτος κυβερνήτης της Ελλάδος, κατέθεσε σχέδιο για το πρώτο νόμισμα της ελληνικής πολιτείας, τον αργυρό «Φοίνικα», που θα υποδιαιρείται στο εξής σε 100 λεπτά. Έτσι άρχισε το 1829 η κοπή των πρώτων ελληνικών νομισμάτων, το μέταλλο των οποίων συγκεντρώθηκε, για τα ασημένια από τις νηοψίες πλοίων και για τα χάλκινα από λάφυρα των Τούρκων.

Το πρώτο ελληνικό χαρτονόμισμα κυκλοφορεί δύο χρόνια αργότερα, τον Ιούνιο του 1831, λόγω έλλειψης ασημιού (ψήφισμα 3851/Κ2). Η εκτύπωση έγινε από την Εθνική Χρηματιστική Τράπεζα, την οποία είχε ιδρύσει ο Κυβερνήτης το 1928.

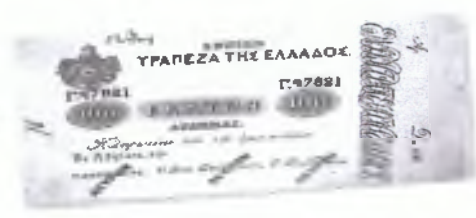
Με το ερχομό του βασιλιά Όθωνα τον Ιανουάριο του 1833 έχουμε την πρώτη νομισματική μεταρρύθμιση, όπου αντικαθίσταται ο Φοίνικας, με τη **δραχμή**. Τον Αύγουστο του ίδιου έτους, θα απαγορευθεί η κυκλοφορία των τουρκικών γροσίων. Η δραχμή ορίζεται ως επίσημο νόμισμα στις 8 Φεβρουαρίου του 1833. Το νέο μεταλλικό νόμισμα, έχει βάρος 4,447 γραμμάρια από τα οποία 4,029 ήταν καθαρό ασήμι και τα 0,448 χαλκός. Οι πρώτες μεταλλικές δραχμές «κόπηκαν» στη Βαυαρία και η ισοτιμία τους με τα ευρωπαϊκά νομίσματα, ορίστηκε στα 0,895 του γαλλικού χρυσού φράγκου.

Την επόμενη χρονιά θα καταργηθεί και η Εθνική Χρηματιστική Τράπεζα. Με νόμο που εξεδόθη στις 25 Ιανουαρίου του 1836, η κυβέρνηση Όθωνα, όρισε τα σχετικά της ίδρυσης της «Εθνικής Τραπέζης».

Η Εθνική Τράπεζα ιδρύθηκε το 1841 από τον Ελβετό φιλέλληνα Εϋνάρ και αντιπρόσωπός της στην Ελλάδα, ήταν ο Γεώργιος Σταύρου. Άρχισε να λειτουργεί στις 22 Ιανουαρίου του 1842, με δικαίωμα έκδοσης χαρτονομισμάτων για 25 χρόνια.

Μέσα στους εννέα πρώτους μήνες λειτουργίας της, κυκλοφόρησε τα πρώτα χαρτονομίσματα των 25, 50, 100 και 500 δραχμών, που θα τυπωθούν στη Γαλλία και θα αποκτήσουν έως και 3% υψηλότερη αξία από το αντίστοιχο μεταλλικό νόμισμα της εποχής.

Η έκδοση αυτή από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, εκτυπώθηκε στο Λονδίνο το 1852.

Το νόμισμα των 100 δραχμών κλοφόρησε το 1867 και είχε σπάσει 5x100 χιλ., η βασιλεία του βασιλιά Α΄.

Δείγμα της καλής αποδοχής των χαρτονομισμάτων της Εθνικής Τράπεζας είναι και η απόφαση του κράτους, σύμφωνα με την οποία ορίζεται, ότι στις συναλλαγές μπορεί να πληρώσει ο συναλλασσόμενος με νόμισμα υψηλότερης αξίας από το οφειλόμενο ποσό και να λάβει πίσω «ρέστα» είτε σε κέρμα, είτε σε χαρτονόμισμα.

Πλέον τα νομίσματα αποκτούν εκτύπωση και στην πίσω όψη και έχουν και τη σήμανση «N» δίπλα στην αριθμητική αναγραφή της ονομαστικής τους αξίας. Πρόκειται για τις νέες δραχμές της Λατινικής Ένωσης.

Η «Λατινική Νομισματική Ένωση» ήταν η προσπάθεια της εποχής για τη νομισματική ενοποίηση μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών (Γαλλία, Ελλάδα, Ιταλία, Ελβετία και Βέλγιο). Βασίστηκε στην αρχή του «διμεταλλισμού», δηλαδή την αποδοχή και των δύο πολύτιμων μετάλλων, χρυσού και αργύρου, σαν βάση της ισοτιμίας των δύο νομισμάτων.

Τα χαρτονομίσματα αποκτούν δύο όψεις.

Το 1892 υποτιμάται η δραχμή κατά 42% έναντι του γαλλικού φράγκου, λόγω των υψηλών δανείων της χώρας μας σε συνάλλαγμα και της πτώσης της τιμής του βασικού εξαγωγικού μας προϊόντος, της σταφίδας. Είναι η χρονιά, όπου ο Χαρίλαος Τρικούπης, μπροστά στην Εθνική Αντιπροσωπεία, θα παραδεχθεί ότι: «Δυστυχώς Επτωχεύσαμεν».

Τα νομίσματα της περιόδου του Κωνσταντίνου Α΄ αναγράφουν «ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ», ενώ το νόμισμα των 50 λεπτών έχει στο κέντρο του σπή.

Το 1897 κυκλοφορεί η δεύτερη έκδοση τραπεζογραμμάτων μικρής αξίας, απόρροια του άτυχου για τη χώρα μας, ελληνοτουρκικού πολέμου.

Ο
Μεσοπόλεμος
τα... έκοψε στη
μέση!

Το 1922 όλα τα χαρτονομίσματα που κυκλοφορούσαν κόπηκαν στη μέση. Το ένα κομμάτι παρέμεινε στον κάτοχο, αντιπροσωπεύοντας τη μισή αναγραφόμενη ονομαστική του αξία. Το άλλο μισό δόθηκε στο κράτος με αντάλλαγμα ομολογίες του «αναγκαστικού δανείου» της 25^{ης} Μαρτίου του 1922, που θα εξοφλείτο από το Δημόσιο τομέα, μέσα στα επόμενα 20 χρόνια, με 6,5% επιτόκιο.

Στις 14 Μαΐου του 1928 ιδρύεται η Τράπεζα της Ελλάδος, σύμφωνα με το Πρωτόκολλο της Γενεύης. Η αξία της δραχμής συνδέθηκε με το χρυσό, σε επίπεδο 1.000 γραμ. χρυσού = 51.212,87 δρχ. μέσω της αγγλικής λίρας (1 αγγλική λίρα = 375 δρχ.).

Το 1932 ξεκινά η ΤτΕ να τυπώνει δικό της νόμισμα, ώστε να εξαντληθούν τα παλιά αποθέματα. Ένα χρόνο πριν, το 1931, η δραχμή «συνδέεται» με το δολάριο (1 δολάριο Η.Π.Α = 77,05δρχ.) για να προστατευθεί από την ελεύθερη υποτίμηση λίρας (20 Σεπτεμβρίου 1931).

Το κέρμα των 10 δρχ. με απεικόνιση τη θεά Δήμητρα, κυκλοφόρησε το 1930.

Η περίοδος 1941 – 1942 για την κατεχόμενη Ελλάδα είναι τραγική.

Το χρήμα αρχίζει να χάνει την αξία του και ο πληθωρισμός συνεχώς ανεβαίνει.

Για να ικανοποιηθούν οι ανάγκες σε χρήμα, τόσο για τις καταβολές που ζητούσαν οι αρχές, όσο και για τις ανάγκες του Δημοσίου, η Τράπεζα της Ελλάδος, αναγκάστηκε να τυπώνει συνέχεια χρήματα. Οι εκδόσεις αυτές, που ονομάζονται «κατοχικές», τυπώθηκαν σε ελληνικά τυπογραφεία.

Παράλληλα, την περίοδο αυτή, θα κυκλοφορήσουν νομίσματα με μεγάλες ονομαστικές αξίες:

- > 20 Δεκεμβρίου 1942 → χαρτονόμισμα των 10.000 δρχ.
- > 12 Αυγούστου 1943 → - // - των 25.000 δρχ.
- > 14 Ιανουαρίου 1944 → χαρτονόμισμα των 50.000 δρχ.

Αργότερα, εκδίδονται χαρτονομίσματα των 100.000 δρχ., των 500.000 δρχ. και του 1.000.000 δρχ. Η κορύφωση ήρθε με τα «κατοχικά» νομίσματα των 10 και 100 δισεκατομμυρίων δραχμών.

Οι περισσότερες συναλλαγές πλέον γίνονται με «αντιπραγματισμό», ανταλλάσσοντας δηλαδή, προϊόντα με προϊόντα ή άλλες αξίες εκτός χρήματος. Ο χρυσός θα έρθει και πάλι στην επιφάνεια, αφού όταν υπήρχε, αποτελούσε το κύριο μέσο συναλλαγής.

Τα 1944, τα συμβεβλημένα με την Τράπεζα της Ελλάδος τυπογραφεία, δούλευαν επί 24ώρου βάσεως, για να καλύψουν τις ημερήσιες ανάγκες σε χρήμα. Ενδεικτικό είναι το απόσπασμα της επιστολής του τότε διευθυντή της Τραπέζης της Ελλάδος, Στυλιανού Γρηγορίου, προ το Διοικητή: *«Αύριο Σάββατο 9 Σεπτεμβρίου, αν δεν είναι δυνατόν όπως διατεθούν για τις ενεργούμενες από την Διεύθυνσή μου πληρωμές, τουλάχιστον 30 δισεκατομμυρίων δραχμών, η Τράπεζα δέον να κλείσει τας πύλας της εις το κοινόν».*

Το ίδιο έτος, στις περιοχές της ελεύθερης Ελλάδος, όπου ο έλεγχος είχε περιέλθει στις ένοπλες δυνάμεις της Εθνικής Αντίστασης, κυκλοφόρησαν σαν χαρτονομίσματα τα ομόλογα της πολιτικής Επιτροπής Εθνικής Αντίστασης (Π.Ε.Ε.Α). Τα ομόλογα της Π.Ε.Ε.Α δεν αναφέρονταν σε δραχμές, καθώς το χρήμα είχε χάσει κάθε αξία, αλλά σε οκάδες σιταριού και σε περίπτωση παραχάραξης, η τιμωρία ήταν θάνατος.

Επίσης, κυκλοφόρησαν οι εκδόσεις «Μέσης Ανατολής», που ήσαν νομίσματα που τύπωσε η εξόριστη ελληνική κυβέρνηση και κυκλοφόρησαν μετά την απελευθέρωση. Η ιδιαιτερότητά τους, ήταν ότι δεν είχαν ημερομηνία έκδοσης όταν τυπώνονταν στην Αγγλία, καθώς ήταν άγνωστο αν και πότε θα κυκλοφορούσαν στην Ελλάδα.

Η «χρυσοφιλία»
& οι υποτιμήσεις

Κατάλοιπο της Κατοχής θα παραμείνει η χρυσή λίρα, που αποτελεί ακόμη σίγουρο μέσο για αποταμίευση ή και συναλλαγές. Η «χρυσοφιλία» αυτή θα συνεχιστεί έως το 1966.

Το Νοέμβριο του 1944 η κυβέρνηση Γεωργίου Παπανδρέου κυκλοφορεί το μεγαλύτερο «κατοχικό» χαρτονόμισμα των 100 δις δραχ., ενώ παράλληλα δημιουργείται και η «νέα δραχμή», που αντιστοιχεί σε 50 δις κατοχικές παλιές δραχμές.

Το μεγαλύτερο χαρτονόμισμα των 100 δις δραχ., κυκλοφόρησε το Νοέμβριο του 1944 από την κυβέρνηση Γεωργίου Παπανδρέου.

Από το 1947, η Τράπεζα της Ελλάδος, θα αρχίσει να τυπώνει τα νομίσματά της στην Ελλάδα, μέσω του νέου «Ιδρύματος της Τραπεζικής της Ελλάδος». Την ίδια χρονιά, η δραχμή θα υποτιμηθεί πέντε φορές έναντι των ξένων νομισμάτων με άμεσους ή έμμεσους τρόπους.

Η δραχμή υπέστη περισσότερες από πέντε υποτιμήσεις από το 1947 και έδωσε τελικά τα σκήπτρα της στο ευρώ.

Το Απρίλιο του 1953, οι Έλληνες θα ακούσουν από το ραδιόφωνο την κατά 50% υποτίμηση του εθνικού μας νομίσματος έναντι του δολαρίου (1 δολάριο Η.Π.Α = 30.000 δρχ.). Η ισοτιμία αυτή θα διατηρηθεί για πολλά χρόνια και ίσως η απόφαση αυτή να αποτελέσει τον βασικότερο παράγοντα για την οικονομική ισορροπία των ετών 1953 – 1972.

Το 1954, θα αφαιρεθούν από τη δραχμή τα τρία μηδενικά και το παλιό χαρτονόμισμα ανταλλάσσεται με νέο νόμισμα, που φαίνεται πιο αξιόπιστο και λιγότερο πληθωριστικό.

Τον Μάρτιο του 1957, με την υπογραφή της συνθήκης της Ρώμης, τοποθετούνται οι βάσεις για τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΟΚ). Μετά από 24 χρόνια, τον Ιανουάριο του 1981, η Ελλάδα θα γίνει το 10^ο πλήρες μέλος της ΕΟΚ.

Η δεκαετία του '80 ξεκινά με έντονες πληθωριστικές πιέσεις και η περίοδος χαρακτηρίζεται από διαρκή διολίσθηση του εθνικού νομίσματος. Το 1983 η δραχμή υποτιμάται και τον Αύγουστο του 1984 κυκλοφορεί το 5χίλιο.

Το 1995 κάνει την εμφάνισή του στην Ελληνική αγορά το 10χίλιο και το 1996 το χαρτονόμισμα των 200 δραχμών. Τον Απρίλιο του ίδιου έτους, έχουμε για πρώτη φορά μετά από 22 χρόνια μονοψήφιο πληθωρισμό και τον Μάρτιο του 1998 η δραχμή υποτιμάται έναντι του ευρώ, για να κλειδώσει η ισοτιμία με την οποία θα μπει στην ευρωζώνη (περίπου 353 δρχ.).

Δύο από τα πιο «πρόσφατα» νομίσματα στην ιστορία της δραχμής. Το 10χίλιο, κυκλοφόρησε το 1995 και ένα χρόνο αργότερα το 200άρι.

Τον Ιανουάριο του 2000 η δραχμή ανατιμάται, για να καθοριστεί η νέα της ισοτιμία στις 340,75 δραχμές ανά ευρώ.

Τα τελευταία νέα νομίσματα που κόπηκαν σε δραχμές, ήταν το 2000, τα κέρματα των 500 δραχμών, που είχαν και συλλεκτική αξία.

Τέλος, στο πρώτο δίμηνο του 2002, η γνωστή παλιά δραχμή, που πέρασε τόσα από το 1832 μέχρι σήμερα, έπαψε να υφίσταται προς χάριν του «ευρώ»⁸⁶.

⁸⁶ Πηγές: ΤΑ ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΝΕΩΤΕΡΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ 1828 – 2000 (Εκδόσεις Πυλαρινός),
ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ (Υπουργείο Πολιτισμού – Νομισματικό Μουσείο) &
Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΟΣ – ΑΠΟ ΤΟΝ ΦΟΙΝΙΚΑ ΣΤΟ
ΕΥΡΩ (Pc – Cd Rom Finatec Multimedia) <http://www.geocities.com/coinscollectors>

ΧΑΡΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ ΕΥΡΩ

Το χαρτονόμισμα των 5 ευρώ είναι γκρι χρώματος. Έχει διαστάσεις 120 x 62 χιλιοστά και απεικονίζει τον κλασικό αρχιτεκτονικό ρυθμό. Η ισοτιμία του σε δραχμές, είναι 1.704

Το χαρτονόμισμα των 10 ευρώ έχει κόκκινο χρώμα, διαστάσεις 127 x 67 χιλιοστά και απεικονίζει τη ρωμανική περίοδο. Η ισοτιμία του σε δραχμές είναι 3.408 δρχ.

Το χαρτονόμισμα των 20 ευρώ έχει μπλε χρώμα, διαστάσεις 133 x 72 χιλιοστά και απεικονίζει τη γοτθική περίοδο. Η ισοτιμία του σε δραχμές, είναι 6.815 δρχ.

Το χαρτονόμισμα των 50 ευρώ είναι πορτοκαλί χρώματος. Έχει διαστάσεις 140 x 77 χιλιοστά και απεικονίζει την αναγεννησιακή περίοδο. Η ισοτιμία του σε δραχμές είναι 17.038 δρχ.

Το χαρτονόμισμα των 100 ευρώ έχει χρώμα πράσινο, διαστάσεις 147 x 82 χιλιοστά και απεικονίζει την περίοδο μπαρόκ και ροκοκό. Η ισοτιμία του σε δραχμές είναι 34.075 δρχ.

Το χαρτονόμισμα των 200 ευρώ έχει κίτρινο – καφέ χρώμα, διαστάσεις 153 x 82 χιλιοστά και απεικονίζει την εποχή του σιδήρου και του γυαλιού. Η ισοτιμία του σε δραχμές είναι 68.150 δρχ.

Το χαρτονόμισμα των 500 ευρώ είναι μωβ χρώματος, έχει διαστάσεις 160 x 82 χιλιοστά και απεικονίζει τη μοντέρνα αρχιτεκτονική του 20^{ου} αιώνα. Η ισοτιμία του σε δραχμές είναι 170.375 δρχ.

ΚΕΡΜΑΤΑ ΕΥΡΩ

1 ΛΕΠΤΟ

Στο κέρμα του 1 λεπτού απεικονίζεται μια τριήρης, που αποτελούσε το κυριότερο πλοίο του στόλου της Αθηναϊκής Δημοκρατίας, των κλασικών χρόνων.

2 ΛΕΠΤΑ

Στο κέρμα των 2 λεπτών, απεικονίζεται ο δρόμωνας ή κορβέτα, ένας από τους τύπους των πλοίων που χρησιμοποιήθηκαν κατά την διάρκεια του Εθνικού Απελευθερωτικού Αγώνα το 1821.

5 ΛΕΠΤΑ

Στο κέρμα των 5 λεπτών απεικονίζεται ένα δεξαμενόπλοιο.

10 ΛΕΠΤΑ

Στο κέρμα των 10 λεπτών απεικονίζεται η μορφή του Ρήγα Φεραίου – Βελεσπινλή, φυσιογνωμία του Ελληνικού Διαφωτισμού, που οραματίστηκε την απελευθέρωση των Βαλκανίων από την Οθωμανική κυριαρχία και τη δημιουργία νέου κρατικού σχήματος στα Βαλκάνια.

20 ΛΕΠΤΑ

Στο κέρμα των 20 λεπτών απεικονίζεται η μορφή του Ιωάννη Καποδίστρια, του πρώτου κυβερνήτη της Ελλάδος, μετά την απελευθέρωση (1828 – 1831).

50 ΛΕΠΤΑ

Στο κέρμα των 50 λεπτών απεικονίζεται η μορφή του Ελευθέριου Βενιζέλου, της σημαντικότερης πολιτικής φυσιογνωμίας της χώρας μας τον 20^ο αιώνα, που συνέβαλε αποφασιστικά στον εκσυγχρονισμό του κράτους και την απελευθέρωση ελληνικών εδαφών.

1 ΕΥΡΩ

Στο κέρμα του 1 ευρώ απεικονίζεται αντίγραφο όψης αθηναϊκού τετραδράχμου του 5^{ου} π.Χ. αιώνα, που φέρει παράσταση γλαύκας, συμβόλου της θεάς Αθηνάς.

2 ΕΥΡΩ

Τέλος στο κέρμα των 2 ευρώ απεικονίζεται η απαγωγή τη ζευρώπης από τον μεταμορφωμένο σε ταύρο Δία, όπως απεικονίζεται σε ψηφιδωτό του 3^{ου} μ.Χ. αιώνα, που βρέθηκε στη Σπάρτη.

Διάμετρος (χιλ.): 25,75
Πάχος (χιλ.): 2,20
Βάρος (γραμ.): 8,50

Σχήμα: στρογγυλό
Χρώμα: εξωτερικό: ασημί, εσωτερικό: χρυσό
Σύνθεση: εξωτερικό: κράμα χαλκού-νικελίου, εσωτερικό σε τρία στρώματα: κράμα ορειχάλκου-νικελίου, νικέλιο, κράμα ορειχάλκου-νικελίου
Στεφάνη: με γράμματα και λεπτή οδόντωση

Διάμετρος (χιλ.): 23,25
Πάχος (χιλ.): 2,33
Βάρος (γραμ.): 7,50

Σχήμα: στρογγυλό
Χρώμα: εξωτερικό: χρυσό, εσωτερικό: ασημί
Σύνθεση: εξωτερικό: κράμα ορειχάλκου-νικελίου, εσωτερικό σε τρία στρώματα: κράμα χαλκού-νικελίου, νικέλιο, κράμα χαλκού-νικελίου
Στεφάνη: διακεκομμένη οδόντωση

Διάμετρος (χιλ.): 24,25
Πάχος (χιλ.): 2,38
Βάρος (γραμ.): 7,80

Σχήμα: στρογγυλό
Χρώμα: χρυσό
Σύνθεση: κράμα Nordic gold (μη νικελιούχο)
Στεφάνη: μορφοποιημένη με λεπτά τελειώματα

Διάμετρος (χιλ.): 19,75
Πάχος (χιλ.): 1,93
Βάρος (γραμ.): 4,10

Σχήμα: στρογγυλό
Χρώμα: χρυσό
Σύνθεση: κράμα Nordic gold (μη νικελιούχο)
Στεφάνη: μορφοποιημένη με λεπτά τελειώματα

**Κέρμα των
10 λεπτών**

Διάμετρος (χιλ.): 22,25
Πάχος (χιλ.): 2,14
Βάρος (γραμ.): 5,74

Σχήμα: σχήμα ισπανικού άνθους
Χρώμα: χρυσό
Σύνθεση: κράμα Nordic gold (μη νικελιούχο)
Στεφάνη: απλή

**Κέρμα των
5 λεπτών**

Διάμετρος (χιλ.): 21,25
Πάχος (χιλ.): 1,67
Βάρος (γραμ.): 3,92

Σχήμα: στρογγυλό
Χρώμα: χαλκόχρωμο
Σύνθεση: επιχαλκωμένος χάλυβας
Στεφάνη: λεία

**Κέρμα των
2 λεπτών**

Διάμετρος (χιλ.): 18,75
Πάχος (χιλ.): 1,67
Βάρος (γραμ.): 3,06

Σχήμα: στρογγυλό
Χρώμα: χαλκόχρωμο
Σύνθεση: επιχαλκωμένος χάλυβας
Στεφάνη: λεία με αυλάκωση

**Κέρμα του
1 λεπτού**

Διάμετρος (χιλ.): 16,25
Πάχος (χιλ.): 1,67
Βάρος (γραμ.): 2,30

Σχήμα: στρογγυλό
Χρώμα: χαλκόχρωμο
Σύνθεση: επιχαλκωμένος χάλυβας
Στεφάνη: λεία

Η Έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος για τη Νομισματική πολιτική 2003 - 2004

29 Μαρτίου 2004

Υποβλήθηκε σήμερα στη Βουλή των Ελλήνων και το Υπουργικό Συμβούλιο η Έκθεση της Τράπεζας της Ελλάδος για τη Νομισματική Πολιτική 2003 - 2004, όπως προβλέπεται στο Καταστατικό της Τράπεζας. Την Έκθεση παρέδωσε στην Πρόεδρο της Βουλής κυρία Άννα Ψαρούδα - Μπενάκη ο Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος κ. Νικόλαος Χ. Γκαργκάνας.

Στην Έκθεση εξετάζονται οι νομισματικές εξελίξεις και η πορεία της οικονομίας στη ζώνη του ευρώ και την Ελλάδα κατά το 2003, το τρίτο έτος μετά την υιοθέτηση του ευρώ και της ενιαίας νομισματικής πολιτικής από τη χώρα μας.

Παρουσιάζονται επίσης εκτιμήσεις για τις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας το 2004, επισημαίνονται ορισμένα στοιχεία αβεβαιότητας όσον αφορά την εξέλιξη του πληθωρισμού και αναδεικνύονται οι σημαντικές προκλήσεις που εξακολουθούν να υπάρχουν για την οικονομική πολιτική και τους κοινωνικούς εταίρους.

Σύμφωνα με την Έκθεση, η ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας ενισχύθηκε σημαντικά στη διάρκεια του δεύτερου εξαμήνου του 2003. Επίσης βελτιώθηκαν οι προσδοκίες για περαιτέρω επιτάχυνση της ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας στη διάρκεια του 2004.

Στη ζώνη του ευρώ, το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) προχώρησε σε περαιτέρω χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής κατά το πρώτο εξάμηνο του 2003, μειώνοντας τα βασικά επιτόκια δύο φορές, το Μάρτιο και τον Ιούνιο, κατά 75 μονάδες βάσης συνολικά.

Από τον Ιούνιο έως σήμερα, τα βασικά επιτόκια της ΕΚΤ παραμένουν σταθερά σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα, καθώς η οικονομική ανάκαμψη στη ζώνη του ευρώ είναι σταδιακή και ο πληθωρισμός διατηρείται πλησίον του 2%.

Η οικονομική δραστηριότητα στη ζώνη του ευρώ άρχισε να ανακάμπτει από το τρίτο τρίμηνο του 2003 και προβλέπεται περιορισμένη επιτάχυνση του ρυθμού οικονομικής ανόδου κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους.

Ο πληθωρισμός εκτιμάται ότι θα υποχωρήσει και θα παραμείνει σε επίπεδο λίγο πιο κάτω από το 2%, το οποίο αντιστοιχεί σε σταθερότητα των τιμών σύμφωνα με τον ορισμό της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Στην ελληνική οικονομία, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος, το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 4,0% το 2003, έναντι 3,8% το 2002. (Σχετικά με τις πρόσφατες προσωρινές τριμηνιαίες εκτιμήσεις της ΕΣΥΕ για αύξηση του ΑΕΠ κατά 4,7% το 2003, επισημαίνεται στην Έκθεση ότι αυτές δεν στηρίζονται σε πλήρη στοιχεία και είναι πιθανό να αναθεωρηθούν. Ήδη, ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών ανακοίνωσε στη Βουλή στις 22.3.2004 ότι, σύμφωνα με τις υπηρεσίες του Υπουργείου, η αύξηση του ΑΕΠ το 2003 εκτιμάται σε 4,2%). Στην αύξηση του ΑΕΠ συνετέλεσε κυρίως η ισχυρή άνοδος της εγχώριας ζήτησης και η ανάκαμψη της εξωτερικής ζήτησης για αγαθά, ενώ παράλληλα η απασχόληση αυξήθηκε ταχύτερα από ό,τι το 2002.

Ο ετήσιος ρυθμός αύξησης της συνολικής χρηματοδότησης της οικονομίας από τα Νομισματικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα (δηλ. τράπεζες και αμοιβαία κεφάλαια διαθέσιμων) επιβραδύνθηκε σημαντικά στη διάρκεια του 2003 (σε 3,2% το τέταρτο τρίμηνο του έτους, από 7,1% το τέταρτο τρίμηνο του 2002). Η επιβράδυνση αυτή οφείλεται κυρίως στη μεγάλη μείωση της χρηματοδότησης της γενικής κυβέρνησης από τα ΝΧΙ (τέταρτο τρίμηνο 2003: -15,9%, τέταρτο τρίμηνο 2002: -5,2%), καθώς οι αυξημένες δανειακές ανάγκες του Δημοσίου καλύφθηκαν με εισροές κεφαλαίων από το εξωτερικό και με την αύξηση της διακράτησης κρατικών τίτλων από τον εγχώριο μη τραπεζικό τομέα (ιδιώτες και επιχειρήσεις).

Ο ετήσιος ρυθμός ανόδου των δανείων προς τα νοικοκυριά υποχώρησε σε 28,2% το τέταρτο τρίμηνο του 2003 (τέταρτο τρίμηνο 2002: 33,1%), ενώ ο ετήσιος ρυθμός αύξησης των δανείων προς τις επιχειρήσεις διαμορφώθηκε στο 11,0% το τέταρτο τρίμηνο 2003 (τέταρτο τρίμηνο 2002: 11,4%).

Παρά τους υψηλούς ρυθμούς αύξησης της χρηματοδότησης των νοικοκυριών κατά τα τελευταία έτη, το υπόλοιπο του συνόλου των δανείων προς τα νοικοκυριά ως ποσοστό του ΑΕΠ παραμένει σχετικά χαμηλό στην Ελλάδα και το 2003 διαμορφώθηκε σε 26,2%, έναντι 48,9% στη ζώνη του ευρώ.

Τα επιτόκια των τραπεζικών καταθέσεων και χορηγήσεων στην Ελλάδα παρουσίασαν γενικά πτωτική πορεία το 2003, ακολουθώντας την εξέλιξη των επιτοκίων στην αγορά χρήματος στη ζώνη του ευρώ. Τα επιτόκια καταθέσεων και χορηγήσεων, παρά τη μείωσή τους, παραμένουν γενικά σε υψηλότερο επίπεδο από ό,τι κατά μέσον όρο τα αντίστοιχα επιτόκια στη ζώνη του ευρώ. Όσον αφορά τα επιτόκια χορηγήσεων, οι μεγαλύτερες αποκλίσεις παρατηρούνται στα καταναλωτικά δάνεια και οι μικρότερες στα επιχειρηματικά δάνεια μεγάλου ύψους.

Με βάση ένα σύνολο δεδομένων και υποθέσεων (που αναφέρονται αναλυτικά στην Έκθεση), προβλέπεται ότι ο ρυθμός ανόδου της ελληνικής οικονομίας θα διατηρηθεί υψηλός το 2004 και θα διαμορφωθεί στο 4,1%, εξακολουθώντας να υπερβαίνει σημαντικά το ρυθμό ανάπτυξης της ζώνης του ευρώ ως συνόλου.

Η εγχώρια ζήτηση παραμένει η κύρια συνιστώσα της τελικής ζήτησης που θα συμβάλει στην αύξηση του ΑΕΠ κατά το τρέχον έτος, αλλά η συμβολή αυτή θα περιοριστεί σε σύγκριση με πέρυσι, δεδομένου ότι έχουν ήδη σχεδόν ολοκληρωθεί τα επενδυτικά προγράμματα που συνδέονταν με την προετοιμασία για τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

Αντίθετα, η συμβολή του εξωτερικού τομέα στην αύξηση του ΑΕΠ, η οποία ήταν αρνητική το 2003, αναμένεται να είναι θετική το 2004. Ειδικότερα, οι τουριστικές εισπράξεις θα είναι υψηλές λόγω της διεξαγωγής των Ολυμπιακών Αγώνων, οι εισπράξεις από ναυτιλιακές υπηρεσίες θα αυξηθούν περαιτέρω λόγω της προβλεπόμενης θετικής εξέλιξης του παγκόσμιου εμπορίου και η άνοδος των εξαγωγών αγαθών θα είναι ταχύτερη λόγω της ενίσχυσης της οικονομικής δραστηριότητας παγκοσμίως.

Ο μέσος ετήσιος ρυθμός του πληθωρισμού στην Ελλάδα υποχώρησε στο 3,4% το 2003 (από 3,9% το 2002) βάσει του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (Εν.Δ.Τ.Κ.).

Τον Ιανουάριο και το Φεβρουάριο του τρέχοντος έτους ο πληθωρισμός βάσει του Εν.Δ.Τ.Κ. υποχώρησε περαιτέρω στο 3,1% και στο 2,6% αντίστοιχα. Η απόκλιση του πληθωρισμού στην Ελλάδα από το μέσο ετήσιο πληθωρισμό στη ζώνη του ευρώ μειώθηκε σε 1,1 εκατοστιαία μονάδα το πρώτο δίμηνο του 2004, από 1,4 εκατοστιαία μονάδα κατά μέσον όρο στην τριετία 2001-2003.

Εξάλλου, με βάση το Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (Δ.Τ.Κ.) ο μέσος ετήσιος ρυθμός του πληθωρισμού διαμορφώθηκε στο 3,5% το 2003. Ο πυρήνας του πληθωρισμού, όπως μετρείται με τον ετήσιο ρυθμό μεταβολής του Εν.Δ.Τ.Κ. χωρίς τις τιμές της ενέργειας και των μη επεξεργασμένων ειδών διατροφής, επίσης υποχώρησε το 2003, αλλά παρέμεινε σχετικά υψηλός (3,1%), γεγονός που οφείλεται αφενός στην ύπαρξη συνθηκών υπερβάλλουσας ζήτησης σε βασικούς τομείς της οικονομίας και αφετέρου στις μη ικανοποιητικές συνθήκες ανταγωνισμού σε ορισμένες αγορές (οι οποίες δεν λειτουργούν αποτελεσματικά).

Το 2004 εκτιμάται ότι θα εκδηλωθούν ανοδικές πιέσεις στον πληθωρισμό. Συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι θα επιταχυνθεί ο ρυθμός ανόδου του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος και εκτιμάται ότι η διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων θα ενισχύσει τα φαινόμενα υπερβάλλουσας ζήτησης. Ωστόσο, οι πιέσεις αυτές θα αντισταθμιστούν — κατά το μεγαλύτερο μέρος — από την αντιπληθωριστική επίδραση της ανατίμησης του ευρώ, η οποία θα εξουδετερώσει την προβλεπόμενη αύξηση της μέσης ετήσιας τιμής του αργού πετρελαίου σε δολάρια Η.Π.Α.

Επομένως, προβλέπεται ότι ο μέσος ετήσιος πληθωρισμός με βάση τον Δ.Τ.Κ. θα παραμείνει ουσιαστικά στο επίπεδο του 2003 ή θα παρουσιάσει οριακή μόνο επιτάχυνση.

Υπάρχουν όμως εφέτος εντονότερα από ό,τι συνήθως στοιχεία αβεβαιότητας, όπως είναι η εξέλιξη της διεθνούς τιμής του πετρελαίου, το ακριβές μέγεθος της επίδρασης στον πληθωρισμό από την υπερβάλλουσα ζήτηση στην οικονομία, ιδίως κατά την περίοδο διεξαγωγής των Ολυμπιακών Αγώνων, καθώς και οι μισθολογικές αυξήσεις και ο ρυθμός ανόδου του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος.

Τα στοιχεία αυτά είναι δυνατόν να επηρεάσουν δυσμενώς την πορεία του πληθωρισμού σε σχέση με τη βασική πρόβλεψη. Επίσης, παρά τα επιτεύγματα της περιόδου της προσπάθειας για την ένταξη στη ζώνη του ευρώ, τα οποία έχουν συμβάλει στην ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας με υψηλούς ρυθμούς, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές προκλήσεις για την οικονομική πολιτική.

Το ποσοστό ανεργίας μειώνεται με αργούς ρυθμούς και είναι το τρίτο υψηλότερο στην ΕΕ (σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία της Eurostat).

Ο πληθωρισμός διατηρείται σταθερά πάνω από το μέσο όρο της ζώνης του ευρώ. Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία που υποβλήθηκαν την 1η Μαρτίου στην Eurostat από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών και δημοσιεύθηκαν από την Eurostat στις 16 Μαρτίου, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης διευρύνθηκε το 2003, ενώ ο λόγος του δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ μειώθηκε μόνο οριακά και παραμένει άνω του 100% του ΑΕΠ.

Επιπλέον, στις 20 Μαρτίου, δηλαδή μετά την εκτύπωση της Έκθεσης, η Κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι προχωρεί άμεσα, σε συνεργασία με τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε πλήρη δημοσιονομική απογραφή.

Σύμφωνα με τις νεότερες αυτές εκτιμήσεις, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης ως ποσοστό του ΑΕΠ "άγγιξε ή ξεπέρασε" το 2,7% του ΑΕΠ το 2003 (όπως δήλωσε ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών στις 22 Μαρτίου), δηλαδή διαμορφώθηκε σε επίπεδο σημαντικά υψηλότερο από αυτό που ανακοίνωσε η Eurostat στις 16 Μαρτίου.

Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών έχει διευρυνθεί και επί τέσσερα έτη είναι γύρω στο 6% του ΑΕΠ, αν και το 2003 μειώθηκε στο 5,7% του ΑΕΠ.

Προκλήσεις παραμένουν επίσης στον τραπεζικό τομέα, όπου αυξάνεται η σημασία της προληπτικής εποπτείας, ιδιαίτερα αν ληφθεί υπόψη η μεγάλη πιστωτική επέκταση που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια προς τον ιδιωτικό τομέα.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, και με δεδομένη τη διατήρηση χαλαρών νομισματικών συνθηκών μετά την ένταξη της χώρας στη ζώνη του ευρώ, είναι αναγκαίο:

- ⇒ Πρώτον, οι κοινωνικοί εταίροι να συμβάλουν, μέσω της διαμόρφωσης των μισθολογικών αυξήσεων και της τιμολογιακής πολιτικής, στην επίτευξη της σταθερότητας των τιμών και στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.
- ⇒ Δεύτερον, η δημοσιονομική πολιτική, να συμβάλει και αυτή στη μείωση του πληθωρισμού, καθώς και στη διασφάλιση της σταθερότητας των δημόσιων οικονομικών μεσοπρόθεσμα.
- ⇒ Τρίτον, οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις να προχωρήσουν ταχύτερα, με τελικό στόχο τη διατήρηση υψηλών ρυθμών ανάπτυξης στο μέλλον.

Ειδικότερα, οι κοινωνικοί εταίροι πρέπει κατά τις συλλογικές διαπραγματεύσεις να επιδιώξουν τη σύναψη συμφωνιών που θα συμβάλουν στον περιορισμό των πληθωριστικών πιέσεων. Μέχρι μάλιστα να εξαλειφθεί η προς τα άνω απόκλιση του πληθωρισμού στην Ελλάδα από το μέσο πληθωρισμό στη ζώνη του ευρώ, είναι σκόπιμο η αύξηση των πραγματικών αποδοχών να υπολείπεται της αύξησης της παραγωγικότητας. Αυτό σημαίνει ότι οι κοινωνικοί εταίροι πρέπει να συμβάλουν ώστε ο ρυθμός ανόδου των ονομαστικών αποδοχών να συγκλίνει σταδιακά προς το άθροισμα του ρυθμού ανόδου της παραγωγικότητας στην Ελλάδα και του μέσου πληθωρισμού στη ζώνη του ευρώ.

Στην περίπτωση αυτή, ο πληθωρισμός στην Ελλάδα θα συγκλίνει και αυτός σταδιακά προς το μέσο πληθωρισμό στη ζώνη του ευρώ και ο ρυθμός ανόδου των πραγματικών αποδοχών τελικά θα συγκλίνει προς το ρυθμό ανόδου της παραγωγικότητας, εφόσον όλοι οι άλλοι παράγοντες παραμένουν σταθεροί. Οι επιχειρήσεις πρέπει, από την πλευρά τους, να συμβάλουν στη μείωση του πληθωρισμού με την άσκηση κατάλληλης τιμολογιακής πολιτικής.

Όσον αφορά τη δημοσιονομική πολιτική, η πρόοδος κατά την τριετία 2001-2003 ήταν σημαντικά βραδύτερη από τους στόχους που είχαν αρχικά τεθεί στο Πρόγραμμα Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

Το 2003, σύμφωνα με τα στοιχεία που υποβλήθηκαν από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών στην Eurostat την 1η Μαρτίου και δημοσιεύθηκαν στις 16 Μαρτίου (Δελτίο τύπου της Eurostat No. 38/16.3.2004), το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης, σε εθνικολογιστική βάση, έφθασε το 1,7% του ΑΕΠ, ενώ στο Επικαιροποιημένο Πρόγραμμα Σταθερότητας και Ανάπτυξης του Δεκεμβρίου του 2003 είχε γίνει η εκτίμηση ότι θα φθάσει το 1,4% και στο Πρόγραμμα του Δεκεμβρίου του 2002 είχε τεθεί στόχος να διαμορφωθεί στο 0,9%. Επίσης ο λόγος του χρέους της γενικής κυβέρνησης προς το ΑΕΠ διαμορφώθηκε στο 102,4% (έναντι 101,7% που είχε εκτιμηθεί το Δεκέμβριο του 2003). Στην ανακοίνωση της Eurostat επισημαίνεται μάλιστα ότι, επειδή συνεχίζονται οι συζητήσεις με την Ε.Σ.Υ.Ε., τα στοιχεία αυτά πρέπει να θεωρούνται προσωρινά και είναι ενδεχόμενο να αναθεωρηθούν.

Ήδη, όπως αναφέρθηκε, η Κυβέρνηση ανακοίνωσε στις 22 Μαρτίου ότι, σύμφωνα με τις πρώτες ενδείξεις, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης ως ποσοστά του ΑΕΠ άγγιξε ή ξεπέρασε το 2,7% του ΑΕΠ το 2003.

Η Τράπεζα της Ελλάδος εκτιμά ότι, επειδή πρέπει να περιοριστούν οι πληθωριστικές πιέσεις, αλλά και επειδή το επίπεδο των δημοσιονομικών υποχρεώσεων που θα προκύψουν στο μέλλον θα είναι υψηλό.

Κυρίως εξαιτίας της γήρανσης του πληθυσμού, είναι επείγουσα η ανάγκη για εντονότερες προσπάθειες δημοσιονομικής προσαρμογής, εάν μάλιστα ληφθούν υπόψη η χαλάρωση της δημοσιονομικής πολιτικής τα τελευταία τρία χρόνια και ιδιαίτερα οι σημαντικές αποκλίσεις που παρατηρήθηκαν το 2003 σε σχέση με τους στόχους που είχαν τεθεί.

Ειδικότερα, για να είναι ταχύτερη η μείωση του δημόσιου χρέους, είναι απολύτως αναγκαία η επίτευξη υψηλότερων πρωτογενών πλεονασμάτων. Η εμπειρία από άλλες χώρες δείχνει ότι η δημοσιονομική εξυγίανση μπορεί να επιτευχθεί και να διαφυλαχθεί αν βασιστεί σε μείωση των πρωτογενών δαπανών και όχι σε ευκαιριακή αύξηση των εσόδων ή σε εξοικονόμηση δαπανών για τόκους.

Τέλος οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις πρέπει να συμβάλουν ώστε να μειωθεί το υψηλό ποσοστό ανεργίας, να βελτιωθεί η παραγωγικότητα και να ενισχυθεί η αποτελεσματική λειτουργία της οικονομίας.

Αυτό σημαίνει ότι απαιτούνται εντονότερες προσπάθειες για την αναβάθμιση του ανθρώπινου κεφαλαίου, καθώς και στήριξη, από τον επιχειρηματικό τομέα, της έρευνας και των καινοτομιών.

Παράλληλα, πρέπει να ενισχυθεί ο ανταγωνισμός και να συνεχιστούν οι προσπάθειες με στόχο την απλοποίηση της φορολογίας και τη μείωση της γραφειοκρατίας και, γενικότερα, τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος "φιλικού" για την επιχειρηματικότητα.

Πρέπει επίσης να ληφθούν και άλλα μέτρα που ενθαρρύνουν την προσφορά εργασίας, δίνουν τη δυνατότητα στους άνεργους να αποκτήσουν χρήσιμες δεξιότητες και βελτιώνουν τα εκπαιδευτικά εφόδια των νέων.

Οι μεταρρυθμίσεις στο θεσμικό πλαίσιο της αγοράς εργασίας πρέπει να κατατείνουν σε μια πιο ισόρροπη σχέση μεταξύ ευελιξίας και ασφάλειας, μέσω μέτρων για τον εκσυγχρονισμό της οργάνωσης της εργασίας και για την αναθεώρηση των πιο περιοριστικών ρυθμίσεων.

Πρέπει τέλος να βελτιωθεί το σύστημα προσδιορισμού των αποδοχών, στην κατεύθυνση της αποκέντρωσης, έτσι ώστε να ενθαρρύνει τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και να διευκολύνει την πιο ευέλικτη προσαρμογή των επιχειρήσεων στις μεταβαλλόμενες οικονομικές συνθήκες.

Κλείνοντας, ένα ιδιαίτερα σημαντικό ζήτημα που τίγεται στην Έκθεση είναι η ταχεία αύξηση του δανεισμού προς τον ιδιωτικό τομέα, ιδιαίτερα προς τα νοικοκυριά, τα οποία αύξησαν το δανεισμό τους από 9,3% του ΑΕΠ στο τέλος του 1998 σε 26,2% του ΑΕΠ στο τέλος του 2003.

Όπως επισημαίνεται, η εξέλιξη αυτή αντανακλά το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια η πρόσβαση στο δανεισμό έχει καταστεί ευκολότερη και οι επιβαρύνσεις είναι σημαντικά χαμηλότερες, ενώ παράλληλα υπάρχουν προσδοκίες για σταδιακή σύγκλιση των πραγματικών εισοδημάτων προς το υψηλότερο επίπεδο των εισοδημάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Εάν όμως η αισιοδοξία σχετικά με τη σύγκλιση των πραγματικών εισοδημάτων προς τα υψηλότερα επίπεδα των πλουσιότερων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποδειχθεί υπερβολική, τότε η αύξηση του τραπεζικού δανεισμού μπορεί να ενέχει κινδύνους. Γι' αυτό τα νοικοκυριά θα πρέπει να αξιολογούν προσεκτικά τις δυνατότητές τους να εξυπηρετήσουν απρόσκοπτα το σύνολο των δανειακών υποχρεώσεων που αναλαμβάνουν.

Στην παρούσα συγκυρία τα επιτόκια των δανείων έχουν διαμορφωθεί σε ιδιαίτερος χαμηλά επίπεδα, λόγω των συνθηκών υποτονικής ανάπτυξης και χαμηλού πληθωρισμού που επικρατούν στη ζώνη του ευρώ ως σύνολο. Στο βαθμό που — όπως αναμένεται — ο ρυθμός ανάκαμψης θα επιταχυνθεί τα προσεχή έτη, θα αυξηθούν και τα επιτόκια, οπότε θα αυξηθούν ανάλογα και οι δαπάνες των νοικοκυριών για την εξυπηρέτηση εκείνων των δανείων που τους χορηγούνται με κυμαινόμενο επιτόκιο ή με σταθερό επιτόκιο του οποίου η συμβατική περίοδος ισχύος λήγει σχετικά σύντομα.

Όσον αφορά τις τράπεζες, η συνεχιζόμενη ταχεία αύξηση των δανείων προς τα νοικοκυριά ενισχύει την πιθανότητα να αυξηθεί ο πιστωτικός κίνδυνος, ιδιαίτερα εάν αυτή συνοδεύεται από χαλάρωση των κριτηρίων της πιστοδοτικής πολιτικής των τραπεζών υπό την πίεση του ανταγωνισμού.

Επομένως, η ενδυνάμωση των συστημάτων διοίκησης και διαχείρισης κινδύνων αποτελεί μόνιμη ανάγκη για τις τράπεζες.

Η Τράπεζα της Ελλάδος, επειδή έχει πλήρη επίγνωση ότι οι εξελίξεις αυτές δημιουργούν προκλήσεις και για την ίδια, έχει εντείνει περαιτέρω την προληπτική εποπτεία των τραπεζών, ώστε να διασφαλιστεί η σταθερότητα του πιστωτικού συστήματος. (Για την πληρέστερη ενημέρωση της Βουλής και του Υπουργικού Συμβουλίου, η Έκθεση περιλαμβάνει επίσης ένα παράρτημα, στο οποίο αναλύεται η σημασία των μισθολογικών αυξήσεων για τις επιδόσεις της οικονομίας, καθώς και παρουσιάσεις για ειδικά θέματα, όπως η μεθοδολογία κατάρτισης της νέας σειράς επιτοκίων τραπεζικών καταθέσεων και δανείων.)

«ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ»

Η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΚΑΙ Ο ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ

Η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε., που ιδρύθηκε από το σύνολο σχεδόν των Τραπεζών που λειτουργούν στη χώρα, διαχειρίζεται αρχεία δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς και συγκέντρωσης κινδύνων και παρέχει αποκλειστικά στις Τράπεζες και σε λοιπούς φορείς του χρηματοπιστωτικού χώρου την απαραίτητη αντικειμενική πληροφόρηση για την εκ μέρους τους ορθή εκτίμηση της φερεγγυότητας και της πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών τους.

Με τον τρόπο αυτόν εξασφαλίζεται η προστασία της εμπορικής πίστης, η μείωση των επισφαλειών, η καταπολέμηση της υπερχρέωσης των πολιτών και η μείωση του λειτουργικού κόστους των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, που αποτελεί προϋπόθεση για τη μείωση των επιτοκίων.

ΑΡΧΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε., με πλήρη συναίσθηση ευθύνης για αυτό το έργο δημόσιου συμφέροντος που επιτελεί και σύμφωνα με τον Κανονισμό Επεξεργασίας Δεδομένων της (Κ.Ε.Δ), στηρίζει τη λειτουργία της σε απaráβατες αρχές:

- ① στην επεξεργασία πληροφοριών που χαρακτηρίζονται από υψηλό βαθμό αντικειμενικότητας.
- ① στη διάθεση των πληροφοριών χωρίς καμία επ' αυτών κρίση ή χαρακτηρισμό, ώστε η αξιολόγησή τους να γίνεται αποκλειστικά από τους αποδέκτες τους.
- ① στην απόλυτη διαφάνεια των κανόνων λειτουργίας των Αρχείων και την απaráγκλιτη εφαρμογή τους

- ① στην εξασφάλιση του αδιάβλητου των Αρχείων, με αποτελεσματικούς μηχανισμούς ασφαλείας
- ① στο σεβασμό και την προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών και την παροχή προς αυτούς κάθε δυνατής συνδρομής, για την αποτελεσματική άσκησή τους.

ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ

Αποδέκτες των δεδομένων είναι μόνο οι Τράπεζες, Εταιρείες Έκδοσης και Διαχείρισης Καρτών, Εταιρείες Χρηματοδοτικής Μίσθωσης (Leasing), Εταιρείες Πρακτόρευσης Επιχειρηματικών Απαιτήσεων (Factoring), Οργανισμοί του Δημοσίου των οποίων είναι προφανές το έννομο συμφέρον και από Νομικά Πρόσωπα, που παρέχουν Πίστη και ελέγχονται από την Τράπεζα της Ελλάδος ή από άλλες κεντρικές Τράπεζες κατά τους όρους της 2^{ης} Τραπεζικής Οδηγίας και του Ν. 2076/1992.

ΑΡΧΕΙΟ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

Σκοπός του συγκεκριμένου Αρχείου είναι η εκ μέρους των αποδεκτών των δεδομένων εκτίμηση της φερεγγυότητας ιδιωτών και επιχειρήσεων.

Περιεχόμενο του Αρχείου είναι πληροφορίες σχετικά με:

Ακάλυπτες (σφραγισμένες) επιταγές, απλήρωτες (κατά τη λήξη τους) συναλλαγματικές, αιτήσεις πτωχεύσεων, κηρυχθείσες πτωχεύσεις, διαταγές πληρωμής, προγράμματα πλειστηριασμών (κινητών και ακινήτων), κατασχέσεις και επιταγές βάσει του Ν.Δ. του 1923, υποθήκες και προσημειώσεις υποθηκών, τροπές προσημειώσεων σε υποθήκες, καταγγελίες συμβάσεων καρτών και προσωπικών και καταναλωτικών δανείων και διοικητικές κυρώσεις κατά παραβατών φορολογικών νόμων.

Ο χρόνος διατήρησης των ως άνω πληροφοριών στο Αρχείο ισχύει ως εξής:

- I. Εφόσον στο αρχείο εμφανίζονται μόνον έως τρεις (3) σφραγισμένες επιταγές ή / και απλήρωτες συναλλαγματικές συνολικού ποσού έως και € 1.500,00 αυτές διαγράφονται από το αρχείο μεταδιδόμενων πληροφοριών εφόσον έχουν εξοφληθεί ή τακτοποιηθεί αποδεδειγμένα και έχει παρέλθει η ημερομηνία στέρσης βιβλιαρίου / καρτέ επιταγών.
- II. Εφόσον στο αρχείο εμφανίζονται μόνον έως πέντε (5) σφραγισμένες επιταγές ή / και απλήρωτες συναλλαγματικές, συνολικού ποσού έως και € 3.000,00, αυτές γράφονται από το αρχείο μεταδιδόμενων πληροφοριών, μετά την πάροδο είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από την ημερομηνία έκδοσης ή λήξης, αντίστοιχα, της πιο πρόσφατης από τις ανωτέρω επιταγές ή συναλλαγματικές, εφόσον έχουν εξοφληθεί ή τακτοποιηθεί αποδεδειγμένα και έχει παρέλθει η ημερομηνία στέρσης βιβλιαρίου (καρτέ) επιταγών.
- III. Σφραγισμένες επιταγές και απλήρωτες, κατά τη λήξη τους, συναλλαγματικές, πέραν των προαναφερομένων στο i και ii, όπως και καταγγελίες συμβάσεων καρτών και δανείων καταναλωτικής πίστης διατηρούνται στο αρχείο για χρονικό διάστημα τριών (3) ετών.
- IV. Διαταγές πληρωμής διατηρούνται στο αρχείο για πέντε (5) χρόνια.
- V. Προγράμματα πλειστηριασμών, κατασχέσεις, επιταγές του Ν.Δ. 1923 και διοικητικές κυρώσεις του Υπουργείου Οικονομικών διατηρούνται στο Αρχείο για επτά (7) χρόνια.
- VI. Οι αιτήσεις πτωχεύσεων διαγράφονται, είτε με την καταχώριση της τελικής πληροφορίας για κήρυξη της πτώχευσης, είτε, εφόσον ματαιωθεί η σχετική μ' αυτές συζήτηση, μετά δωδεκάμηνο από την ημερομηνία της (ματαιωθείσας) συζήτησης.
- VII. Οι πληροφορίες για κηρυχθείσες πτωχεύσεις δεν διαγράφονται από το Αρχείο.
- VIII. Οι πληροφορίες για προσημειώσεις υποθηκών, υποθήκες καθώς και τροπές προσημειώσεων σε υποθήκες, διαγράφονται από το Αρχείο όταν εξαλειφθούν.

- IX. A. Οι πληροφορίες των κατηγοριών i έως και v θα διαγράφονται από το Αρχείο εφόσον έχει εξοφληθεί η οφειλή στο σύνολό της και έχει παρέλθει το προβλεπόμενο χρονικό διάστημα για το σύνολο των καταχωρημένων στο αρχείο δεδομένων.
- X. B. Κατ' εξαίρεση, στις κατηγορίες i και ii και εντός του χρόνου της κατηγορίας iii, εάν εμφανισθούν νέα δεδομένα, που αφορούν στις παραπάνω κατηγορίες (i έως και vii), οι μη μεταδιδόμενες συναλλαγματικές ή / και επιταγές θα επανεμφανίζονται.
- XI. Σημειώνεται ότι δεδομένα που αφορούν σε κηρυχθείσες πτώχευσεις διατηρούνται χωρίς χρονικό περιορισμό, εφόσον η πτώχευση αποτελεί διαπίστωση μόνιμης αδυναμίας εκπλήρωσης των οικονομικών υποχρεώσεων της επιχείρησης ή του ιδιώτη και από την άποψη αυτή αποτελεί κατ' αντικειμενική κρίση, χρήσιμη πληροφορία.
- XII. Η εφαρμογή των κανόνων κατηγοριοποίησης, θα γίνεται στο τέλος κάθε εβδομάδας.

Πηγή των πληροφοριών αυτών, είναι τα Δικαστήρια και τα Υποθηκοφυλακεία της χώρας, οι Τράπεζες. Οι Εταιρείες Έκδοσης και Διαχείρισης Καρτών και Υπουργείο Οικονομικών.

ΑΡΧΕΙΟ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Σκοπός του Αρχείου είναι η εκ μέρους των αποδεκτών των δεδομένων, εκτίμηση της πιστοληπτικής ικανότητας των πολιτών.

Περιεχόμενο του Αρχείου είναι οι πληροφορίες σχετικές με ενήμερες και σε καθυστέρηση οφειλές προς το τραπεζικό σύστημα από χορηγήσεις καταναλωτικής πίστης και κάρτες.

Ο χρόνος διατήρησης των πληροφοριών αυτών στο Αρχείο είναι ίσος με το χρόνο διατήρησης της οφειλής.

Πηγή των πληροφοριών αυτών είναι οι Τράπεζες και τα χρηματοδοτικά ιδρύματα.

ΑΡΧΕΙΟ ΤΑΥΤΟΤΗΤΩΝ / ΔΙΑΒΑΤΗΡΙΩΝ

Η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε., συμβάλλοντας στην προστασία του πολίτη, τηρεί – επικουρικό – Αρχείο, στο οποίο καταχωρούνται δηλώσεις πολιτών περί της κλοπής ή της απώλειας ταυτοτήτων και διαβατηρίων τους. Έτσι, κάθε ενδιαφερόμενος, εκτός από τη δήλωση της κλοπής ή απώλειας στις Αρμόδιες Αρχές, μπορεί να ενημερώνει και την ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. Η καταχώρηση στο Αρχείο, γίνεται την επόμενη εργάσιμη από την ημέρα κατάθεσης στην ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. από τον ενδιαφερόμενο αίτησης / δήλωσης, που χορηγείται από τα γραφεία της εταιρίας μας ή διαβιβάζεται σε αυτή, μέσω των Τραπεζών.

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ

Η ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. διατηρεί δύο «Γραφεία Εξυπηρέτησης» των ενδιαφερομένων (φυσικών και νομικών προσώπων):

- ① Μασσαλίας 10 & Σόλωνος, 106 80 Αθήνα
- ② Αλαμάνας 1, 151 25 Μαρούσι, Αθήνα.

Τα γραφεία λειτουργούν τις εργάσιμες ημέρες από 08:30 έως 14:00. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να υποβάλλουν έγγραφα αιτήματα:

- ⇒ Για να πληροφορηθούν το περιεχόμενο των Αρχείων της εταιρίας που τους αφορά (δικαίωμα πρόσβασης)
- ⇒ Για τη διόρθωση ή συμπλήρωση των δεδομένων των Αρχείων που τους αφορούν, εφόσον διαπιστώσουν κάποιο λάθος ή κενό (δικαίωμα αντίρρησης).

Η διόρθωση ή συμπλήρωση των δεδομένων των Αρχείων, γίνεται με βάση συγκεκριμένους κανόνες που περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Επεξεργασίας Δεδομένων, με την προϋπόθεση ότι υποβάλλονται τα κατά περίπτωση απαραίτητα ακριβή δικαιολογητικά.

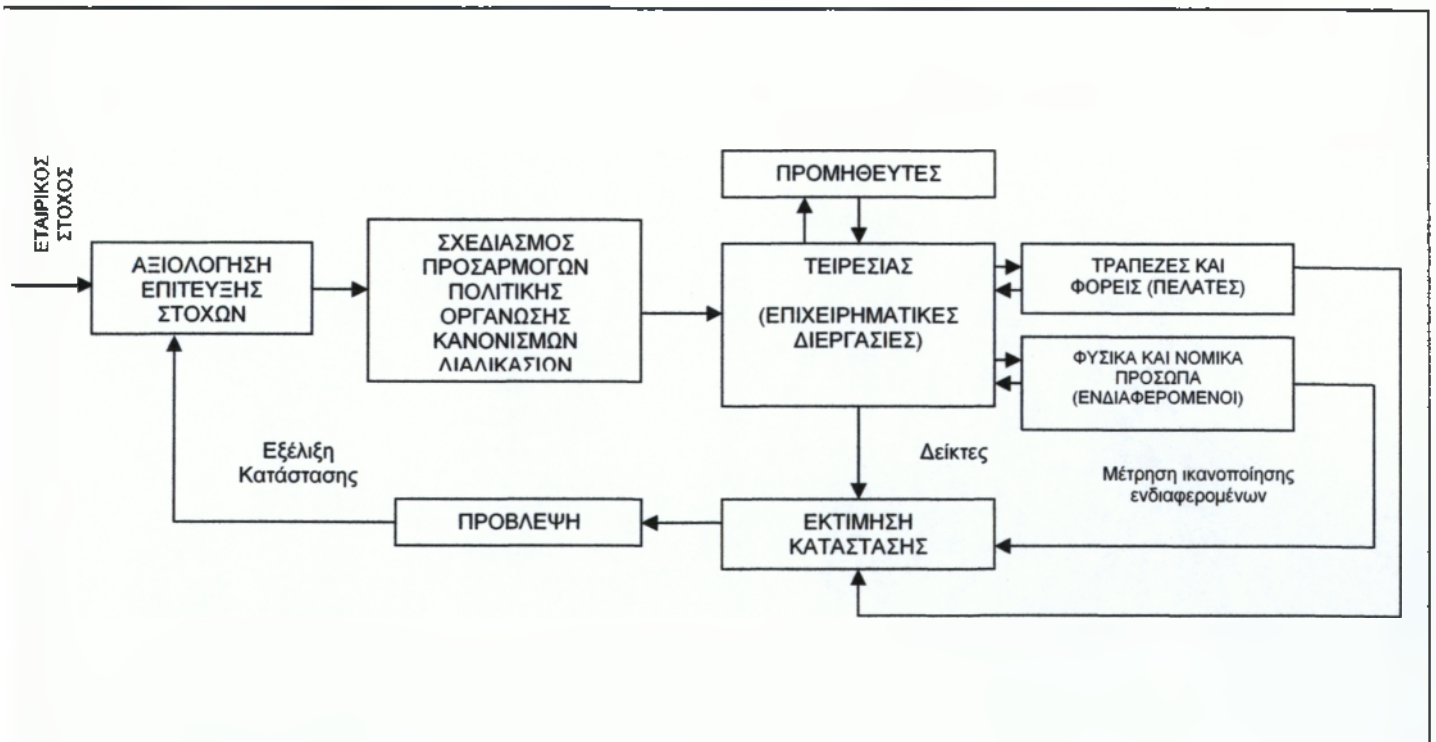
Πληροφορίες για την άσκηση των παραπάνω δικαιωμάτων, παρέχονται επίσης στους ενδιαφερόμενους:

- ① Στο τηλέφωνο πολλαπλών γραμμών 210.36.76.700
- ① Μέσω τηλεομοιοτυπίας (fax), στον αριθμό 210.36.76.750
- ① Μέσω της ιστοσελίδας της εταιρίας στο διαδίκτυο στην διεύθυνση:
www.tiresias.gr

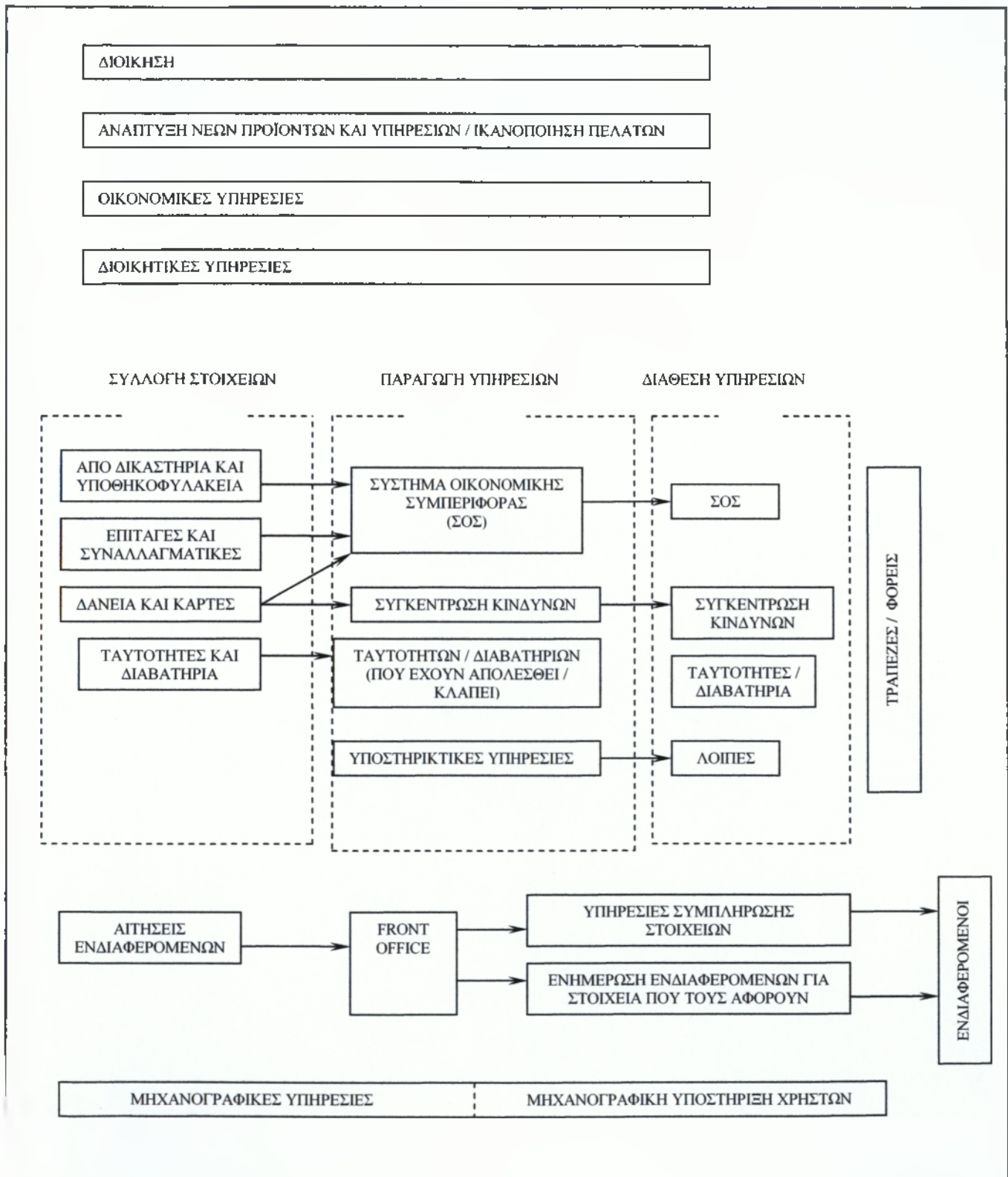
Σε κάθε περίπτωση, για την προστασία των συναλλασσομένων, είναι απαραίτητη η προσκόμιση Αστυνομικού Δελτίου Ταυτότητας ή Διαβατηρίου, προκειμένου να ασκήσουν το δικαίωμα πρόσβασης και αντίρρησής τους.

Για την διευκόλυνση της άσκησης των δικαιωμάτων, αλλά και την εξασφάλιση της ταχύτερης δυνατής ανταπόκρισης της εταιρίας στα αιτήματα των πολιτών, στα Γραφεία Εξυπηρέτησης, διατίθενται ειδικά προς τούτο έντυπα.

Διάγραμμα 1: Συνεχείς Προσαρμογές βάσει Μετρήσεων Ποιότητας

Διάγραμμα 2: Απεικόνιση Επιχειρηματικού Μοντέλου «ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ»

ΤΟ ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

ΤΟΜΕΑΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΩΝ ΜΕ ΤΟ ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

Τμήμα Μελέτης Διοικητικών Θεμάτων
Τμήμα Μελέτης και Εφαρμογής Οδών των Ευρωπαϊκών Συστημάτων

ΤΟΜΕΑΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

Τμήμα Οργάνωσης
Τμήμα Υποστήριξης Διοικήσεων και Εκκμησης
Τμήμα Μελέτης Επιπτώσεων Οργανωτικών και Θεσμικών Αλλαγών στα Πληροφοριακά Συστήματα
Τμήμα Στατιστικού Σχεδιασμού

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Τμήμα Ανταρραβιακής Συνάλλαγματος

- Υπηρεσία Αγοραπωλησίας Συναλλάγματος
- Υπηρεσία Διακανονισμού Αγοραζόμενων Επιταγών
- Υπηρεσία Διεκπεραίωσης Διασυνοριακών Εντολών
- Υπηρεσία Έκδοσης Επιταγών και Εντολών
- Υπηρεσία Λογιστηρίου και Γραμματείας
- Υπηρεσία Λογικών Εργασιών Συναλλάγματος

Τμήμα Δημοσίων Οργανισμών

- Υπηρεσία Εκτέλεσης Εντολών
- Υπηρεσία Λογιστηρίου και Γραμματείας
- Υπηρεσία Συμφηφιστικών Εγγραφών
- Υπηρεσία Ταμιακών Συναλλαγών

Τμήμα Διαχείρισης Διαθεσίμων Νομικών Πράξεων

- Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων
- Υπηρεσία Επεξεργασίας Στατιστικών Στοιχείων & Λογιστηρίου

Τμήμα Διαχείρισης Τίτλων με Λογιστική Μορφή

- Α' Υπηρεσία Διαχείρισης Τίτλων
- Β' Υπηρεσία Διαχείρισης Τίτλων
- Υπηρεσία Γραμματειακής Υποστήριξης
- Υπηρεσία Υποστήριξης Διασυνοριακών Συναλλαγών

Τμήμα Εθνικών Δανείων

- Υπηρεσία Διαχείρισεων
- Υπηρεσία Λογιστηρίου και Γραμματείας
- Υπηρεσία Συναλλαγών

Τμήμα Ελέγχων & Παρακολούθησης των Ιπποτέλικων και της Παρακολούθησης των Ασφαλιστικών Φορέων

- Υπηρεσία Ελέγχων
- Υπηρεσία Συγκέντρωσης και Επεξεργασίας Στοιχείων Περιουσίας Ασφαλιστικών Φορέων
- Υπηρεσία Υποστήριξης Επιτροπής Ελέγχου και Εποπτείας της Διαχείρισης της Περιουσίας των Ασφαλιστικών Φορέων

Τμήμα Ένεργων Πιστώσεων Δημοσίου

- Υπηρεσία Ανοιγμάτων & Εγγυητικών Επιστολών
- Υπηρεσία Λογιστηρίου Ελέγχου & Εισκαθάρσεων
- Υπηρεσία Τροποποιήσεων και Εκτελέσεων Α'
- Υπηρεσία Τροποποιήσεων και Εκτελέσεων Β'

Τμήμα Ηλεκτρονικής Διαπεριφεριακής Αγοράς Τίτλων (ΗΔΑΤ)

- Υπηρεσία Γραμματείας και Υποστήριξης των Επιτροπών Εποπτείας και Ελέγχου των Αγορών Τίτλων
- Υπηρεσία Διαχείρισης Δεδομένων και Μελέτης και Ανάλυσης Αγορών
- Υπηρεσία Διαχείρισης του Συστήματος της ΗΔΑΤ
- Υπηρεσία Υποστήριξης Μελών της ΗΔΑΤ
- Υπηρεσία Υποστήριξης του Συστήματος της ΗΔΑΤ

Τμήμα Θεματοφυλακής και Διαχείρισης Τίτλων του Δημοσίου

- Υπηρεσία Διαχείρισης Τίτλων με Φυσική Μορφή
- Υπηρεσία Θεματοφυλακής και Διαχείρισης Τίτλων Ιδιοκτησίας Δ.Ο.Α.Φ.
- Υπηρεσία Θεματοφυλακής και Διαχείρισης Τίτλων Ιδιοκτησίας Ιδιωτών
- Υπηρεσία Λογιστηρίου και Γραμματείας
- Υπηρεσία Τήρησης Λογαριασμών και Διενέργειας Συναλλαγών επί Χαρτοφυλακτικού Τράπεζας της Ελλάδος

Τμήμα Λοιπών Ενέργειων Πιστώσεων & Αξιών

- Υπηρεσία Αξιών
- Υπηρεσία Ενέγγνων Πιστώσεων Εισαγωγών
- Υπηρεσία Ενέγγνων Πιστώσεων Εξαγωγών

Τμήμα Πιστωτικών Παραβάσεων και Λοιπών Χρηματοδοτήσεων

- Υπηρεσία Γραμματείας Δευτεροβάθμιας Επιτροπής Πιστωτικών Παραβάσεων Επιχειρήσεων
- Υπηρεσία Γραμματείας Ειδικής Δευτεροβάθμιας Επιτροπής Πιστωτικών Παραβάσεων Επιχειρήσεων
- Υπηρεσία Εισφορών & Επιδότησεων Ν. 128/1975
- Υπηρεσία Λοιπών Χρηματοδοτήσεων

Τμήμα Σχέσεων με το Δημόσιο

- Υπηρεσία Εκτέλεσης Εντολών Ενόπλων Δυνάμεων
- Υπηρεσία Εκτέλεσης Εντολών Πολιτικών Υπηρεσιών Δημοσίου
- Υπηρεσία Εκτέλεσης Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων
- Υπηρεσία Λογιστηρίου και Γραμματείας
- Υπηρεσία Στατιστικής Παρακολούθησης Λογαριασμών Δημοσίου
- Υπηρεσία Συμψηφιστικών Εγγραφών
- Υπηρεσία Ταμιακών Συναλλαγών

Γραφείο Μελέτης Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Έργων

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΤΟΜΕΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Τμήμα Δημοσίων Οργανισμών & Επιχειρήσεων

- Υπηρεσία Δημοσίων Επιχειρήσεων
- Υπηρεσία Δημοσίων Οργανισμών

Τμήμα Κρατικού Προϋπολογισμού

- Υπηρεσία Δημοσιονομικής Ανάλυσης
- Υπηρεσία Δημοσιονομικών Θεμάτων Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Υπηρεσία Στατιστικής, Κρατικού Προϋπολογισμού & Λοιπών Λογαριασμών του Δημοσίου

ΤΟΜΕΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Τμήμα Βιβλιοθήκης

- Υπηρεσία Αρχείου & Τεκμηρίωσης Θεμάτων Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Υπηρεσία Βιβλιοθηκονομικής Επεξεργασίας Υλικού
- Υπηρεσία Βιβλίων & Περιοδικών Εκδόσεων Νομικού Περιεχομένου
- Υπηρεσία Γραμματείας
- Υπηρεσία Επιλογής και Αποκρίσεως Βιβλίων και Περιοδικών Εκδόσεων
- Υπηρεσία Πληροφόρησης και Δανεισμού

Τμήμα Διοικητικό

- Υπηρεσία Αναπαραγωγής και Διακίνησης Εγγραφών
- Υπηρεσία Γραμματείας

Τμήμα Εκδόσεων και Μεταφράσεων

- Υπηρεσία Εκδόσεων
- Υπηρεσία Μεταφράσεων

ΤΟΜΕΑΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΤΟΜΕΑΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Τμήμα Ανάλυσης Ισοζυγίου Παρηρημένων

- Υπηρεσία Ανάλυσης Εμπορικού Ισοζυγίου
- Υπηρεσία Ανάλυσης Ισοζυγίου Εισοδημάτων και Ισοζυγίου Χρηματοοικονομικών Συναλλαγών
- Υπηρεσία Ανάλυσης Ισοζυγίου Μεταβιβάσεων
- Υπηρεσία Ανάλυσης Ισοζυγίου Υπηρεσιών

Τμήμα Διεθνών Οικονομικών Εξελίξεων

- Υπηρεσία Ανάλυσης Οικονομικών Εξελίξεων Λοιπών Χωρών
- Υπηρεσία Ανάλυσης Οικονομικών Εξελίξεων Χωρών Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΤΟΜΕΑΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Τμήμα Εισοδημάτων και Απασχόλησης
■ Υπηρεσία Κερδών και Λοιπών Εισοδημάτων
■ Υπηρεσία Μισθών & Απασχόλησης
Τμήμα Οικονομικών Προβλέψεων
■ Υπηρεσία Οικονομικής Ανάλυσης και Προβλέψεων
■ Υπηρεσία Στατιστικής Οικονομικών Υποδειγμάτων
Τμήμα Παραγωγής και Δαπάνης
■ Υπηρεσία Δαπάνης
■ Υπηρεσία Παραγωγής
Τμήμα Τιμών
■ Υπηρεσία Ανάλυσης Τιμών
■ Υπηρεσία Κατάρτισης Τιμαρίθμων
■ Υπηρεσία Τιμοληψίας και Έρευνας Αγοράς
■ Υπηρεσία Τιμών Ακινήτων
Υπηρεσία Περιφερειακής Οικονομικής Στρατηγικής

ΤΟΜΕΑΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΕΩΣ

Τμήμα Θεμάτων Ευρωσυστήματος
■ Υπηρεσία Παρακολούθησης Θεμάτων Ενιαίας Νομισματικής Πολιτικής
■ Υπηρεσία Σχέσεων με το Ευρωσύστημα
Τμήμα Νομισματος
■ Υπηρεσία Ανάλυσης Πιστωτικών Εξελίξεων
■ Υπηρεσία Νομισματικής Ανάλυσης
Τμήμα Τραπεζικών Θεμάτων και Αγοράς Κεφαλαίων
■ Υπηρεσία Ανάλυσης Αγοράς Κεφαλαίων
■ Υπηρεσία Ανάλυσης Τραπεζικών Θεμάτων

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Τμήμα Γνωμοδοτήσεων
Τμήμα Διαμεσολαγή Δίκων
Τμήμα Νομιμοποιήσεων και Γραμματείας
■ Υπηρεσία Γραμματείας και Πρωτοκόλλου
Τμήμα Νομισματικών και Τραπεζικών Θεμάτων

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Τμήμα Αγορών Κεφαλαίων
■ Υπηρεσία Ανάλυσης Αγορών
■ Υπηρεσία Αξιολόγησης και Παρακολούθησης Προσφερόμενων Ασφαλειών
Τμήμα Γενικών Εργασιών Συναλλάγματος
■ Υπηρεσία Γραμματείας
■ Υπηρεσία Εξυπηρέτησης Δανείων
■ Υπηρεσία Καταθέσεων
■ Υπηρεσία Παρακολούθησης Κεφαλαίων Εξωτερικού
Τμήμα Διαχείρισης Κινδύνων, Απόδοσης και Ρευστότητας Συναλλάγματος
■ Υπηρεσία Μέτρησης Απόδοσης Επενδύσεων
■ Υπηρεσία Μέτρησης και Παρακολούθησης Κινδύνων
■ Υπηρεσία Συναλλαγματικής Θέσης
Τμήμα Διαχείρισης Συναλλαγματικών Διαθεσίμων & Χρυσού
■ Υπηρεσία Διαχείρισης Συναλλαγματικών Διαθεσίμων & Χρυσού Ε.Κ.Τ.
■ Υπηρεσία Διαχείρισης Συναλλαγματικών Διαθεσίμων & Χρυσού Τ.τ.Ε.
Τμήμα Εισαγωγών
■ Υπηρεσία Ειδικών Λογαριασμών Εξωτερικού
■ Υπηρεσία Θεμάτων Εισαγωγών
■ Υπηρεσία Λοιπών Εργασιών
Τμήμα Εξελίξεων
■ Υπηρεσία Εκκαθαρίσεων
■ Υπηρεσία Ελέγχου Δικαιολογητικών
■ Υπηρεσία Θεμάτων Εξαγωγών
■ Υπηρεσία Λοιπών Εργασιών
Τμήμα Έρευνας και Ανάλυσης Διεθνών Αγορών
■ Υπηρεσία Ανάλυσης Αγορών Συναλλάγματος
■ Υπηρεσία Εκπόνησης Στρατηγικής Επενδύσεων
■ Υπηρεσία Σχέσεων με Ανταποκριτές Εξωτερικού και Εγχώρια Πιστωτικά Ιδρύματα
Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου και Παρακολούθησης Εγχώριας Αγοράς Συναλλάγματος
■ Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου
■ Υπηρεσία Παρακολούθησης Εγχώριας Αγοράς Συναλλάγματος

Τμήμα Εφαρμογής Νομισματικής Πολιτικής

- Υπηρεσία Ανάλυσης Εξελίξεων Χρηματαγοράς
- Υπηρεσία Γραμματείας Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής
- Υπηρεσία Μελέτης Θεμάτων Χρηματαγοράς
- Υπηρεσία Παρεμβάσεων στη Χρηματαγορά (Dealing Room)

Τμήμα Πιστωτικών Διασφάλισεων και Καταθέσεων

- Υπηρεσία Ελέγχου Τήρησης Διατάξεων περί Υποχρεωτικών Καταθέσεων
- Υπηρεσία Πάγιων Πιστωτικών Διευκολύνσεων
- Υπηρεσία Υποστήριξης Εργασιών Χρηματαγοράς
- Υπηρεσία Υποχρεωτικών Τοποθετήσεων

Τμήμα Πράξεων Συναλλάγματος

- Υπηρεσία Διαπραγμάτευσης Συναλλάγματος και Παραγώνων Προϊόντων
- Υπηρεσία Θεμάτων Οικονομικής Νομισματικής Ένωσης, Μηχανισμού Συναλλαγματικών Ισοτιμιών 2 και Δ.Ν.Τ.

Τμήμα Υποστήριξη Εργασιών Συναλλάγματος

- Υπηρεσία Διαχείρισης Μηχανογραφικού Συστήματος
- Υπηρεσία Εκτέλεσης Πράξεων Συναλλαγματικών Διαθεσίμων και Χρυσού Ε.Κ.Τ.
- Υπηρεσία Εκτέλεσης Πράξεων Συναλλάγματος

Γραφείο Διαδικασιών Διαχείρισης Συναλλάγματος στο πλαίσιο του Ε.Σ.Κ.Τ.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Τμήμα Διαχείρισης Συστημάτων Πληρωμών

- Υπηρεσία Διαχείρισης Συστήματος
- Υπηρεσία Διεκπεραίωσης Εγγράφων και Διασυννοριακών Εντολών
- Υπηρεσία Λογιστηρίου και Γραμματείας

Τμήμα Επιβλέψης Συστημάτων Πληρωμών

- Υπηρεσία Επιβλέψης Συστήματος ΕΡΜΗΣ και Συστημάτων Συμφηρισμού
- Υπηρεσία Επιβλέψης Συστημάτων Ηλεκτρονικού Χρήματος και Μέσων Πληρωμής

Τμήμα Μελέτης Θεμάτων Μεταφοράς Κεφαλαίων και Υποδομών

- Υπηρεσία Μελέτης Θεμάτων Μεταφοράς Κεφαλαίων
- Υπηρεσία Μελέτης Θεμάτων Υποδομών
- Υπηρεσία Στατιστικής των Πληρωμών

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ

ΤΟΜΕΑΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ

Τμήμα Νομισματικής και Τραπεζικής Στατιστικής

- Υπηρεσία Συλλογής Στοιχείων Τράπεζας της Ελλάδος
- Υπηρεσία Συλλογής Στοιχείων Α' Ομάδας Τραπεζών
- Υπηρεσία Συλλογής Στοιχείων Β' Ομάδας Τραπεζών
- Υπηρεσία Στατιστικής Τραπεζικών Καταθέσεων, Δανείων και Επικτοκίων
- Υπηρεσία Επεξεργασίας Στοιχείων Διατραπεζικής Αγοράς

Τμήμα Στατιστική Λοιπών Χρηματοδοτικών Ιδρυμάτων και Αγοράς Κεφαλαίων

- Υπηρεσία Συλλογής Στοιχείων Αμοιβαίων Κεφαλαίων
- Υπηρεσία Συλλογής Στοιχείων Λοιπών Χρηματοδοτικών Ιδρυμάτων
- Υπηρεσία Συλλογής Στοιχείων Αγοράς Κεφαλαίων

Τμήμα Χρηματοοικονομικών Λογαριασμών

- Υπηρεσία Κατάρτισης Χρηματοοικονομικών Λογαριασμών
- Υπηρεσία Συλλογής Στοιχείων Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων
- Υπηρεσία Συλλογής Στοιχείων Γενικής Κυβέρνησης
- Υπηρεσία Συλλογής Στοιχείων Μη Χρηματοδοτικών Επιχειρήσεων & Λοιπών Τομέων

ΤΟΜΕΑΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Τμήμα Διεύθυνσης Επενδύτικής Θέσης

- Υπηρεσία Άμεσων Επενδύσεων
- Υπηρεσία Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου
- Υπηρεσία Λοιπών Επενδύσεων

Τμήμα Κατάρτισης Ισοζυγίου Πληρωμών

- Υπηρεσία Στατιστικής Ανάλυσης και Μεθοδολογίας
- Υπηρεσία Ειδικών Στατιστικών Ερευνών

Τμήμα Συλλογής Στοιχείων Τράπεζας της Ελλάδος και της Τραπεζικού Τομέα

- Υπηρεσία Συλλογής Στοιχείων Λοιπών Επιχειρήσεων Χρηματοοικονομικού Τομέα
- Υπηρεσία Συλλογής Στοιχείων Λοιπών Τομέων της Οικονομίας
- Υπηρεσία Συλλογής Στοιχείων Τράπεζας της Ελλάδος

Τμήμα Συλλογής Στατιστικών Τραπεζικού Τομέα

- Υπηρεσία Α' Ομάδας Πιστωτικών Ιδρυμάτων
- Υπηρεσία Β' Ομάδας Πιστωτικών Ιδρυμάτων
- Υπηρεσία Γ' Ομάδας Πιστωτικών Ιδρυμάτων
- Υπηρεσία Δ' Ομάδας Πιστωτικών Ιδρυμάτων

Τμήμα Διαχείρισης Στατιστικής Βάσης

- Υπηρεσία Διαχείρισης Στατιστικής Βάσης
- Υπηρεσία Γενικής Οικονομικής Στατιστικής και Ειδικών Ερευνών

Υπηρεσία Γραμματείας

ΤΟΜΕΑΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Τμήμα Σχέσεων με Διεθνείς Οικονομικούς Οργανισμούς και Κεντρικές Τράπεζες

Τμήμα Περιφερειακής Συνεργασίας

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ (ΔΕΠΣ)

Α' ΤΟΜΕΑΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΠΟΠΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Τμήμα Εποπτείας Τραπεζών Α' Ομάδας

Τμήμα Εποπτείας Τραπεζών Β' Ομάδας

Τμήμα Εποπτείας Τραπεζών Γ' Ομάδας

Β' ΤΟΜΕΑΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΠΟΠΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Τμήμα Εποπτείας Συνταξιστικών Τραπεζών

Τμήμα Εποπτείας Χρηματοδοτικών Ιδρυμάτων

Τμήμα Υποκαταστημάτων Αλλοδαπών Πιστωτικών Ιδρυμάτων

ΤΟΜΕΑΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΙΚΗΣ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ

Τμήμα Ανάλυσης Πιστωτικού και Λειτουργικού Κινδύνου

Τμήμα Ελεγκτικής Μεθοδολογίας και Επεξεργασίας Εποπτικών Κανόνων

- Υπηρεσία Ελεγκτικής Μεθοδολογίας
- Υπηρεσία Επεξεργασίας Εποπτικών Κανόνων
- Υπηρεσία Παρακολούθησης Λογιστικών Θεμάτων

Τμήμα Παρακολούθησης Αγορών και Ανάλυσης Κινδύνων Αγορών

- Υπηρεσία Ανάλυσης Κινδύνου Αγοράς
- Υπηρεσία Παρακολούθησης Αγορών

ΤΟΜΕΑΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ

Τμήμα Ελέγχου Διαφάνειας Συναλλαγών

Τμήμα Ελέγχου Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες

ΤΟΜΕΑΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Τμήμα Εξωτερικών Σχέσεων

- Υπηρεσία Σχέσεων με τις Αρχές Αλλοδαπής
- Υπηρεσία Σχέσεων με τις Αρχές Εσωτερικού

ΤΟΜΕΑΣ ΕΠΙΤΟΠΙΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Τμήμα Τραπεζών

Τμήμα Χρηματοδοτικών Ιδρυμάτων

ΤΟΜΕΑΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

ΤΟΜΕΑΣ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΠΘ

Τμήμα Γραμματείας Υποστήριξης Επιτροπής Τραπεζικών και Πιστωτικών Θεμάτων

- Υπηρεσία Γραμματείας
- Υπηρεσία Διαφάνειας Τραπεζικών Συναλλαγών
- Υπηρεσία Εισηγήσεων
- Υπηρεσία Κυρώσεων επί Παραβάσεων των Πιστωτικών Ιδρυμάτων

Τμήμα Θεσμικού Πλαίσιου Πιστωτικών και Χρηματοδοτικών Ιδρυμάτων

- Υπηρεσία Λειτουργίας Πιστωτικού Συστήματος
- Υπηρεσία Λογίων Επιχειρήσεων του Χρηματοπιστωτικού Τομέα
- Υπηρεσία Μητρώου Τραπεζικών και Λογίων Επιχειρήσεων του Χρηματοπιστωτικού Τομέα

ΤΟΜΕΑΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Γμήμια Μεθοδολογίας Υποβολής Στοιχείων
Γμήμια Στατιστικής Ανάλυσης

ΤΟΜΕΑΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Γμήμια Σχεδιασμού και Δυναμικής Ελέγχου Πληροφοριακών Συστημάτων Ελεγχόμενων Ιδρυμάτων
Γμήμια Σχεδιασμού και Υποστήριξης Πληροφοριακού Συστήματος Δ.Π.Σ.
Γμήμια Γραμματείας Διαμόρφωσης Εποπτικής Πιστοτικού Συστήματος

- Υπηρεσία Αρχείων και Αλληλογραφίας
- Υπηρεσία Γραμματείας Ειδικών Ελέγχων
- Υπηρεσία Γραμματείας Εποπτικής Πιστοτικών Ιδρυμάτων

Γραφείο Θεμάτων Πρόληψης Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

ΤΟΜΕΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ Α'

Γμήμια Ανάπτυξης και Υποστήριξης Εφαρμογών Νομισματικής Πολιτικής και Συστημάτων Πληροφών
Γμήμια Μηχανογραφικών Εφαρμογών Γραμματικών Γραφείων

ΤΟΜΕΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ Β'

Γμήμια Διοικητικών Εφαρμογών
Γμήμια Στατιστικών και Οικονομικών Εφαρμογών

ΤΟΜΕΑΣ ΔΙΚΤΥΩΝ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Γμήμια Ασφάλειας Πληροφοριακών Συστημάτων
Γμήμια Υποστήριξης Δικτύων και Επικοινωνιών

ΤΟΜΕΑΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Γμήμια Μηχανοτεχνολογίας
Γμήμια Υποστήριξης Εξοπλισμού και Λειτουργικών Συστημάτων
Γμήμια Υποστήριξης Χρηστών Πληροφοριακών Συστημάτων
Γμήμια Γραμματείας και Γενικών Υποθέσεων

- Υπηρεσία Γραμματείας
- Υπηρεσία Προμηθειών & Διαχείρισης Υλικού

Γμήμια Μηχανογραφικού Ελέγχου

- Υπηρεσία Α' Λογιστικών Εργασιών
- Υπηρεσία Β' Λογιστικών Εργασιών
- Υπηρεσία Γ' Λογιστικών Εργασιών
- Υπηρεσία Λογιστικής Θέσης Δοσοληγιών

Γμήμια Στρατηγικού Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Πληροφοριακών Συστημάτων
Γμήμια Τεχνικής Υποστήριξης Κτηριακών και Λοιπών Εγκαταστάσεων

- Υπηρεσία Ηλεκτρικών Εγκαταστάσεων
- Υπηρεσία Ηλεκτρονικών Εγκαταστάσεων
- Υπηρεσία Μηχανολογικών Εγκαταστάσεων
- Υπηρεσία Τεχνικών Μελετών και Εφαρμογών
- Υπηρεσία Υδραυλικών & Κτηριακών Εγκαταστάσεων

Υπηρεσία Ασφάλειας Μηχανογραφικού Κέντρου

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ

ΤΟΜΕΑΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

ΤΟΜΕΑΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

ΤΟΜΕΑΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ & ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Γμήμια Ελέγχου Διαχειρίσεων Π.Ε.Τ.Α.
Γμήμια Ελέγχου Διαχειρίσεων Κεντρικού Καταστήματος
Υπηρεσία Γραμματείας και Αρχείου

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

Τμήμα Ανακριτικών Καθολικών

- Υπηρεσία Α' Ανακριτικών Εξωτερικού
- Υπηρεσία Β' Ανακριτικών Εξωτερικού
- Υπηρεσία Γ' Ανακριτικών Εξωτερικού
- Υπηρεσία Υποκαταστημάτων, Ανακριτικών Εσωτερικού και Λοιπών Λογαριασμών

Τμήμα Λογιστικού Ελέγχου

- Υπηρεσία Γραμματείας
- Υπηρεσία Ελέγχου Εργασιών Πρακτορείων
- Υπηρεσία Ελέγχου και Αρχείου
- Υπηρεσία Ελέγχου και Συμφωνίας Λογαριασμών

Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών

- Υπηρεσία Ειδικών Παροχών & Δανείων
- Υπηρεσία Λογιστηρίου
- Υπηρεσία Μισθοδοσίας
- Υπηρεσία Παρακολούθησης Θεμάτων Φορολογίας και Κτηματολογίου
- Υπηρεσία Συναλλαγών

Τμήμα Στατικού Λογιστού

- Υπηρεσία Α' (Συγκέντρωσης Εγγραφών Κ. Κ/τος)
- Υπηρεσία Β' (Συγκέντρωσης Λογαριασμών Τραπεζής)
- Υπηρεσία Γ' (Λογαριασμών Κεντρικής Τήρησης)
- Υπηρεσία Διοικητικής Λογιστικής

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ

Τμήμα Αρχείου

- Υπηρεσία Αρχείου Τρέχουσας Χρήσης
- Υπηρεσία Παλαιού Αρχείου

Τμήμα Ασφαλείας Κεντρικού Καταστήματος

- Υπηρεσία Ασφαλείας Κεντρικού Καταστήματος
- Υπηρεσία Γραμματείας

Τμήμα Γραμματείας

- Υπηρεσία Θεμάτων Γραμματείας
- Υπηρεσία Ιστορικών Αρχείων
- Υπηρεσία Μετοχών
- Υπηρεσία Υποστηρικτικών Εργασιών

Τμήμα Διακίνησης Αλληλογραφίας

- Υπηρεσία Διακίνησης
- Υπηρεσία Πρωτοκόλλου

Τμήμα Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού

- Υπηρεσία Αδειών και Αρχείου
- Υπηρεσία Πρόσληψης και Κίνησης Προσωπικού

Τμήμα Επέλεξης Προσωπικού

- Υπηρεσία Βαθμολογικών και Μισθολογικών Μεταβολών
- Υπηρεσία Τήρησης Στοιχείων Προσωπικού

Τμήμα Επικοινωνίας, Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων

- Υπηρεσία Δημοσίων Σχέσεων
- Υπηρεσία Μουσείου και Νομισματικών Σειρών
- Υπηρεσία Συντήρησης Έργων Τέχνης
- Υπηρεσία Τύπου και Επικοινωνίας

Τμήμα Επιμόρφωσης Προσωπικού

- Υπηρεσία Εκπαίδευσης για Ξένες Γλώσσες
- Υπηρεσία Εκπαίδευσης για Τραπεζικά Θέματα

Τμήμα Εργασιών Υποστήριξης

- Υπηρεσία Βοηθητικών Εργασιών
- Υπηρεσία Εκπαύσεων
- Υπηρεσία Καθαριότητας

Τμήμα Οικονομικών Θεμάτων

- Υπηρεσία Δανείων Προσωπικού
- Υπηρεσία Διαφόρων Δαπανών και Ταξιδιών
- Υπηρεσία Μισθολογικών Θεμάτων και Προϋπολογισμού Τράπεζας

Τμήμα Προμηθειών

- Υπηρεσία Αγορών Αναλωσίμων Υλικών και Υπηρεσιών
- Υπηρεσία Αγορών Παγίων Στοιχείων
- Υπηρεσία Αποθηκών
- Υπηρεσία Λογιστηρίου
- Υπηρεσία Συντήρησης και Διοικητικής Μέριμνας

Τμήμα Τηλεγραμμάτων και Κλειδορίθμων

- Υπηρεσία Κλειδορίθμων
- Υπηρεσία Χειριστών Τηλετύπων

Γραφείο Πολιτικής Σχεδίασης Εκτάκτου Ανάγκης (Π.Σ.Ε.Α.)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΑΜΕΙΩΝ

Τμήμα Αποθεματικών και Εξουσιοδοτήσεων

- Υπηρεσία Διαχειρίσεων Χρηματοποστολών
- Υπηρεσία Διαχειρίσεων Χρυσού
- Υπηρεσία Λογιστηρίου Ταμείων

Τμήμα Διαλογής και Καταμέτρησης

- Υπηρεσία Εισπράξεων και Πληρωμών Δημοσίου και Δημόσιων Οργανισμών
- Υπηρεσία Καταμέτρησης Μεταλλικών Κερμάτων
- Υπηρεσία Μηχανικών Συστημάτων Επεξεργασίας Τραπεζογραμματίων
- Υπηρεσία Παραλαβής και Έκδοσης Επιταγών ΔΟΥ
- Υπηρεσία Παραλαβής Καταθέσεων Τραπεζών
- Υπηρεσία Παραλαβής Χρηματικού Ταμίων και Χρηματοποστολών
- Υπηρεσία Συντήρησης Μηχανών Διαλογής και Καταμέτρησης

Τμήμα Διαχείρισης Ξένων Τραπεζογραμματίων

- Υπηρεσία Αγοραπωλησίας Ξένων Τραπεζογραμματίων
- Υπηρεσία Λογιστηρίου και Ελέγχου
- Υπηρεσία Συγκέντρωσης Ξένων Τραπεζογραμματίων

Τμήμα Καταθέσεων

- Υπηρεσία Καταθέσεων Τραπεζών
- Υπηρεσία Λογιστηρίου και Γραμματείας
- Υπηρεσία Λογίων Καταθέσεων και Συγκέντρωσης Επιταγών

Τμήμα Ταμείων Τίτλων

- Υπηρεσία Λογιστηρίου
- Υπηρεσία Φύλαξης Τίτλων

Τμήμα Ταμειακών Συναλλαγών

- Υπηρεσία Διαχειρίσεων Ταμίων Tellers στο Κεντρικό Κατάστημα
- Υπηρεσία Διαχειρίσεων Ταμίων Εισπράξεων και Πληρωμών στο Κεντρικό Κατάστημα
- Υπηρεσία Διαχειρίσεων Ταμίων στα Δημόσια Ταμεία και στο Τελωνείο Αθηνών

Γραφείο Θεμάτων της Διεύθυνσης Ταμείων Συναφών με το Ευρωσύστημα

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΕΚΤΥΠΩΣΗΣ ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΑΞΙΩΝ

ΤΟΜΕΑΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Τμήμα Διαχειρίσεων

- Υπηρεσία Α' Διαχείρισης Τραπεζογραμματίων και Αξιών
- Υπηρεσία Β' Διαχείρισης Τραπεζογραμματίων και Αξιών
- Υπηρεσία Διαχείρισης Λαχείων
- Υπηρεσία Διαχείρισης Μεταλλικών Δίσκων
- Υπηρεσία Διαχείρισης Μεταλλικών Κερμάτων
- Υπηρεσία Διαχείρισης Στοιχείων Παραγωγής
- Υπηρεσία Καταμέτρησης

Τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών

- Υπηρεσία Αποθήκης
- Υπηρεσία Γραμματείας
- Υπηρεσία Καθαριότητας
- Υπηρεσία Κοστολόγησης
- Υπηρεσία Λογιστηρίου
- Υπηρεσία Προμηθειών

ΤΟΜΕΑΣ ΕΚΤΥΠΩΣΕΩΝ

Τμήμα Εκτύπωσης Λαχείων και Εντύπων

- Υπηρεσία Εκτύπωσης Εντύπων & Βιβλιοδεσίας
- Υπηρεσία Λαχείων και Ειδικών Εντύπων
- Υπηρεσία Φωτοσύνθεσης και Μοντάζ

Τμήμα Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και Λόγων

- Υπηρεσία Αποπεράτωσης (ΚΑΤ - ΠΑΚ)
- Υπηρεσία Διαλογής
- Υπηρεσία Εκτύπωσης OFFSET
- Υπηρεσία Εκτύπωσης Διατέδου
- Υπηρεσία Εκτύπωσης και Ελέγχου Αρίθμησης
- Υπηρεσία Χαλκογραφικής Εκτύπωσης

Τμήμα Προληπμοσκευαστικών Εργασιών

- Υπηρεσία Γαλβανοπλαστικής
- Υπηρεσία Γραμμοκοσμητικής
- Υπηρεσία Σχεδιαστηρίου
- Υπηρεσία Υποστήριξης Εκτυπωτικών Εργασιών
- Υπηρεσία Φωτογραφείου & Φωτομηχανικής

Υπηρεσία Ποιοτικού Ελέγχου

ΤΟΜΕΑΣ ΚΕΡΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ

Τμήμα Συντήρησης

- Υπηρεσία Ηλεκτρολόγων
- Υπηρεσία Ηλεκτρονικών
- Υπηρεσία Μηχανουργών
- Υπηρεσία Υδραυλικών & Ξυλουργών

Τμήμα Τύπωσης Κεραμάτων

- Υπηρεσία Αποπεράτωσης Κεραμάτων
- Υπηρεσία Κατασκευής Μήτρων
- Υπηρεσία Τύπωσης Ειδικών Νομισμάτων (PROOF)
- Υπηρεσία Τύπωσης Κεραμάτων

Υπηρεσία Ποιοτικού Ελέγχου

Μονάδα Διαχείρισης Ποιότητας
Μονάδα Κατασκευαστικών Εργασιών

- Υπηρεσία Μακετόν
- Υπηρεσία Χάραξης

Μονάδα Προγραμματισμού, Ελέγχου Παραγωγής και Μελέτης Μεθόδων Εργασίας

- Υπηρεσία Μελέτης Μεθόδων Εργασίας
- Υπηρεσία Προγραμματισμού & Ελέγχου Παραγωγής
- Υπηρεσία Συλλεκτικών Εκδόσεων Νομισμάτων

Υπηρεσία Ασφαλείας Π.Ε.Τ.Α.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Τμήμα Ηλεκτρολογικά

- Υπηρεσία Ανελκυστήρων
- Υπηρεσία Ασθενών Ρευμάτων
- Υπηρεσία Ηλεκτρολογικών Εγκαταστάσεων
- Υπηρεσία Προμηθειών & Γραμματείας
- Υπηρεσία Τηλεφωνητών

Τμήμα Λογιστηρίου

- Υπηρεσία Διαχείρισης Ακινήτων & Αυτοκινήτων
- Υπηρεσία Λογιστηρίου & Γραμματείας

Τμήμα Μελετών & Επιβλέψεων Οικοδομικών Έργων

- Υπηρεσία Αρχιτεκτονικών Μελετών & Επιβλέψεων
- Υπηρεσία Στατικών Μελετών & Επιβλέψεων

Τμήμα Μηχανολογικά

- Υπηρεσία Κίνησης & Συντήρησης Αυτοκινήτων
- Υπηρεσία Μηχανοστασίου και Θερμοφυλακείου
- Υπηρεσία Υδραυλικών Εγκαταστάσεων

Τμήμα Συντήρησης Κτηρίων

- Υπηρεσία Συντήρησης
- Υπηρεσία Σχεδιαστηρίου

Υπηρεσία Ηλεκτρομηχανολογικών Μελετών & Επιβλέψεων

Η Επιταγή της Τράπεζας της Ελλάδος

BANK OF GREECE			
	ATHENS, 30 SEPTEMBER 2004	041Φ	CHEQUE N° 81
	PAY AGAINST THIS CHEQUE TO THE ORDER OF		
	FOURKA G.***		
	THE SUM OF EURO SIX THOUSAND THREE HUNDRED THIRTY AND 80/00***		
BANCA INTESA SPA MILAN			EUR 6.330,80
Acc. 957224.0293			BANK OF GREECE